

ZAKON

O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

("Sl. glasnik RS", br. 72/2009, 52/2011, 55/2013, 35/2015 - autenti no tuma enje i
68/2015)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Ilan 1

Ovim zakonom uređuju se osnove sistema predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, i to: principi, ciljevi i standardi obrazovanja i vaspitanja, način i uslovi za obavljanje delatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, vrste programa obrazovanja i vaspitanja, osnivanje, organizacija, finansiranje i nadzor nad radom ustanova obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: ustanova), kao i druga pitanja od značaja za obrazovanje i vaspitanje.

Termini izraženi u ovom zakonu u gramatičkom muškom rodu podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koje se odnose.

Obrazovanje i vaspitanje

Ilan 2

Sistem obrazovanja i vaspitanja obuhvata predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno i srednje obrazovanje i vaspitanje i predstavlja sastavni deo ukupnog učenja tokom celog života svih građana u Republici Srbiji.

Specifičnosti obavljanja delatnosti obrazovanja odraslih u sistemu obrazovanja i vaspitanja uređuju se posebnim zakonom.

Obrazovanje i vaspitanje ostvaruje se uz poštovanje opštih principa obrazovanja i vaspitanja, ostvarivanjem ciljeva i standarda obrazovanja i vaspitanja.

Opšti principi sistema obrazovanja i vaspitanja

Ian 3

Sistem obrazovanja i vaspitanja mora da obezbedi za svu decu, u enike i odrasle:

- 1) jednako pravo i dostupnost obrazovanja i vaspitanja bez diskriminacije i izdvajanja po osnovu pola, socijalne, kulturne, etničke, religijske ili druge pripadnosti, mestu boravka, odnosno prebivališta, materijalnog ili zdravstvenog stanja, teškoća i smetnji u razvoju i invaliditeta, kao i po drugim osnovama;
- 2) kvalitetno i uravnoteženo obrazovanje i vaspitanje, zasnovano na tekovinama i dostignućima savremene nauke i prilagođeno uzrasnim i individualnim obrazovnim potrebama svakog deteta, u enika i odraslog;
- 3) obrazovanje i vaspitanje u demokratski uređenoj i socijalno odgovornoj ustanovi u kojoj se neguje otvorenost, saradnja, tolerancija, svest o kulturnoj i civilizacijskoj povezanosti u svetu, posvećenost osnovnim moralnim vrednostima, vrednostima pravde, istine, solidarnosti, slobode, poštovanja i odgovornosti i u kojoj je osigurano puno poštovanje prava deteta, u enika i odraslog;
- 4) usmerenost obrazovanja i vaspitanja na dete i u enika kroz raznovrsne oblike nastave, u enja i ocenjivanja kojima se izlazi u susret različitim potrebama u enika, razvija motivaciju za učenje i podiže kvalitet postignuća;
- 5) jednake mogućnosti za obrazovanje i vaspitanje na svim nivoima i vrstama obrazovanja i vaspitanja, u skladu sa potrebama i interesovanjima dece, u enika i odraslih, bez prepreka za promene, nastavljanje i upotpunjavanje obrazovanja i obrazovanje tokom celog života;
- 6) sposobljenost za rad u enika i odraslih uskladjujući sa savremenim zahtevima profesije za koju se pripremaju.

Sistem obrazovanja i vaspitanja svojom organizacijom i sadržajima obezbeđuje i:

- 1) efikasnu saradnju sa porodicom uključujući roditelja, odnosno staratelja radi uspešnog ostvarivanja postavljenih ciljeva obrazovanja i vaspitanja;
- 2) raznovrsne oblike saradnje sa organizacijama nadležnim za poslove zapošljavanja i lokalnom zajednicom i širom društvenom sredinom kako bi se postigao pun sklad između individualnog i društvenog interesa u obrazovanju i vaspitanju;
- 3) efikasnost, ekonomičnost i fleksibilnost organizacije sistema radi postizanja što boljeg učinka;
- 4) otvorenost prema pedagoškim i organizacionim inovacijama.

U ostvarivanju principa, posebna pažnja posvećuje se:

- 1) pravovremenom uključivanju u različite vidove predškolskog vaspitanja i obrazovanja;
- 2) adekvatnoj pripremljenosti za školsko učenje i za prelazak na više nivoje obrazovanja i vaspitanja;
- 3) mogućnosti da učenici i odrasli sa izuzetnim sposobnostima (talentovani i obdarjeni), bez obzira na sopstvene materijalne uslove imaju pristup odgovarajućim nivoima obrazovanja i ustanovama, kao i identifikaciji, proučenju i stimulisanju učenika sa izuzetnim sposobnostima, kao budućeg naučnog potencijala;

4) mogu nositi da deca, u enici i odrasli sa smetnjama u razvoju i sa invaliditetom, bez obzira na sopstvene materijalne uslove imaju pristup svim nivoima obrazovanja u ustanovama, a lica smeštena u ustanove socijalne zaštite, bolesna deca, u enici i odrasli ostvaruju pravo na obrazovanje za vreme smeštaja u ustanovi i tokom bolni kog i ku enja;

4a) smanjenju stope osipanja iz sistema obrazovanja i vaspitanja, posebno osoba iz socijalno ugroženih kategorija stanovništva i nerazvijenih područja, osoba sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i drugih osoba sa specifičnim teškoćama u enju i podršci njihovom ponovnom uključenju u sistem, u skladu sa principima inkluzivnog obrazovanja;

4b) karijernom vođenju i savetovanju zaposlenih, u enika i odraslih usmerenom ka ličnom razvoju pojedinca i napredovanju u obrazovnom i profesionalnom smislu;

5) ostvarivanju prava na obrazovanje, bez ugrožavanja drugih prava deteta i drugih ljudskih prava.

Ciljevi obrazovanja i vaspitanja

Ilan 4

Ciljevi obrazovanja i vaspitanja jesu:

1) pun intelektualni, emocionalni, socijalni, moralni i fizički razvoj svakog deteta, u enika i odraslog, u skladu sa njegovim uzrastom, razvojnim potrebama i interesovanjima;

2) sticanje kvalitetnih znanja, veština i stavova koje su svima neophodne za lično ostvarenje i razvoj, inkluziju i zaposlenje i sticanje i razvijanje osnovnih kompetencija u pogledu komunikacije na maternjem jeziku, komunikacije na stranim jezicima, matematičke pismenosti i osnovnih kompetencija u nauci i tehnologiji, digitalne kompetencije, kompetencije u enja kako se uči, međuljudske i građanske kompetencije i kulturnog izražavanja;

3) razvoj stvaralačkih sposobnosti, kreativnosti, estetske percepcije i ukusa;

4) razvoj sposobnosti pronađenja, analiziranja, primene i saopštavanja informacija, uz veštino i efikasno korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija;

5) osposobljavanje za rešavanje problema, povezivanje i primenu znanja i veština u daljem obrazovanju, profesionalnom radu i svakodnevnom životu radi unapredavanja ličnog života i ekonomskog, socijalnog i demokratskog razvoja društva;

6) razvoj motivacije za učenje, osposobljavanje za samostalno učenje, učenje i obrazovanje tokom celog života i uključivanje u međunarodne obrazovne i profesionalne procese;

7) razvoj svesti o sebi, samoinicijative, sposobnosti samovrednovanja i izražavanja svog mišljenja;

8) osposobljavanje za donošenje valjanih odluka o izboru daljeg obrazovanja i zanimanja, sopstvenog razvoja i budućeg života;

9) osposobljavanje za rad i zanimanje stvaranjem stručnih kompetencija, u skladu sa zahtevima zanimanja, potrebama tržišta rada, razvojem savremene nauke, ekonomije, tehnike i tehnologije;

10) razvoj i praktikovanje zdravih životnih stilova, svesti o važnosti sopstvenog zdravlja i bezbednosti, potrebe negovanja i razvoja fizičkih sposobnosti;

11) razvoj svesti o značaju održivog razvoja, zaštite i očuvanja prirode i životne sredine, ekološke etike i zaštite životinja;

- 12) razvoj sposobnosti komuniciranja, dijaloga, ose anja solidarnosti, kvalitetne i efikasne saradnje sa drugima i sposobnosti za timski rad i negovanje drugarstva i prijateljstva;
- 13) razvijanje sposobnosti za ulogu odgovornog gra anina, za život u demokratski ure enom i humanom društvu zasnovanom na poštovanju ljudskih i gra anских prava, prava na razli itost i brizi za druge, kao i osnovnih vrednosti pravde, istine, slobode, poštenja i li ne odgovornosti;
- 14) formiranje stavova, uverenja i sistema vrednosti, razvoj li nog i nacionalnog identiteta, razvijanje svesti i ose anja pripadnosti državi Srbiji, poštovanje i negovanje srpskog jezika i svog jezika, tradicije i kulture srpskog naroda, nacionalnih manjina i etni kih zajednica, drugih naroda, razvijanje multikulturalizma, poštovanje i o uvanje nacionalne i svetske kulturne baštine;
- 15) razvoj i poštovanje rasne, nacionalne, kulturne, jezi ke, verske, rodne, polne i uzrasne ravnopravnosti, tolerancije i uvažavanje razli itosti;
- 16) pove anje obrazovnog nivoa stanovništva i razvoj Republike Srbije kao države zasnovane na znanju.
- Opšti ishodi i standardi obrazovanja i vaspitanja**
- Ilan 5**
- Opšti ishodi obrazovanja i vaspitanja rezultat su celokupnog procesa obrazovanja i vaspitanja kojim se obezbe uje da deca, u enici i odrasli steknu znanja, veštine i vrednosne stavove koji e doprineti njihovom razvoju i uspehu, razvoju i uspehu njihovih porodica, zajednice i društva u celini.
- Sistem obrazovanja i vaspitanja mora da obezbedi sve uslove da deca, u enici i odrasli postižu opšte ishode, odnosno budu sposobljeni da:
- 1) usvajaju i izgra uju znanje, primenjuju i razmenjuju ste eno znanje;
 - 2) nau e kako da u e i da koriste svoj um;
 - 2a) ovladaju znanjima i veštinama potrebnim za nastavak školovanja i uklju ivanje u svet rada;
 - 3) identifikuju i rešavaju probleme i donose odluke koriste i kriti ko i kreativno mišljenje;
 - 4) rade efikasno sa drugima kao lanovi tima, grupe, organizacije i zajednice;
 - 5) odgovorno i efikasno upravljaju sobom i svojim aktivnostima;
 - 6) prikupljaju, analiziraju, organizuju i kriti ki procenjuju informacije;
 - 7) efikasno komuniciraju koriste i se raznovrsnim verbalnim, vizuelnim i simboli kim sredstvima;
 - 8) efikasno i kriti ki koriste nau na i tehnološka znanja, uz pokazivanje odgovornosti prema svom životu, životu drugih i životnoj sredini;
 - 9) shvataju svet kao celinu povezanih sistema i prilikom rešavanja konkretnih problema razumeju da nisu izolovani;
 - 10) pokre u i spremno prihvataju promene, preuzimaju odgovornost i imaju preduzetni ki pristup i jasnu orijentaciju ka ostvarenju ciljeva i postizanju uspeha.

Ostvarivanje opštih ishoda obrazovanja i vaspitanja obezbe uje se ukupnim obrazovno-vaspitnim procesom na svim nivoima obrazovanja, kroz sve oblike, na ine i sadržaje rada.

Standardi obrazovanja i vaspitanja obuhvataju:

- 1) opšte i posebne standarde znanja, veština i vrednosnih stavova u enika i odraslih (u daljem tekstu: opšti i posebni standardi postignu a);
- 2) standarde znanja, veština i vrednosnih stavova (u daljem tekstu: kompetencije) za profesiju nastavnika i vaspita a i njihovog profesionalnog razvoja;
- 3) standarde kompetencija direktora, prosvetnog inspektora i prosvetnog savetnika;
- 4) standarde kvaliteta udžbenika i nastavnih sredstava;
- 5) standarde kvaliteta rada ustanove.

Standardi postignu a jesu skup ishoda obrazovanja i vaspitanja koji se odnose na svaki nivo, ciklus, vrstu obrazovanja, obrazovni profil, razred, predmet, odnosno modul.

Opšti standardi postignu a utvr uju se na osnovu opštih ishoda obrazovanja i vaspitanja po nivoima, ciklusima i vrstama obrazovanja i vaspitanja, odnosno obrazovnim profilima.

Posebni standardi postignu a utvr uju se prema razredima, predmetima, odnosno modulima, na osnovu opštih ishoda obrazovanja i vaspitanja i opštih standarda postignu a.

Za u enika kome je usled socijalne uskra enosti, smetnji u razvoju, invaliditeta i drugih razloga to potrebno, posebni standardi postignu a mogu da se prilago avaju svakom pojedina no, uz stalno pra enje njegovog razvoja.

Za u enika sa izuzetnim sposobnostima posebni standardi postignu a mogu da se prilago avaju svakom pojedina no, uz stalno pra enje razvoja.

Pravo na obrazovanje i vaspitanje

Ilan 6

Svako lice ima pravo na obrazovanje i vaspitanje.

Gra ani Republike Srbije jednaki su u ostvarivanju prava na obrazovanje i vaspitanje, bez obzira na pol, rasu, nacionalnu, versku i jezi ku pripadnost, socijalno i kulturno poreklo, imovno stanje, uzrast, fizi ku i psihi ku konstituciju, smetnje u razvoju i invaliditet, politi ko opredeljenje ili drugu li nu osobinu.

Lica sa smetnjama u razvoju i sa invaliditetom imaju pravo na obrazovanje i vaspitanje koje uvažava njihove obrazovne i vaspitne potrebe u redovnom sistemu obrazovanja i vaspitanja, u redovnom sistemu uz pojedina nu, odnosno grupnu dodatnu podršku ili u posebnoj predškolskoj grupi ili školi, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

Lica sa izuzetnim sposobnostima imaju pravo na obrazovanje i vaspitanje koje uvažava njihove posebne obrazovne i vaspitne potrebe, u redovnom sistemu, u posebnim odeljenjima ili posebnoj školi, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

Strani državljanji i lica bez državljanstva imaju pravo na obrazovanje i vaspitanje pod istim uslovima i na na in propisan za državljanje Republike Srbije.

Obavljanje delatnosti

Ilan 7

Delatnost obrazovanja i vaspitanja obavlja ustanova.

Na osnivanje i rad ustanove iz stava 1. ovog lana primenjuju se propisi o javnim službama.

Na in obavljanja delatnosti obrazovanja i vaspitanja propisan je ovim zakonom i posebnim zakonima u oblasti obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: poseban zakon).

Obavljanje obrazovno-vaspitnog rada

Ilan 8

U ustanovi obrazovno-vaspitni rad obavljaju: nastavnik, vaspita i stru ni saradnik.

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik jeste lice koje je steklo odgovaraju e visoko obrazovanje:

1) na studijama drugog stepena (master akademiske studije, specijalisti ke akademiske studije ili specijalisti ke strukovne studije) po propisu koji ure uje visoko obrazovanje, po ev od 10. septembra 2005. godine;

2) na osnovnim studijama u trajanju od najmanje etiri godine, po propisu koji je ure ivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine.

Izuzetno, nastavnik i vaspita jeste i lice sa ste enim odgovaraju im visokim obrazovanjem na studijama prvog stepena (osnovne akademiske, odnosno strukovne studije), studijama u trajanju od tri godine ili višim obrazovanjem.

Lice iz st. 2. i 3. ovog lana mora da ima obrazovanje iz psiholoških, pedagoških i metodi kih disciplina ste eno na visokoškolskoj ustanovi u toku studija ili nakon diplomiranja, od najmanje 30 bodova i šest bodova prakse u ustanovi, u skladu sa Evropskim sistemom prenosa bodova.

Program za sticanje obrazovanja iz stava 4. ovog lana realizuje visokoškolska ustanova u okviru akreditovanog studijskog programa ili kao program obrazovanja tokom itavog života, u skladu sa propisima kojima se ure uje visoko obrazovanje.

U obavljanju obrazovno-vaspitnog rada nastavniku, vaspita u i stru nom saradniku mogu da pomažu i druga lica, u skladu sa ovim zakonom.

Lice iz st. 1. i 6. ovog lana, kao i drugi zaposleni u ustanovi dužni su da svojim radom i ukupnim ponašanjem poštuju opšte principe obrazovanja i vaspitanja i doprinose ostvarivanju ciljeva obrazovanja i vaspitanja, opštih i posebnih standarda postignu a i razvijanju pozitivne atmosfere u ustanovi.

Upotreba jezika

Ilan 9

Obrazovno-vaspitni rad ostvaruje se na srpskom jeziku.

Za pripadnike nacionalne manjine obrazovno-vaspitni rad ostvaruje se na maternjem jeziku. Izuzetno on može da se ostvaruje i dvojezi no ili na srpskom jeziku, u skladu sa posebnim zakonom.

Obrazovno-vaspitni rad može da se izvodi i na stranom jeziku, odnosno dvojezi no, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

Obrazovno-vaspitni rad za lica koja koriste znakovni jezik, odnosno posebno pismo ili druga tehni ka rešenja, može da se izvodi na znakovnom jeziku i pomo u sredstava tog jezika.

Evidencija i javne isprave

Ian 10

Ustanova vodi propisanu evidenciju i izdaje javne isprave, u skladu sa posebnim zakonom.

Javna isprava izdata suprotno ovom i posebnom zakonu - ništava je.

Baza podataka i jedinstveni informacioni sistem prosvete

Ian 10a

Ustanova vodi bazu podataka u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete.

Baza podataka predstavlja skup svih evidencija propisanih posebnim zakonom koje ustanova vodi u elektronskom obliku.

Evidencije koje vodi ustanova predstavljaju skup podataka o ustanovi, deci i u enicima, roditeljima, starateljima i hraniteljima i zaposlenima.

Jedinstveni informacioni sistem prosvete une objedinjeni podaci iz evidencija svih ustanova koji se vode kao baza podataka i koji uspostavlja i kojim upravlja ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Podaci u evidencijama

Ian 10b

Podaci o ustanovi predstavljaju skup opših podataka kojima se određuje pravni status ustanove, status ustanove u sistemu obrazovanja i vaspitanja, podaci o programima koje ustanova realizuje, podaci o objektu ustanove, aktima i organima ustanove i rezultatima spoljašnjeg vrednovanja ustanove.

Podaci o deci i u enicima, roditeljima, starateljima i hraniteljima i zaposlenima predstavljaju skup linih podataka kojima se određuje njihov identitet, obrazovni, socijalni i zdravstveni status i potrebna obrazovna, socijalna i zdravstvena podrška.

Za određivanje identiteta prikupljaju se sledeći podaci: ime, prezime, jedinstveni matični broj građana, datum rođenja, mesto rođenja, država i mesto stanovanja, adresa, kontakt telefon i drugi podaci u skladu sa posebnim zakonom.

Za određivanje obrazovnog statusa dece i učenika prikupljaju se podaci o upisanom području rada i smeru, o jeziku na kome se izvodi obrazovno-vaspitni rad, izbornim predmetima, stranim jezicima, obrazovanju po individualnom obrazovnom planu, ocenama po klasifikacionim periodima, podaci o polaganim ispitima, nagradama i pohvalama osvojenim tokom procesa obrazovanja, izostancima, vladanju i izdatim javnim ispravama.

Za određivanje socijalnog statusa dece i učenika prikupljaju se podaci o uslovima stanovanja i stanju porodice. Za određivanje socijalnog statusa roditelja, staratelja i hranitelja prikupljaju se podaci o stojanju noj spremi, zanimanju i obliku zaposlenja, a za zaposlene u ustanovama podaci o zanimanju, stojanju noj spremi, zaposlenju, licenci, platni, napredovanju i kretanju u službi.

Za određivanje zdravstvenog statusa dece i učenika prikupljaju se podaci dobijeni na osnovu procene potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene i socijalne podrške koju utvrđuje interresorna komisija.

Bliže uslove i način vođenja, prikupljanja, unosa, ažuriranja, dostupnosti podataka koji se unose u evidencije i javne isprave i druga pitanja od značaja za vodenje evidencija i izdavanje javnih isprava, propisuje ministar nadležan za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: ministar).

Ljubični podaci upisani u evidenciju prikupljaju se, obrađuju, učvaju i koriste za potrebe obrazovno-vaspitnog rada, u skladu sa posebnim zakonom.

Nadležnom ministarstvu dostavljaju se podaci u statističkom obliku, osim ljenih podataka potrebnih za vodenje registra o licencama za nastavnika, vaspita i stručnog saradnika, direktora i sekretara ustanove.

Svrha obrade podataka

Ilan 10v

Svrha obrade podataka je obezbeđivanje indikatora radi pravnenja obuhvata dece i učenika, efikasnog i kvalitetnog funkcionisanja obrazovno-vaspitnog sistema, planiranja obrazovne politike, pravnenje, proučavanje i unapređivanje obrazovno-vaspitnog nivoa dece i učenika, profesionalnog statusa i usavršavanja nastavnika, vaspita i stručnih saradnika, rada obrazovno-vaspitnih ustanova, efikasno finansiranje sistema obrazovanja i vaspitanja i stvaranje osnova za sprovođenje nacionalnih i međunarodnih istraživanja u oblasti obrazovanja i vaspitanja.

Zaštita podataka

Ilan 10g

Svi vidovi prikupljanja, držanja, obrade i korištenja podataka sprovode se u skladu s posebnim zakonom, uz poštovanje navedenih propisanih zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ljenosti.

Za potrebe naučnoistraživačkog rada i prilikom izrade obrazovno-političkih i statističkih analiza, ljubični podaci koriste se i objavljaju na način kojim se obezbeđuje zaštita identiteta učenika obrazovanja i vaspitanja.

Korištenje podataka

Ilan 10d

Korisnik podataka iz jedinstvenog informacionog sistema prosvete može biti državni i drugi organ i organizacija, kao i pravno i fizičko lice, pod uslovom da je zakonom ili drugim propisima ovlašćeno da traži prima podatke, da su ti podaci neophodni za izvršenje poslova iz njegove nadležnosti ili služe za potrebe istraživanja, i da obezbedi zaštitu ljenih podataka.

Podaci u bazi podataka i jedinstvenom informacionom sistemu prosvete moraju biti bezbednim merama zaštite eni od neovlašćenog pristupa i korištenja.

Bliže uslove i način uspostavljanja jedinstvenog informacionog sistema prosvete, prikupljanja, unosa, ažuriranja, dostupnosti podataka i druga pitanja od značaja za taj sistem, propisuje ministar.

Ažuriranje i učvanje podataka

Ilan 10

Podaci u evidencijama, odnosno bazi podataka ažuriraju se na dan nastanka promene, a najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka promene.

Rokovi uvanja podataka u evidencijama, odnosno bazi podataka i podataka u jedinstvenom informacionom sistemu prosvete ure uju se posebnim zakonom.

Nadzor

Ian 11

Nadzor nad primenom ovog zakona vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonom.

II RAZVOJ, OBEZBE IVANJE I UNAPRE IVANJE KVALITETA OBRAZOVANJA I VASPITANJA

1. SAVETI

Vrste saveta

Ian 12

Radi pranja, moguavanja razvoja i unapreivanja kvaliteta obrazovanja i vaspitanja obrazuju se:

- 1) Nacionalni prosvetni savet - za predškolsko, osnovno i srednje opšte i umetničko obrazovanje i vaspitanje;
- 2) Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih - za srednje stručno obrazovanje i vaspitanje, specijalističko i majstorsko obrazovanje, obrazovanje odraslih, obrazovanje za rad, stručno osposobljavanje i obuku.

Saveti iz stava 1. ovog lana dužni su da me usobno sarađuju i da prilikom razmatranja pitanja koja su od zajedničkog interesa uskladjuju svoje stavove.

Kada saveti iz stava 1. ovog lana razmatraju pitanja koja su od opšteg značaja za oblast obrazovanja, dužni su da obezbede usaglašene stavove sa odgovarajućim savetom u njegovoj su nadležnosti pitanja razvoja visokog obrazovanja.

Saveti su dužni da podnose izveštaj o svom radu i o stanju u oblasti obrazovanja i vaspitanja Narodnoj skupštini, odnosno Vladi, najmanje jedanput godišnje.

Saveti iz stava 1. ovog lana mogu da obrazuju stalne i povremene komisije iz reda nastavnika, vaspitaca, stručnih saradnika i drugih istaknutih stručnjaka i naučnika, u skladu s poslovnikom.

Stalne komisije iz stava 5. ovog lana mogu da se obrazuju i za pitanja obrazovanja od posebnog interesa za nacionalne manjine.

Sredstva za rad saveta iz stava 1. ovog lana obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije. Lanovi Nacionalnog prosvetnog saveta imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi nadležni odbor Narodne skupštine, a lanovi Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih u visini koju odredi Vlada.

Ministarstvo je dužno da obezbedi sve uslove za obavljanje administrativno-tehnih poslova za potrebe saveta iz stava 1. ovog lana.

Saveti iz stava 1. ovog lana donose odluke većinom glasova od ukupnog broja lanova.

Saveti iz stava 1. ovog lana donose poslovnik o svom radu.

Rad saveta iz stava 1. ovog lana je javan.

Predsednik saveta iz stava 1. ovog lana bira se iz reda stručnaka iz oblasti obrazovanja.

Sednicama saveta iz stava 1. ovog lana prisustvuje predstavnik Ministarstva i nadležnog odbora Narodne skupštine Republike Srbije, bez prava odlučivanja.

U radu sednica saveta iz stava 1. ovog lana učestvuju bez prava odlučivanja po dva predstavnika u enim parlamentima koje biraju Unija srednjoškolaca u Republici Srbiji.

Sastav Nacionalnog prosvetnog saveta

Ilan 13*

Nacionalni prosvetni savet ima 43 člana, uključujući i predsednika.

Predsednika i člane Nacionalnog prosvetnog saveta bira Narodna skupština na vreme od šest godina.

Predsednik i članovi Nacionalnog prosvetnog saveta biraju se, i to:

- 1) tri člana iz reda akademika - redovnih profesora univerziteta, sa liste kandidata koju podnosi Srpska akademija nauka i umetnosti i jedan član Matice srpske iz reda redovnih profesora univerziteta, sa liste kandidata koju podnosi Matica srpska;
- 2) pet člana iz reda nastavnika Univerziteta u Beogradu, sa liste kandidata koju podnosi Univerzitet u Beogradu;
- 3) po jedan član iz reda nastavnika drugih univerziteta koji je osniva Republika Srbija, odnosno autonomna pokrajina: Univerziteta u Nišu, Univerziteta u Kragujevcu, Univerziteta u Novom Sadu, Univerziteta u Prištini sa sedištem u Kosovskoj Mitrovici, Univerziteta umetnosti u Beogradu i Državnog univerziteta u Novom Pazaru, sa liste kandidata koju podnose ovi univerziteti;
- 4) član iz reda nastavnika fakulteta koji obrazuju nastavnike razredne nastave, sa liste kandidata koju zajedno podnose ovi fakulteti koji je osniva Republika Srbija;
- 5) po jedan član iz reda nastavnika, vaspita i stručnih saradnika, predstavnika: Saveza udruženja vaspita u Srbiji, Saveza učitelja Republike Srbije, Društva za srpski jezik i književnost Srbije, Društva za strane jezike Srbije, Društva matematičara Srbije, društava istoričara, Srpskog geografskog društva, Društva fizika Srbije, Srpskog hemijskog društva, Srpskog biološkog društva, Srpskog filozofskog društva, Saveza društava muzičkih i baletskih pedagoga Srbije, Društva likovnih pedagoga Srbije, Saveza pedagoga za fiziku i kulturu, Društva psihologa Srbije, Pedagoškog društva Srbije, Sociološkog društva Srbije i Društva defektologa Srbije, sa lista kandidata koje podnose ova udruženja;
- 6) dva člana iz reda predstavnika zajednica srednjih stručnih škola, sa liste kandidata koju zajedno podnose ove zajednice, i član iz reda predstavnika Zajednice gimnazija, sa liste kandidata koju podnosi ta zajednica;
- 7) član iz reda predstavnika visokoškolskih ustanova strukovnih studija za obrazovanje vaspita, sa liste koju zajedno podnose te visokoškolske ustanove koji je osniva Republika Srbija;
- 8) član iz reda Srpske pravoslavne crkve, sa liste kandidata koju podnosi ova crkva;
- 9) član iz reda tradicionalnih crkava i verskih zajednica, osim Srpske pravoslavne crkve, sa liste kandidata koju zajedno podnose ove crkve i verske zajednice;

- 10) Istanca iz reda nacionalnih manjina, sa liste kandidata koju zajednički podnose saveti nacionalnih manjina;
- 11) Istanca iz reda nacionalne organizacije za zapošljavanje, sa liste kandidata koju podnosi ova organizacija;
- 12) Istanca iz reda reprezentativnih sindikata osnovanih za teritoriju Republike Srbije za delatnost obrazovanja, sa liste kandidata koju zajednički podnose ovi sindikati;
- 13) Istanca iz reda udruženja poslodavaca, sa liste kandidata koju zajednički podnose ova udruženja.

Podnosioci lista predlažu kandidate - stručnjake za nivoje i oblasti obrazovanja koji su u nadležnosti ovog saveta.

Podnosioci lista iz stava 3. ovog lana dužni su da dostave liste kandidata za Istanca Nacionalnog prosvetnog saveta peti meseca pre isteka mandata Istanca kojima mandat ističe.

Lista iz stava 3. ovog lana sadrži već i broj kandidata od broja Istanca koji se biraju.

Ako podnositelj liste ne dostavi listu u roku iz stava 5. ovog lana, Narodna skupština bira Istanca Nacionalnog prosvetnog saveta iz reda propisane strukture.

Najmanje polovina Istanca Nacionalnog prosvetnog saveta bira se iz reda stručnjaka iz oblasti obrazovanja i vaspitanja.

Za Istanca Nacionalnog prosvetnog saveta ne može da bude izabrano lice koje je imenovano, izabrano ili postavljeno na funkciju u državnom organu, organu teritorijalne autonomije, odnosno lokalne samouprave, lice izabrano u organ politike stranke ili organ upravljanja ustanove, lice zaposleno u Ministarstvu, Zavodu za unapređenje vaspitanja i obrazovanja, Zavodu za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, Zavodu za udžbenike i nastavna sredstva, kao i opštinski prosvetni inspektor.

Narodna skupština razrešava Istanca Nacionalnog prosvetnog saveta pre isteka mandata, i to: na licenčni zahtev, na predlog predlagajućeg i ako ne ispunjava svoju dužnost kao Istanca Nacionalnog prosvetnog saveta, odnosno svojim postupcima povredi ugled dužnosti koju obavlja ili ukoliko nastupi uslov iz stava 9. ovog lana.

U slučaju razrešenja Istanca Nacionalnog prosvetnog saveta pre isteka mandata, bira se novi Istanca do isteka mandata ovog saveta, sa odgovarajućim podnete liste.

Nadležnost Nacionalnog prosvetnog saveta

Istanca 14

U oblasti razvoja i unapređivanja sistema obrazovanja i vaspitanja Nacionalni prosvetni savet:

- 1) prati i analizira stanje obrazovanja na svim nivoima iz svoje nadležnosti i usaglašenost sistema obrazovanja sa evropskim principima i vrednostima;
- 2) utvrđuje pravce razvoja i unapređivanja kvaliteta predškolskog, osnovnog i srednjeg opštег i umetničkog obrazovanja i vaspitanja;
- 3) učestvuje u pripremi strategije obrazovanja na osnovu utvrđenih pravaca razvoja predškolskog, osnovnog i srednjeg opštег i umetničkog obrazovanja i vaspitanja;

4) razmatra, zauzima stavove i daje mišljenje Ministarstvu u postupku donošenja zakona i drugih akata, kojima se uređuju pitanja od značaja za oblast obrazovanja i vaspitanja;

5) utvrđuje:

- (1) opštne i posebne standarde postignuće;
- (2) standarde kompetencija za profesiju nastavnika i vaspita i stručnog saradnika i njihovog profesionalnog razvoja;
- (3) standarde kompetencija direktora;
- (4) standarde kvaliteta udžbenika i nastavnih sredstava;
- (5) standarde uslova za ostvarivanje posebnih programa u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja;
- (6) standarde kvaliteta rada ustanove;

6) donosi: osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja, nastavne planove i programe osnovnog i srednjeg opštег i umetničkog obrazovanja i vaspitanja, deo nastavnog plana i programa srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja i obrazovanja odraslih za opšteobrazovne predmete i osnove vaspitnog programa;

7) utvrđuje predlog: programa završnog ispita osnovnog obrazovanja i vaspitanja, opštete i umetničke mature, u skladu sa ovim i posebnim zakonom;

8) utvrđuje postojanje potrebe za novim udžbenicima i donosi plan udžbenika i nastavnih sredstava predškolskog, osnovnog i srednjeg opštег i umetničkog obrazovanja i vaspitanja, opšteobrazovnih predmeta srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja i obrazovanja odraslih;

8a) prati, analizira i daje preporuke za smanjenje osipanja dece i učenika iz obrazovnog sistema i utvrđuje predloge mera za nastavak obrazovanja osoba koje su napustile sistem;

9) daje preporuke za obrazovanje i dopunsko obrazovanje nastavnika, vaspita i stručnih saradnika savetu nadležnom za pitanja razvoja visokog obrazovanja;

10) obezbeđuje konsultacije i pribavlja mišljenje predstavnika relevantnih društveno marginalizovanih grupa i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom.

Akti iz stava 1. tačka 5) ovog lana objavljaju se u "Službenom glasniku Republike Srbije", a akti iz stava 1. tačka 6) ovog lana objavljaju se u "Prosvetnom glasniku".

Sastav Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Ilan 15

Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih ima 21 člana, uključujući i predsednika.

Predsednika i člane Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, imenuje Vlada iz reda: istaknutih predstavnika privredne komore, zanatlija, udruženja poslodavaca, stručnjaka iz oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, privrede, zapošljavanja, rada, socijalne i omladinske politike, nastavnika iz zajednica stručnih škola i reprezentativnih sindikata osnovanih na teritoriju Republike Srbije za delatnost obrazovanja.

Vlada imenuje Iancu Savetu za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih na vreme od šest godina.

Izuzetno od stava 3. ovog Iana, polovini Iancu prvoimenovanog sastava Savetu za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, mandat traje tri godine.

Za Iancu Savetu za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih ne može da bude imenovano lice koje je izabrano, imenovano ili postavljeno na funkciju u državnom organu, organu teritorijalne autonomije, odnosno lokalne samouprave i lice izabrano u organ politike stranke ili školski odbor.

Nadležnost Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Ian 16

Savet za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih:

1) prati i analizira stanje obrazovanja iz svoje nadležnosti, njegovu usaglašenost sa evropskim principima i vrednostima i predlaže mera za njegovo unapređivanje;

2) učestvuje u pripremi strategije razvoja i unapređivanja kvaliteta stručnog obrazovanja, a posebno srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja, obrazovanja odraslih, specijalisti kog i majstorskog obrazovanja, srednjeg stručnog obrazovanja i obuka lica sa smetnjama u razvoju i invaliditetom i drugih oblika stručnog obrazovanja (formalnog i neformalnog);

3) predlaže ministru:

(1) listu obrazovnih profila;

(2) posebne standarde postignuće za srednje stručno obrazovanje;

(3) dodatne standarde kvaliteta rada stručnih škola i škola za obrazovanje odraslih;

(4) standarde kvalifikacija za nivo srednjeg stručnog obrazovanja, stručnog usavršavanja i drugih oblika stručnog obrazovanja;

(5) standarde programa i standarde za ostvarivanje programa stručnog osposobljavanja i obuke kada se ostvaruju prema vanškolskim propisima;

(6) deo nastavnih planova i programa za obrazovne profile, i to za stručne predmete i module srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja i obrazovanja odraslih i programe drugih oblika stručnog obrazovanja - obrazovanja za rad, stručnog osposobljavanja i obuke;

(7) programe: specijalisti kog ispita, majstorskog ispita, završnog ispita obrazovanja za rad, ispita stručnog osposobljavanja, ispita za obuku i modele priznavanja prethodno steklih znanja i veština, u skladu sa ovim i posebnim zakonom;

(8) programe stručne mature i završnog ispita srednjeg stručnog obrazovanja;

(9) (brisana)

(10) nacionalni okvir kvalifikacija za nivo srednjeg stručnog obrazovanja, stručnog usavršavanja i za druge oblike stručnog obrazovanja;

3a) utvrđuje postojanje potrebe za novim udžbenicima i donosi plan udžbenika i nastavnih sredstva za stručne predmete;

- 4) razmatra, zauzima stavove i daje mišljenje Ministarstvu u postupku pripremanja nacrtu zakona, predloga propisa o mreži stručnih škola i škola za obrazovanje odraslih i drugih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za obrazovanje iz njegove nadležnosti;
- 5) prati, podstavlja i usmerava aktivnosti koje povezuju obrazovanje i zapošljavanje i njihov uticaj na privredni razvoj;
- 6) povezuje i uključuje potrebe i interes socijalnih partnera sa pravcima razvoja stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih;
- 6a) prati, analizira i daje preporuke za smanjenje osipanja dece i učenika iz obrazovnog sistema i utvrđuje predloge mera za nastavak obrazovanja osoba koje su napustile sistem;
- 7) razmatra i predlaže u oblasti svoje nadležnosti modele razvoja i profesionalnog savetovanja;
- 8) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom.

2. ZAVODI

Iznan 17

Radi pružanja, obezbeđivanja i unapredovanja kvaliteta i razvoja sistema obrazovanja i vaspitanja, za obavljanje razvojnih, savetodavnih, istraživačkih i drugih stručnih poslova u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju, Republika Srbija osniva:

- 1) Zavod za unapredovanje obrazovanja i vaspitanja;
- 2) Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja.

Akte o osnivanju Zavoda za unapredovanje obrazovanja i vaspitanja i Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: zavodi) donosi Vlada.

Na osnivanje, organizaciju i rad zavoda primenjuju se propisi o javnim službama.

O promeni naziva, sedišta i statusnoj promeni zavoda odlučuje Vlada.

Na statut i godišnji plan i program rada zavoda saglasnost daje Vlada.

Zavodi su obavezni da saraduju po svim pitanjima obrazovanja i vaspitanja koja su od zajedničke značaja.

Svoj rad, planove i programe rada zavodi usaglašavaju sa utvrdjenim pravcima razvoja obrazovanja i vaspitanja, strategijama Vlade koje se odnose na obrazovanje i vaspitanje, planskim aktima Ministarstva, Nacionalnog prosvetnog saveta i Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih i aktivnostima koje se odnose na evropske integracije.

Zavodi podnose izveštaje o svom radu Vladi najmanje jedanput godišnje, a Ministarstvu periodične izveštaje o važnim pitanjima iz delatnosti zavoda.

Za osnivanje i rad zavoda sredstva se obezbeđuju u budžetu Republike Srbije.

Zavod za unapredovanje obrazovanja i vaspitanja

Iznan 18

Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja obavlja stručne poslove iz oblasti obrazovanja i vaspitanja i učestvuje u pripremi propisa iz nadležnosti Ministarstva, Nacionalnog prosvetnog saveta, Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, kao i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Zavod iz stava 1. ovog lana u svom sastavu ima organizacione jedinice - centre, i to:

- 1) Centar za razvoj programa i udžbenika;
- 2) Centar za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih;
- 3) Centar za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju.

Zavod iz stava 1. ovog lana može da ima posebne organizacione jedinice za pitanja obrazovanja nacionalnih manjina, kao i druge organizacione jedinice, u skladu sa statutom.

Centar za razvoj programa i udžbenika

Ilan 19

Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, u okviru Centra za razvoj programa i udžbenika obavlja stručne poslove koji se, narođito, odnose na:

- 1) pripremu standarda:
 - (1) kvaliteta udžbenika i nastavnih sredstava;
 - (2) uslova za ostvarivanje posebnih programa u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja;
- 2) pripremu:
 - (1) osnova programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja;
 - (2) nastavnih planova i programa osnovnog, opštег srednjeg i umetničkog obrazovanja i vaspitanja;
 - (3) osnova vaspitnog programa;
 - (4) dela nastavnog plana i programa stručnog obrazovanja i vaspitanja i obrazovanja odraslih za opšteobrazovne predmete;
- 3) pripremu programa predškolskog i osnovnog obrazovanja u inostranstvu;
- 4) pripremu plana udžbenika osnovnog i srednjeg opštег i umetničkog obrazovanja i vaspitanja i učestvovanje u pripremi plana udžbenika opšteobrazovnih predmeta stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih;
- 5) predlaganje ministru odobravanja udžbenika i nastavnih sredstava osnovnog i srednjeg opštег i umetničkog obrazovanja i vaspitanja, opšteobrazovnih predmeta srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja i obrazovanja odraslih;
- 6) druge poslove, u skladu sa ovim zakonom i aktom o osnivanju.

Poslove iz stava 1. tačka 5) ovog lana Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja obavlja kao povereni posao.

Centar za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih

Ian 20

Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, u okviru Centra za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih obavlja stručne poslove koji se, narođito, odnose na:

- 1) pripremu standarda iz nadležnosti Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih;
- 2) pripremu dela nastavnog plana i programa srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja za obrazovne profile i programa završnog ispita i stručne mature;
- 3) pripremu dela nastavnih planova i programa osnovnog i srednjeg stručnog obrazovanja odraslih i programa završnih ispita i stručne mature;
- 4) pripremu programa majstorskog i specijalističkog obrazovanja i njihovih ispita;
- 5) pripremu dela nastavnog plana i programa obrazovanja za rad i završnog ispita, programe stručnog osposobljavanja i programe ispita, programe obuke i programe ispita i modele priznavanja prethodno steklih znanja i veština;
- 6) učeštvovanje u pripremi standarda kvaliteta udžbenika i nastavnih sredstava stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih i plana udžbenika;
- 7) davanje stručne ocene udžbenika stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih u postupku odobravanja;
- 8) pripremu nacionalnog okvira kvalifikacija za nivo srednjeg stručnog obrazovanja, specijalisti majstorskog obrazovanja i za druge oblike stručnog obrazovanja;
- 9) pripremu liste obrazovnih profila;
- 10) pripremu mreže stručnih škola i škola za obrazovanje odraslih i pružanje njene celishtodnosti;
- 11) pripremu razvojnih projekata i aktivnosti koje povezuju stručno obrazovanje i zapošljavanje;
- 12) poslove utvrđivanja ispunjenosti standarda programa stručnog osposobljavanja i obuke kada se ostvaruju prema vanškolskim propisima;
- 13) davanje mišljenja o ispunjenosti standarda za ostvarivanje posebnih programa stručnog osposobljavanja i obuke;
- 14) pomaže koordinaciju socijalnog dijaloga i partnerstva na različitim nivoima planiranja, razvoja i ostvarivanja stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih;
- 15) druge poslove, u skladu sa ovim zakonom i aktom o osnivanju.

Poslove iz stava 1. tačka 7) i 12) ovog Ian Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja obavlja kao povereni posao.

Centar za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju

Ian 21

Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja, u okviru Centra za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju obavlja sledeće poslove koji se, naročito, odnose na:

- 1) pripremu standarda kompetencija za profesiju nastavnika, vaspita i stručnog saradnika i njihovog profesionalnog razvoja i kompetencija direktora;
- 2) unapređivanje sistema stalnog stručnog usavršavanja i profesionalnog razvoja zaposlenih u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju;
- 3) pripremu programa uvođenja u posao pripravnika i programa za polaganje ispita za dozvolu za rad;
- 4) odobravanje programa stalnog stručnog usavršavanja nastavnika, vaspita i stručnog saradnika i direktora;
- 5) učeštvovanje u ostvarivanju evropskih i međunarodnih programa u oblasti profesionalnog razvoja zaposlenih;
- 6) pripremu dodatnih materijala i priručnika za nastavnike i vaspita u kojima se podržava postizanje ciljeva obrazovanja i standarda postignuća, kao i pridržavanje principa sistema obrazovanja i vaspitanja;
- 7) druge poslove, u skladu sa ovim zakonom i aktom o osnivanju.

Poslove iz stava 1. tačka 4) ovog Člana Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja obavlja kao povereni posao.

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja

Član 22

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja obavlja sledeće poslove u oblasti preduzeća i vrednovanja stepena, sproveđenje opštih principa, ostvarenosti ciljeva obrazovanja i vaspitanja, standarda postignuća po nivoima i vrstama obrazovanja, kao i druge poslove, u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Zavod iz stava 1. ovog Člana obavlja sledeće poslove koji se, naročito, odnose na:

- 1) pripremu:
 - (1) opštih i posebnih standarda postignuća;
 - (2) standarda kvaliteta rada ustanova;
 - (3) posebnih standarda postignuća u osnovnom obrazovanju i vaspitanju i u opštem srednjem i umetničkom obrazovanju i vaspitanju;
 - (4) programa završnog ispita u osnovnom obrazovanju i vaspitanju, maturskih ispita u opštem srednjem i umetničkom obrazovanju i vaspitanju;
 - (5) pripremu instrumenata završnog ispita u osnovnom obrazovanju i vaspitanju, opšte i umetničke mature u opštem srednjem i umetničkom obrazovanju i vaspitanju, obradu i analizu rezultata ispita;
- 2) vrednovanje ogleda;
- 3) vrednovanje rada ustanova;

- 4) obavljanje meunarodnih istraživanja, nacionalnih ispitivanja i prene u eni kih postignu a;
- 5) pružanje stručne podrške Ministarstvu i nadležnim savetima po pitanju osiguranja kvaliteta i prikupljanja i obrade podataka;
- 6) pružanje stručne podrške ustanovama u pogledu prenja i vrednovanja stepena ostvarenosti ciljeva, opštih i posebnih standarda postignu a, samovrednovanja ustanova, pripremanje materijala za ispitivanje i ocenjivanje u enika, stručnih preporuka za prilagođavanje posebnih standarda;
- 7) prenje usaglašenosti sistema vrednovanja i osiguranja kvaliteta obrazovanja i vaspitanja sa sistemima vrednovanja i osiguranja kvaliteta obrazovanja i vaspitanja evropskih zemalja;
- 8) druge poslove u skladu sa ovim zakonom, aktom o osnivanju i statutom Zavoda.

Zavod iz stava 1. ovog lana u svom sastavu ima organizacione jedinice - centre, i to:

- 1) Centar za standarde;
- 2) Centar za ispite;
- 3) Centar za vrednovanje i istraživanja.

Zavod iz stava 1. ovog lana može da ima posebne organizacione jedinice za pitanja obrazovanja nacionalnih manjina, kao i druge organizacione jedinice, u skladu sa statutom.

Zavod iz stava 1. ovog lana podnosi Ministarstvu posebne periodi ne izveštaje o obrazovnim indikatorima.

Stručne komisije

Ilan 23

Za obavljanje pojedinih poslova zavodi mogu da obrazuju posebne stručne komisije i timove iz reda kompetentnih lica u oblasti obrazovanja i vaspitanja ili da angažuju naučnoistraživačke ustanove, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Odnos Nacionalnog prosvetnog saveta, ministra i zavoda

Ilan 24

Zavodi iz lana 17. ovog zakona, koji su nadležni za pripremu ili učešće u pripremi podzakonskih akata koje donosi Nacionalni prosvetni savet ili ministar, dužni su da ove poslove obave i pripremljene materijale dostave Ministarstvu u roku koji im odredi ministar. Postupak pokreće ministar dostavljanjem zahteva odgovarajućem zavodu.

Ministar dostavlja Nacionalnom prosvetnom savetu na razmatranje, utvrđivanje predloga ili odluđivanje materijal zavoda iz stava 1. ovog lana.

Ako Nacionalni prosvetni savet najkasnije u roku od tri meseca od dana prijema materijala iz stava 2. ovog lana ne doneše akt iz svoje nadležnosti, akt donosi ministar.

2a AGENCIJA ZA OBRAZOVANJE I VASPITANJE

Ilan 24a

Radi pravnenja ostvarivanja opštih principa i ciljeva, strateških pravaca razvoja i unapredjenja celokupnog sistema obrazovanja i vaspitanja, Republika Srbija osniva Agenciju za obrazovanje i vaspitanje (u daljem tekstu: Agencija).

Agencija ima svojstvo pravnog lica.

Prava i dužnosti osnivača Agencije vrši Vlada.

Na rad i obavljanje delatnosti Agencije primenjuju se propisi o javnim agencijama.

Rad Agencije finansira se u celini ili pretežno od cene koju plaćaju korisnici usluga.

Ilan 24b

Agencija obavlja poslove koji se odnose na odobravanje drugoj organizaciji sticanja statusa javno priznatog organizatora aktivnosti u okviru neformalnog obrazovanja odraslih, kao i priznavanja prethodnog učenja, u skladu sa međunarodnim instrumentima i standardima za istraživanje, pravnenje i evaluaciju u obrazovanju odraslih; priznavanje strane visokoškolske isprave radi zapošljavanja i druge poslove prema aktu o osnivanju, u skladu sa zakonom.

3. MINISTARSTVO

Nadležnost Ministarstva

Ilan 25

U obezbeđivanju uslova za ostvarivanje prava dece, učenika i odraslih na besplatno obrazovanje i drugih prava utvrđenih ovim zakonom, Ministarstvo preduzima sve neophodne mere kojima se u potpunosti obezbeđuje ostvarivanje tih prava.

Ministarstvo obezbeđuje funkcionisanje sistema obrazovanja i vaspitanja, u skladu sa opštim principima i ciljevima obrazovanja i vaspitanja, a narođito:

- 1) planira i prati razvoj obrazovanja i vaspitanja;
- 2) vrši nadzor nad radom ustanova i zavoda;
- 3) planira, koordinira i organizuje programe stalnog stručnog usavršavanja zaposlenih u ustanovama;
- 4) vrši proveru rezultata ostvarenosti propisanih ciljeva obrazovanja i vaspitanja na republičkom nivou;
- 5) ostvaruje međunarodnu saradnju na planu razvoja sistema obrazovanja i vaspitanja, analizu i prenošenje stranih iskustava i evropskih programa i dostignuća;
- 6) uspostavlja i upravlja jedinstvenim informacionim sistemom prosvete u Republici Srbiji, stara se o nesmetanom protoku podataka i obezbeđuje dostupnost i zaštitu podataka;
- 7) vodi registar i izdaje dozvole za rad nastavnika, vaspitaca, stručnih saradnika i direktora;
- 8) utvrđuje nacionalni okvir kvalifikacija za nivo srednjeg stručnog obrazovanja, stručnog usavršavanja i za druge oblike stručnog obrazovanja.

Akt iz stava 2. tačka 8) ovog lana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Školska uprava

Ian 26

Za obavljanje stru no-pedagoškog nadzora, davanje podrške razvojnom planiranju i osiguranju kvaliteta rada ustanova i obavljanje drugih poslova utvr enih zakonom, u Ministarstvu se obrazuju organizacione jedinice za obavljanje tih poslova van sedišta Ministarstva - školske uprave, u skladu sa zakonom.

Ministarstvo u okviru školske uprave:

- 1) obavlja stru no-pedagoški nadzor u ustanovama;
- 2) koordinira stru no usavršavanje nastavnika, vaspita a, stru nog saradnika, direktora i sekretara ustanove;
- 3) daje podršku razvojnom planiranju, razvoju predškolskog, školskog i vaspitnog programa i osiguranju kvaliteta obrazovanja i vaspitanja;
- 4) u estvuje u pripremama plana razvoja obrazovanja i vaspitanja za podru je za koje je obrazovana školska uprava i prati njegovo ostvarivanje;
- 5) obezbe uje sve uslove da ustanove nesmetano unose, popunjavaju, ažuriraju i održavaju bazu podataka o obrazovanju i vaspitanju u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete;
- 6) vrši kontrolu namenskog koriš enja finansijskih sredstava ustanova;
- 7) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

III USTANOVE I DRUGE ORGANIZACIJE

Vrste ustanova

Ian 27

Delatnost obrazovanja i vaspitanja obavljuju:

- 1) u predškolskom vaspitanju i obrazovanju - predškolska ustanova;
- 2) u osnovnom obrazovanju i vaspitanju - osnovna škola, osnovna škola za obrazovanje odraslih, osnovna muzi ka, odnosno baletska škola i osnovna škola za obrazovanje u enika sa smetnjama u razvoju;
- 3) u srednjem obrazovanju i vaspitanju - srednja škola, i to: gimnazija (opšta i specijalizovana), stru na škola, mešovita škola (gimnazija i stru na ili umetni ka), umetni ka škola, srednja škola za obrazovanje odraslih i srednja škola za u enike sa smetnjama u razvoju.

Škola može da obezbe uje smeštaj i ishranu u enika (u daljem tekstu: škola sa domom).

Škola za u enike sa smetnjama u razvoju, kao i škola koja ima u enike sa smetnjama u razvoju, može da pruža dodatnu podršku u obrazovanju dece, u enika i odraslih sa smetnjama u razvoju u vaspitnoj grupi, odnosno drugoj školi i porodici, u skladu s kriterijumima i standardima koje propisuje ministar.

Unikatna ustanova, u smislu ovog zakona, jeste ustanova koja jedina u Republici Srbiji ostvaruje odre eni program obrazovanja i vaspitanja.

Ustanova od posebnog interesa za Republiku Srbiju, u smislu ovog zakona, jeste ustanova koja ostvaruje program obrazovanja i vaspitanja koji je od posebnog interesa za Republiku Srbiju, odnosno koja je od posebnog kulturnog, prosvetnog ili istorijskog zna aja za Republiku Srbiju.

Vlada određuje unikatne i ustanove od posebnog interesa za Republiku Srbiju.

Osnivanje ustanove

Ian 28

Ustanovu može da osnuje Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave, nacionalni savet nacionalne manjine i drugo pravno ili fizičko lice.

Osnivač ustanove ne može da bude fizičko lice koje je pravnosnažnom presudom osuđeno za krivično delo za koje je izredena bezuslovna kazna zatvora u trajanju od najmanje tri meseca ili koje je osuđeno za: krivično delo nasilje u porodici, oduzimanje maloletnog lica, zapuštanje i zlostavljanje maloletnog lica ili rodoskrvnenje; za krivično delo primanje mita ili davanje mita; za krivično delo iz grupe krivih nih dela protiv polne slobode, protiv pravnog saobraćaja i protiv ovenosti i drugih dobara zaštite enih meunarodnim pravom, bez obzira na izrednu krivičnu sankciju, ni lice za koje je, u skladu sa zakonom, utvrđeno diskriminatorno ponašanje.

Ustanova koja je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave može da bude nastavna baza visokoškolske ustanove - vežbaonica, u skladu sa zakonom.

Listu vežbaonica iz stava 3. ovog lana, na osnovu sprovedenog javnog konkursa, rešenjem utvrđuje ministar.

Mreža ustanova

Ian 29

Broj i prostorni raspored ustanova koji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, prema vrsti i strukturi, planira se aktom o mreži ustanova.

Ustanova iz stava 1. ovog lana osniva se u skladu sa aktom o mreži ustanova.

Akt o mreži predškolskih ustanova i akt o mreži osnovnih škola koji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, donosi skupština jedinice lokalne samouprave, na osnovu kriterijuma koje utvrđuje Vlada.

U jedinici lokalne samouprave u kojoj je u službenoj upotrebi i jezik i pismo nacionalne manjine, odnosno u kojoj se obrazovno-vaspitni rad izvodi na jeziku i pismu nacionalne manjine, akt o mreži predškolskih ustanova i osnovnih škola donosi se uz prethodno pribavljeno mišljenje nacionalnog saveta nacionalne manjine koji je jezik i pismo u službenoj upotrebi u jedinici lokalne samouprave, odnosno koji se jezik i pismo koristi u obrazovno-vaspitnom radu.

Saglasnost na akt o mreži osnovnih škola daje Ministarstvo.

Kada Ministarstvo utvrđuje da nadležni organ jedinice lokalne samouprave nije doneo akt o mreži osnovnih škola, odrediće rok za njegovo donošenje.

Ako nadležni organ jedinice lokalne samouprave ne donese akt u roku iz stava 6. ovog lana, Ministarstvo donosi akt o mreži osnovnih škola.

Vlada utvrđuje kriterijume na osnovu kojih donosi akt o mreži srednjih škola.

Akt o mreži srednjih škola koji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave donosi Vlada, na osnovu kriterijuma iz stava 8. ovog lana.

Uslovi za osnivanje, po etak rada i obavljanje delatnosti ustanove

Ian 30

Ustanovu može da osnuje Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, ako:

- 1) postoji potreba za vaspitanjem i obrazovanjem dece, obrazovanjem i vaspitanjem u enika ili obrazovanjem odraslih na odre enom podru ju;
- 2) ima program obrazovanja i vaspitanja;
- 3) ima obezbe ena sredstva za osnivanje i rad.

Drugo pravno ili fizi ko lice može da osnuje ustanovu ako, osim uslova iz stava 1. ta . 2) i 3) ovog lana, ima garanciju poslovne banke da su obezbe ena sredstva u visini potrebnih sredstava za godinu dana rada predškolske ustanove, ciklus osnovnog obrazovanja ili za trajanje programa srednjeg obrazovanja.

Ustanova može da po ne sa radom i da obavlja delatnost obrazovanja i vaspitanja ako ispunjava uslove za osnivanje i ima:

- 1) propisani prostor, opremu i nastavna sredstva;
- 2) nastavnike, vaspita e i stru ne saradnike u radnom odnosu na neodre eno vreme;
- 3) obezbe ene higijensko-tehni ke uslove, u skladu sa zakonom i propisima kojima se ure uje ova oblast.

Bliže uslove za osnivanje, po etak rada i obavljanje delatnosti ustanove, propisuje ministar.

Izdvojeno odeljenje ustanove

Ian 31

Ustanova obavlja delatnost u svom sedištu.

Ustanova može da obavlja delatnost i van sedišta, odnosno u drugom objektu, organizovanjem izdvojenog odeljenja, ako ispunjava uslove iz Ian 30. stav 3. ovog zakona, uz saglasnost Ministarstva.

Izdvojeno odeljenje nema svojstvo pravnog lica.

Na organizovanje i rad izdvojenog odeljenja primenjuju se odredbe ovog i posebnog zakona.

Verifikacija ustanova

Ian 32

Ustanova može da po ne sa radom kada se utvrdi da ispunjava uslove za osnivanje i po etak rada i dobije rešenje o verifikaciji.

Zahtev za verifikaciju podnosi se i kada se u ustanovi vrši statusna promena, menja sedište, odnosno objekat, organizuje rad u izdvojenom odeljenju, uvodi novi obrazovni profil ili ostvaruje novi program obrazovanja i vaspitanja.

Zahtev za verifikaciju sadrži: naziv, sedište i vrstu ustanove, program obrazovanja i vaspitanja, jezik na kome e se ostvarivati obrazovno-vaspitni rad, razloge i opravdanost osnivanja i uslove koje obezbe uje

osniva za po etak rada i obavljanje delatnosti. Uz zahtev se dostavljaju akt o osnivanju ustanove i dokazi o ispunjenosti uslova iz Iana 30. ovog zakona.

O zahtevu za verifikaciju ustanove odlu uje Ministarstvo najkasnije u roku od tri meseca od podnošenja zahteva.

Rešenje o zahtevu za verifikaciju ustanove kona no je.

Proširena delatnost ustanove

Ian 33

Ustanova koja ima rešenje o verifikaciji može da obavlja i drugu delatnost koja je u funkciji obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: proširena delatnost) pod uslovom da se njome ne ometa obavljanje delatnosti obrazovanja i vaspitanja.

U enici mla i od 15 godina ne mogu da se angažuju u proširenoj delatnosti škole.

U enici sa navršenih 15 godina mogu da se angažuju samo u okviru nastave, a zaposleni ustanove ako se ne ometa ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada.

Proširena delatnost ustanove može da bude davanje usluga, proizvodnja, prodaja i druga delatnost kojom se unapre uje ili doprinosi racionalnjem i kvalitetnjem obavljanju obrazovanja i vaspitanja.

Srednja škola može da ostvaruje programe obuka, u skladu sa potrebama tržišta rada.

Odluku o proširenju delatnosti donosi organ upravljanja ustanove, uz saglasnost Ministarstva.

Odluka o proširenju delatnosti ustanove iji je osniva Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave sadrži i plan prihoda koji e se ostvariti i izdataka za obavljanje te delatnosti, na in angažovanja u enika i zaposlenih i na in raspolaganja i plan koriš enja ostvarenih sredstava, u skladu sa propisima koji regulišu budžetski sistem.

Bliže uslove za obavljanje proširene delatnosti ustanove, propisuje ministar.

Statusne promene i promene naziva i sedišta

Ian 34

Ustanova može da vrši statusne promene, promenu naziva ili sedišta.

Odluku o statusnoj promeni ustanove donosi organ upravljanja, uz saglasnost osniva a.

Odluku o promeni naziva ili sedišta ustanove donosi organ upravljanja, uz saglasnost osniva a, a kada je osniva Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, uz saglasnost Ministarstva.

Škola ne može da vrši statusne promene, promenu naziva ili sedišta u toku nastavne godine.

Zabrana rada ustanove

Ian 35

Kada organ nadležan za obavljanje poslova inspekcijskog, odnosno stru no-pedagoškog nadzora utvrdi da ustanova ne ispunjava propisane uslove za rad ili ne obavlja delatnost na propisani na in, kao i u

sluaju obustave rada ili štrajka organizovanog suprotno zakonu, odrediće joj rok za ispunjenje uslova, odnosno otklanjanje nepravilnosti u obavljanju delatnosti i o tome će obavestiti osnivača.

Kada ustanova, iji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, ne postupi u datom roku po nalogu organa iz stava 1. ovog lana, odnosno kada organ upravljanja ne obavlja poslove iz svoje nadležnosti, Ministarstvo preduzima jednu od sledećih privremenih mera:

- 1) razrešava organ upravljanja i imenuje privremeni organ upravljanja;
- 2) razrešava direktora i postavlja vršioca dužnosti direktora;
- 3) razrešava organ upravljanja i direktora i imenuje privremeni organ upravljanja i postavlja vršioca dužnosti direktora.

Privremeni organ upravljanja iz stava 2. ovog lana ima najmanje pet lana i obavlja poslove iz nadležnosti organa upravljanja.

Ako u toku trajanja privremene mere iz stava 2. tačka 1) istekne mandat direktoru ustanove, ministar postavlja vršioca dužnosti direktora do prestanka privremene mere i izbora direktora.

Ako u toku trajanja privremene mere iz stava 2. tačka 2) istekne mandat organu upravljanja ustanove, ministar imenuje privremeni organ upravljanja, do prestanka privremene mere i imenovanja organa upravljanja.

Vršilac dužnosti direktora ustanove i privremeni organ upravljanja obavljaju dužnosti dok Ministarstvo ne utvrdi da su ispunjeni uslovi, otklonjene nepravilnosti iz stava 1. ovog lana i da su se stekli uslovi za prestanak privremenih mera, a najduže šest meseci.

Ako vršilac dužnosti direktora ustanove i privremeni organ upravljanja ne otklone utvrđene nepravilnosti, Ministarstvo забранјује рад ustanove.

Kada ustanova iji je osnivač drugo pravno ili fizičko lice ne postupi u datom roku po nalogu organa iz stava 1. ovog lana, odnosno kada organ upravljanja ne obavlja poslove iz svoje nadležnosti, a osnivač ne preduzme mera u skladu sa zakonom ni posle propisanog roka za otklanjanje nepravilnosti, Ministarstvo забранјује rad ustanove.

Ukidanje ustanove

Ilan 36

Ustanova se ukida u skladu sa zakonom.

Učenici škole koja se ukida imaju pravo da završe započeto obrazovanje u drugoj školi koju odrediće Ministarstvo.

Strana ustanova

Ilan 37

Ustanovu može, pod uslovima predviđenim međunarodnim ugovorom, odnosno pod uslovom reciprociteta, da osnuje strana država, strano pravno ili fizičko lice radi ostvarivanja programa obrazovanja i vaspitanja koji nisu doneti na osnovu ovog zakona, ako je program donet, odnosno akreditovan u inostranstvu, ako ispunjava uslove iz stava 1. ovog zakona i dobije odobrenje Ministarstva.

Isprava koju izda ustanova iz stava 1. ovog lana priznaje se pod uslovima i po postupku, propisanim posebnim zakonom.

Ministarstvo vodi evidenciju o stranim ustanovama kojima je dato odobrenje.

Centar za stručno usavršavanje

Ilan 38

Jedinica teritorijalne autonomije, odnosno jedinica lokalne samouprave, može samostalno ili u saradnji sa drugim jedinicama lokalne samouprave da osnuje centar za stručno usavršavanje, u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne službe.

U ostvarivanju delatnosti centar iz stava 1. ovog lana dužan je da poštuje opšte principe i ciljeve obrazovanja i vaspitanja i da stručno usavršavanje zaposlenih ostvaruje u skladu sa ovim zakonom.

Centar iz stava 1. ovog lana vrši izbor odobrenih programa stručnog usavršavanja i daje prednost onim programima za koje proceni da na najcelishodniji način obezbeđuju postizanje opštih standarda postignuća i obavlja druge poslove.

Druga organizacija

Ilan 39

Druga organizacija, odnosno fizikalno lice može da ostvaruje i posebne programe u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja ako ispunjava standarde uslova za ostvarivanje posebnih programi u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja i dobije odobrenje Ministarstva.

Druga organizacija, odnosno fizikalno lice može da ostvaruje posebne programe stručnog osposobljavanja i obuke ako ispunjava standarde za ostvarivanje posebnih programi i dobije odobrenje Ministarstva.

Registar

Ilan 40

Ministarstvo vodi evidenciju (u daljem tekstu: registar):

- 1) ustanova koje obavljaju delatnost obrazovanja i vaspitanja, kao i proširenu delatnost;
- 2) drugih organizacija i fizikalnih lica koja obavljaju poslove u oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja ili ostvaruju propisane, odnosno odobrene posebne programe stručnog osposobljavanja ili obuke;
- 3) propisanih, odnosno odobrenih programi stručnog osposobljavanja i obuke;
- 4) nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika kojima je izdata licenca za nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika;
- 5) direktora kojima je izdata licenca za direktora;
- 6) sekretara koji su položili stručni ispit za sekretara.

Registar je javan i uva se trajno u pisanom i elektronskom obliku.

Svi vidovi prikupljanja, obrade i korišćenja ličnih podataka iz registra sprovode se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ljudstvu.

Sadržaj i način vođenja registra propisuje ministar.

Autonomija ustanove

Ilan 41

Pod autonomijom ustanove podrazumeva se pravo na:

- 1) donošenje statuta, programa obrazovanja i vaspitanja, razvojnog plana, godišnjeg plana rada ustanove, pravila ponašanja u ustanovi i drugih opštih akata ustanove;
- 2) donošenje plana stručnog usavršavanja i profesionalnog razvoja nastavnika, vaspitaca i stručnog saradnika;
- 3) samovrednovanje rada ustanove;
- 4) izbor zaposlenih i predstavnika zaposlenih u organ upravljanja i stručne organe;
- 5) uređivanje unutrašnje organizacije i rada stručnih organa;
- 6) način ostvarivanja saradnje sa ustanovama iz oblasti obrazovanja, zdravstva, socijalne i dečje zaštite, javnim preduzećima, privrednim društvima i drugim organizacijama, radi ostvarivanja prava dece, učenika i zaposlenih.

Ustanova donosi opšte i druge akte poštujući opšte principe i ciljeve obrazovanja i vaspitanja i kojima se na najcelishodniji način obezbeđuje ostvarivanje opštih ishoda obrazovanja.

Odgovornost ustanove za bezbednost dece i učenika

Ilan 42

Ustanova je dužna da propiše mere, način i postupak zaštite i bezbednosti dece i učenika za vreme boravka u ustanovi i svih aktivnosti koje organizuje ustanova, u saradnji sa nadležnim organom jedinice lokalne samouprave.

Ustanova je dužna da sprovodi mere iz stava 1. ovog lana.

Bliže uslove, oblike, mere, način, postupak i smernice za zaštitu i bezbednost dece i učenika u ustanovi, propisuje ministar.

Pravila ponašanja u ustanovi

Ilan 43

U ustanovi se neguju odnosi međusobnog razumevanja i uvažavanja licnosti dece, učenika, zaposlenih i roditelja.

Zaposleni imaju obavezu da svojim radom i ukupnim ponašanjem doprinose razvijanju pozitivne atmosfere u ustanovi.

Ponašanje u ustanovi i odnosi dece, učenika, zaposlenih i roditelja uređuju se pravilima ponašanja u ustanovi.

Zabrana diskriminacije

Ilan 44

U ustanovi su zabranjene aktivnosti kojima se ugrožavaju, omalovažavaju, diskriminisu ili izdvajaju lica, odnosno grupe lica, po osnovu: rasne, nacionalne, etničke, jezičke, verske ili polne pripadnosti, fizičkih i psihičkih svojstava, smetnji u razvoju i invaliditeta, zdravstvenog stanja, uzrasta, socijalnog i kulturnog porekla, imovnog stanja, odnosno političkog opredeljenja i podsticanje ili nesprečavanje takvih aktivnosti, kao i po drugim osnovima utvrđenim zakonom kojim se propisuje zabrana diskriminacije.

Pod diskriminacijom lica ili grupe lica smatra se svako neposredno ili posredno, na otvoreno ili prikriveno, uključivanje ili ograničavanje prava i sloboda, nejednako postupanje ili propuštanje ugovora, odnosno neopravdano pravljenje razlika povlačenjem ili davanjem prvenstva.

Ne smatraju se diskriminacijom posebne mere uvedene radi postizanja pune ravnopravnosti, zaštite i napretka lica, odnosno grupe lica koja se nalaze u nejednakom položaju.

Bliže kriterijume za prepoznavanje oblika diskriminacije od strane zaposlenog, učenika ili trećeg lica u ustanovi, zajedno koji propisuje ministar i organ nadležan za pripremu propisa o ljudskim i manjinskim pravima.

Zabrana nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja

Ilan 45

U ustanovi je zabranjeno: fizičko, psihičko i socijalno nasilje; zlostavljanje i zanemarivanje dece i učenika; fizičko kažnjavanje i vredovanje ličnosti, odnosno seksualna zloupotreba dece i učenika ili zaposlenih.

Pod nasiljem i zlostavljanjem podrazumeva se svaki oblik jedanput učinkog ili ponavljajog verbalnog ili neverbalnog ponašanja koje ima za posledicu stvarno ili potencijalno ugrožavanje zdravlja, razvoja i dostojanstva ličnosti deteta i učenika ili zaposlenog.

Zanemarivanje i nemarno postupanje predstavlja propuštanje ustanove ili zaposlenog da obezbedi uslove za pravilan razvoj deteta i učenika.

Ustanova je dužna da odmah podnese prijavu nadležnom organu ako se kod deteta ili učenika primete znaci nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja.

Pod fizičkim nasiljem, u smislu stava 1. ovog lana, smatra se: fizičko kažnjavanje dece i učenika od strane zaposlenih i drugih odraslih osoba; svako ponašanje koje može da dovede do stvarnog ili potencijalnog telesnog povredovanja deteta, učenika ili zaposlenog; nasilno ponašanje zaposlenog prema deci, učenicima ili drugim zaposlenim, kao i učenika prema drugim učenicima ili zaposlenim.

Pod psihičkim nasiljem, u smislu stava 1. ovog lana smatra se ponašanje koje dovodi do trenutnog ili trajnog ugrožavanja psihičkog i emocionalnog zdravlja i dostojanstva deteta i učenika ili zaposlenog.

Pod socijalnim nasiljem, u smislu stava 1. ovog lana smatra se isključivanje deteta i učenika iz grupe vršnjaka i različitih oblika socijalnih aktivnosti ustanove.

U ustanovi je zabranjen svaki oblik nasilja i zlostavljanja iz stava 2. ovog lana od strane učenika, njegovog roditelja, odnosno staratelja ili odraslog, nad nastavnikom, vaspitačem, stručnim saradnikom i drugim zaposlenim.

Zbog povrede zabrane iz stava 8. ovog lana protiv roditelja, odnosno staratelja deteta ili učenika pokreće se prekršajni, odnosno krivični postupak.

Protokol postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje i zlostavljanje, sadržaj i načine sproveđenja preventivnih i interventnih aktivnosti, uslove i načine za procenu rizika, načine zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, propisuje ministar.

Bliže uslove o načinima prepoznavanja neverbalnih oblika zlostavljanja dece i učenika od strane zaposlenog za vreme nege, odmora i rekreativne i drugih oblika vaspitno-obrazovnog rada, propisuje ministar.

Zabrana strana kog organizovanja i delovanja

Ilan 46

U ustanovi nije dozvoljeno strana ko organizovanje i delovanje i korišćenje prostora ustanove u te svrhe.

Statut ustanove

Ilan 47

Ustanova ima statut.

Statut je osnovni opšti akt ustanove, kojim se bliže uređuju organizacija, način rada, upravljanje i rukovođenje u ustanovi, postupanje organa ustanove radi obezbeđivanja ostvarivanja prava deteta i učenika, zaštite i bezbednosti dece, učenika i zaposlenih i mera za spremanje povreda zabrana utvrđenih ovim zakonom, način objavljivanja opštih akata i obaveštavanja svih zainteresovanih strana o odlukama organa i druga pitanja, u skladu sa zakonom.

Osiguranje kvaliteta rada ustanove

Ilan 48

Ustanova se samostalno i u saradnji sa nadležnim organom jedinice lokalne samouprave stara o obezbeđivanju i unapređivanju uslova za razvoj obrazovanja i vaspitanja, osiguranja i unapređivanja kvaliteta programa obrazovanja i vaspitanja, svih oblika obrazovno-vaspitnog rada i uslova u kojima se onostvaruje.

Radi osiguranja kvaliteta rada u ustanovi se vrednuju ostvarivanje ciljeva i standarda postignuća, programa obrazovanja i vaspitanja, razvojnog plana i zadovoljstva učenika i roditelja, odnosno staratelja dece i učenika.

Vrednovanje kvaliteta ostvaruje se kao samovrednovanje i spoljašnje vrednovanje.

Samovrednovanjem ustanova ocenjuje: kvalitet programa obrazovanja i vaspitanja i njegovo ostvarivanje, sve oblike i načine ostvarivanja obrazovno-vaspitnog rada, stručno usavršavanje i profesionalni razvoj, uslove u kojima se ostvaruje obrazovanje i vaspitanje, zadovoljstvo učenika i roditelja, odnosno staratelja dece i učenika.

U samovrednovanju učestvuju stručni organi, savet roditelja, učenički parlament, direktor i organ upravljanja ustanove.

Samovrednovanje se obavlja svake godine po pojedinim oblastima vrednovanja, a svake četvrtete ili pete godine - u celini.

Izveštaj o samovrednovanju kvaliteta rada ustanove podnosi direktor vaspitno-obrazovnom, nastavničkom, odnosno pedagoškom veću, savetu roditelja i organu upravljanja.

Spoljašnje vrednovanje rada ustanove obavlja se stručno-pedagoškim nadzorom Ministarstva i od strane Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja.

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja u estvuje u spoljašnjem vrednovanju kvaliteta rada ustanove putem vrednovanja postignuća u enika na završnim i maturskim ispitima ili po ukazanoj potrebi.

Organe i tela ustanove, postupke pravnenja ostvarivanja programa obrazovanja i vaspitanja, drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada i uslova rada, osnove i merila za samovrednovanje i vrednovanje, sadržinu i način objavljivanja rezultata samovrednovanja i vrednovanja kvaliteta rada ustanove, po pribavljenom mišljenju nadležnog saveta, propisuje ministar.

Razvojni plan ustanove

Ilan 49

Ustanova ima razvojni plan.

Razvojni plan ustanove jeste strateški plan razvoja ustanove koji sadrži prioritete u ostvarivanju obrazovno-vaspitnog rada, plan i nosioce aktivnosti, kriterijume i merila za vrednovanje planiranih aktivnosti i druga pitanja od značaja za razvoj ustanove.

Razvojni plan ustanove donosi se na osnovu izveštaja o samovrednovanju i izveštaja o ostvarenosti standarda postignuća i drugih indikatora kvaliteta rada ustanove.

Razvojni plan donosi organ upravljanja, na predlog stručnog aktiva za razvojno planiranje, za period od tri do pet godina.

U postupku osiguranja kvaliteta rada ustanove vrednuje se i ostvarivanje razvojnog plana ustanove.

Sredstva ustanove

Ilan 50

Zemljište, zgrade i druga sredstva koja su stečena, odnosno koja steknu ustanove, iji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave, jesu u javnoj svojini i koriste se za obavljanje delatnosti utvrđene ovim zakonom.

Strukovno i stručno povezivanje

Ilan 51

Ustanove mogu da se povezuju i sarajaju sa odgovarajućim ustanovama u zemlji i inostranstvu, radi unapredovanja obrazovanja i vaspitanja i razmene iskustava.

U funkciji unapredovanja obrazovanja i vaspitanja ustanove mogu da se međusobno povezuju u strukovna udruženja.

Na osnivanje, organizaciju, upis u registar i rad udruženja iz stava 2. ovog lana shodno se primenjuju propisi koji se odnose na udruženja.

Strukovna udruženja imaju pravo davanja mišljenja o pitanjima od značaja za rad udruženih ustanova.

Nastavnici, vaspiti i stručni saradnici mogu da se međusobno povezuju u stručna društva.

Stru na društva imaju pravo da daju mišljenje i predloge za unapređivanje obrazovno-vaspitnog rada i da učeštvuju u radu komisija i timova koji se bave obrazovanjem i vaspitanjem.

Na osnivanje, organizaciju, upis u registar i rad stručnog društva primenjuju se propisi kojima se uređuje udruživanje.

IV ORGANI USTANOVE

Organ ustanove

Ian 52

Ustanova ima organe upravljanja, rukovođenja, stručne i savetodavne organe, u skladu sa ovim zakonom, osnovanim aktom i opštim aktom.

Prilikom utvrđivanja sastava organa upravljanja ustanove koju osniva drugo pravno ili fizicko lice, obezbeđuje se ravnopravna zastupljenost roditelja, a stručni organi - obrazuju se u skladu sa opštim aktom.

ORGANI USTANOVE IJI JE OSNIVA REPUBLIKA SRBIJA, AUTONOMNA POKRAJINA ILI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Organ upravljanja ustanove

Ian 53

Organ upravljanja u predškolskoj ustanovi jeste upravni odbor.

Organ upravljanja u školi jeste školski odbor.

Predsednik i članovi organa upravljanja obavljaju poslove iz svoje nadležnosti, bez naknade.

Sastav i imenovanje organa upravljanja

Ian 54

Organ upravljanja ima devet članova, uključujući i predsednika.

Članove organa upravljanja ustanove imenuje i razrešava skupština jedinice lokalne samouprave, a predsednika biraju članovi većinom glasova od ukupnog broja članova organa upravljanja.

Organ upravljanja ustanove čine po tri predstavnika zaposlenih, roditelja i jedinice lokalne samouprave.

U ustanovi u kojoj se obrazovno-vaspitni rad izvodi i na jeziku nacionalne manjine članovi organa upravljanja - predstavnici jedinice lokalne samouprave imenuju se uz pribavljeno mišljenje odgovarajućeg nacionalnog saveta nacionalne manjine. Ukoliko nacionalni savet nacionalne manjine ne dostavi mišljenje u roku od 15 dana od prijema zahteva, smatra se da je mišljenje dato.

U ustanovi u kojoj se u većini odeljenja obrazovno-vaspitni rad izvodi na jeziku nacionalne manjine ili za koje je, u skladu sa zakonom kojim se uređuju nadležnosti nacionalnih saveta nacionalnih manjina, utvrđeno da su od posebnog značaja za nacionalnu manjinu, nacionalni savet nacionalne manjine predlaže tri člana - predstavnika jedinice lokalne samouprave u organ upravljanja.

Školski odbor osnovne škole za obrazovanje odraslih ima sedam članova, uključujući i predsednika, od kojih tri iz reda zaposlenih i pet predstavnika jedinice lokalne samouprave.

Za srednje škole od posebnog interesa za Republiku Srbiju i unikatne škole Ministarstvo predlaže skupštini jedinice lokalne samouprave tri istaknuta predstavnika: privredne komore, zanatlja, udruženja poslodavaca, nacionalne organizacije za zapošljavanje, sindikata i drugih zainteresovanih za rad škole (u daljem tekstu: socijalni partneri). U školski odbor srednje stručne škole skupština jedinice lokalne samouprave imenuje tri predstavnika socijalnih partnera iz područja rada škole.

U srednjoj stručnoj školi u kojoj se u većini odeljenja obrazovno-vaspitni rad izvodi na jeziku nacionalne manjine ili za koju je, u skladu sa zakonom kojim se uređuju nadležnosti nacionalnih saveta nacionalnih manjina, utvrđeno da je od posebnog značaja za nacionalnu manjinu, nacionalni savet nacionalne manjine u organu upravljanja od tri člana najmanje jednog predlaže iz reda predstavnika socijalnih partnera iz područja rada škole.

Školski odbor srednje škole za obrazovanje odraslih ima devet članova, uključujući i predsednika, i to po tri predstavnika zaposlenih, socijalnih partnera i jedinice lokalne samouprave.

Članove organa upravljanja iz reda zaposlenih predlaže vaspitno-obrazovno, odnosno nastavničko veće, za školu sa domom - nastavničko i pedagoško veće, na zajedničkoj sednici, a iz reda roditelja - savet roditelja, tajnim izjašnjavanjem.

Za člana organa upravljanja ne može da bude predloženo ni imenovano lice:

1) koje je pravносnažnom presudom osuđeno za krivično delo za koje je izrečena bezuslovna kazna zatvora u trajanju od najmanje tri meseca ili koje je osuđeno za: krivično delo nasilje u porodici, oduzimanje maloletnog lica, zapuštanje i zlostavljanje maloletnog lica ili rodoskrvnenje; za krivično delo primanje mita ili davanje mita; za krivično delo iz grupe krivih delova protiv polne slobode, protiv pravnog saobraćaja i protiv ove nosti i drugih dobara zaštite enih međunarodnim pravom, bez obzira na izrečenu sankciju, ni lice za koje je, u skladu sa zakonom, utvrđeno diskriminatorno ponašanje;

2) koje bi moglo da zastupa interes više struktura, osim članova sindikata;

3) koji su poslovi, dužnost ili funkcija nespojivi sa obavljanjem poslova u organu upravljanja;

4) koje je već imenovano za člana organa upravljanja druge ustanove;

5) koje je izabrano za direktora druge ustanove;

6) u drugim slučajevima, utvrđenim zakonom.

Skupština jedinice lokalne samouprave odlučuje rešenjem o predlogu ovlaštenog predлага lice.

Ako ovlašteni predlagač ne sproveđe postupak u skladu sa ovim zakonom ili predloži kandidata suprotno odredbama ovog zakona, skupština jedinice lokalne samouprave određuje rok za usklađivanje sa ovim zakonom.

Ako ovlašteni predlagač ni u datom roku ne postupi u skladu sa ovim zakonom, skupština jedinice lokalne samouprave imenovaće člana organa upravljanja bez predloga ovlaštenog predlagača.

Rešenje o imenovanju, odnosno razrešenju organa upravljanja - končano je u upravnom postupku.

Mandat organa upravljanja

Mandat organa upravljanja traje četiri godine.

Postupak za imenovanje novoga organa upravljanja pokreće se najkasnije dva meseca pre isteka mandata prethodno imenovanim novim organima upravljanja.

Skupština jedinice lokalne samouprave razrešiće, pre isteka mandata, pojedine lano, uključujući i predsednika ili organ upravljanja ustanove, na liku zahteva lana, kao i ako:

- 1) organ upravljanja donosi nezakonite odluke ili ne donosi odluke koje je na osnovu zakona i statuta dužan da donosi;
- 2) lan organa upravljanja neopravdanim odsustvovanjima ili nesavesnim radom onemogućava rad organa upravljanja;
- 3) u postupku preispitavanja akta o imenovanju utvrdi nepravilnosti;
- 4) ovlašćeni predlaže pokrene inicijativu za razrešenje lana organa upravljanja zbog prestanka osnova po kojem je imenovan u organ upravljanja;
- 5) nastupi uslov iz lana 54. stav 11. ovog zakona.

Izborni period novoimenovanog pojedinog lana organa upravljanja traje do isteka mandata organa upravljanja.

Kada Ministarstvo utvrdi nepravilnosti u postupku imenovanja, odnosno razrešenja organa upravljanja, skupština jedinice lokalne samouprave dužna je da odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana dostavljanja akta kojim se nalaže mera, otkloni utvrđene nepravilnosti.

Ako skupština jedinice lokalne samouprave ne pokrene postupak za preispitivanje akta o imenovanju, odnosno razrešenju organa upravljanja i ne usaglasi ga sa ovim zakonom, u roku iz stava 5. ovog lana, ministar razrešava postojeći i imenuje privremeni organ upravljanja ustanove.

Privremeni organ upravljanja

lan 56

Ministar imenuje privremeni organ upravljanja ustanove ako ih ne imenuje jedinica lokalne samouprave do isteka mandata prethodno imenovanim novim organima upravljanja.

Mandat privremenog organa upravljanja ustanove traje do imenovanja novog.

Nadležnost organa upravljanja

lan 57

Organ upravljanja ustanove:

- 1) donosi statut, pravila ponašanja u ustanovi i druge opšte akte i daje saglasnost na akt o organizaciji i sistematizaciji poslova;
- 2) donosi predškolski, školski, odnosno vaspitni program (u daljem tekstu: program obrazovanja i vaspitanja), razvojni plan, godišnji plan rada, usvaja izveštaje o njihovom ostvarivanju, vrednovanju i samovrednovanju;
- 3) utvrđuje predlog finansijskog plana za pripremu budžeta Republike Srbije;

- 4) donosi finansijski plan ustanove, u skladu sa zakonom;
- 5) usvaja izveštaj o poslovanju, godišnji obra un i izveštaj o izvo enju ekskurzija, odnosno nastave u prirodi;
- 6) raspisuje konkurs i bira direktora;
- 7) razmatra poštovanje opštih principa, ostvarivanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja i standarda postignu a i preduzima mere za poboljšanje uslova rada i ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada;
- 8) donosi plan stru nog usavršavanja zaposlenih i usvaja izveštaj o njegovom ostvarivanju;
- 9) odlu uje po žalbi, odnosno prigovoru na rešenje direktora;
- 10) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Organ upravljanja donosi odluke ve inom glasova ukupnog broja lanova.

Sednicama organa upravljanja prisustvuje i u estvuje u njihovom radu predstavnik sindikata u ustanovi, bez prava odlu ivanja.

Sednicama školskog odbora osnovne škole prisustvuju i u estvuju u njihovom radu dva predstavnika u eni kog parlamenta, bez prava odlu ivanja.

Sednicama školskog odbora srednje škole kada školski odbor odlu uje po pitanjima iz lana 57. stav 1. ta . 3), 4), 5), 6) i 9) prisustvuju i u estvuju u njihovom radu dva predstavnika u eni kog parlamenta, bez prava odlu ivanja.

Školski odbor srednje škole sastaje se u proširenom sastavu kada razmatra i odlu uje o pitanjima iz lana 57. stav 1. ta . 1), 2), 7) i 8).

Prošireni sastav uklju uje dva punoletna u enika koje bira u eni ki parlament škole.

Za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti organ upravljanja odgovara organu koji ga imenuje i osniva u.

Savet roditelja

Ian 58

Ustanova ima savet roditelja, osim škole za obrazovanje odraslih.

U savet roditelja škole bira se po jedan predstavnik roditelja u enika svakog odeljenja, odnosno vaspitne grupe ako škola ostvaruje predškolski program.

U ustanovi u kojoj sti u obrazovanje pripadnici nacionalne manjine, odnosno etni ke grupe u savetu roditelja srazmerno su zastupljeni i predstavnici nacionalne manjine, odnosno etni ke grupe.

U ustanovi u kojoj sti u obrazovanje deca i u enici sa smetnjama u razvoju, Ian saveta roditelja je i predstavnik roditelja dece, odnosno u enika sa smetnjama u razvoju.

Savet roditelja:

- 1) predlaže predstavnike roditelja dece, odnosno u enika u organ upravljanja;
- 2) predlaže svog predstavnika u stru ni aktiv za razvojno planiranje i u druge timove ustanove;

- 3) predlaže mere za osiguranje kvaliteta i unapređivanje obrazovno-vaspitnog rada;
- 4) učeštuje u postupku predlaganja izbornih predmeta i u postupku izbora udžbenika;
- 5) razmatra predlog programa obrazovanja i vaspitanja, razvojnog plana, godišnjeg plana rada, izveštaje o njihovom ostvarivanju, vrednovanju i o samovrednovanju;
- 6) razmatra namenu korišćenja sredstava od donacija i od proširene delatnosti ustanove;
- 7) predlaže organu upravljanja namenu korišćenja sredstava ostvarenih radom u eni kezadruge i prikupljenih od roditelja;
- 8) razmatra i prati uslove za rad ustanove, uslove za odrastanje i u enje, bezbednost i zaštitu dece i u enika;
- 9) učeštuje u postupku propisivanja mera iz lana 42. ovog zakona;
- 10) daje saglasnost na program i organizovanje ekskurzije, odnosno programe nastave u prirodi i razmatra izveštaj o njihovom ostvarivanju;
- 11) razmatra i druga pitanja utvrđena statutom.

Savet roditelja svoje predloge, pitanja i stavove upućuje organu upravljanja, direktoru i stručnim organima ustanove.

Način izbora saveta roditelja ustanove uređuje se statutom ustanove, a rad poslovnikom saveta.

Direktor ustanove

Ilan 59

Direktor rukovodi radom ustanove.

Direktor ustanove može da bude lice koje ispunjava uslove propisane lanom 8. stav 2. i lanom 120. ovog zakona.

Dužnost direktora predškolske ustanove može da obavlja lice koje ima: obrazovanje iz lana 8. stav 2. ovog zakona za vaspita a ili stručnog saradnika, dozvolu za rad, obuku i položen ispit za direktora ustanove i najmanje pet godina rada u ustanovi nakon stečenog odgovaranja obrazovanja.

Dužnost direktora predškolske ustanove može da obavlja i lice koje ima: odgovaranje obrazovanje iz lana 8. stav 3. ovog zakona za vaspita a, dozvolu za rad, obuku i položen ispit za direktora ustanove i najmanje deset godina rada u predškolskoj ustanovi na poslovima vaspitanja i obrazovanja nakon stečenog odgovaranja obrazovanja.

Dužnost direktora škole može da obavlja lice koje ima odgovaranje obrazovanje iz lana 8. stav 2. ovog zakona za nastavnika te vrste škole i područja rada, za pedagoga i psihologa, dozvolu za rad, obuku i položen ispit za direktora ustanove i najmanje pet godina rada u ustanovi na poslovima obrazovanja i vaspitanja, nakon stečenog odgovaranja obrazovanja.

Izuzetno, dužnost direktora osnovne škole može da obavlja lice koje ima odgovaranje obrazovanje iz lana 8. stav 3. ovog zakona za nastavnika te vrste škole, dozvolu za rad, obuku i položen ispit za direktora ustanove i najmanje deset godina rada u ustanovi na poslovima obrazovanja i vaspitanja, nakon stečenog odgovaranja obrazovanja, ako se na konkurs ne prijavi nijedan kandidat sa odgovaranjem im

obrazovanjem iz lana 8. stav 2. ovog zakona. Na ponovljenom konkursu kandidati koji imaju odgovarajuće obrazovanje iz lana 8. st. 2. i 3. ovog zakona, ravnopravni su.

Ispit za direktora ustanove može da polaže i lice koje ispunjava uslove za direktora ustanove i koje ima i dokaz o početku propisanom programu obuke.

Lice koje položi ispit za direktora stiže dozvolu za rad direktora (u daljem tekstu: licenca za direktora).

Izabrani direktor koji nema položen ispit za direktora, dužan je da ga položi u roku od godinu dana od dana stupanja na dužnost.

Direktoru koji ne položi ispit za direktora u roku od godinu dana od dana stupanja na dužnost, prestaje dužnost direktora.

Licenca za direktora oduzima se direktoru koji je osuđen pravosnažnom presudom za krivično delo ili privredni prestup u vršenju dužnosti.

Direktor ustanove bira se na period od pet godine.

Mandat direktora traje od dana stupanja na dužnost.

Direktoru ustanove miruje radni odnos za vreme prvog izbornog perioda na radnom mestu sa koga je izabran.

Direktoru ustanove prestaje radni odnos ako se u toku trajanja mandata utvrdi da ne ispunjava uslove iz stava 2. ovog lana ili odbije da se podvrgne lekarskom pregledu na zahtev organa upravljanja.

O pravima, obavezama i odgovornostima direktora odlučuje organ upravljanja.

Bliže uslove za izbor direktora, program obuke u skladu sa standardima kompetencija direktora, program ispita, način i postupak polaganja ispita, sastav i način rada komisije Ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine pred kojom se polaže ispit za direktora, sadržinu i izgled obrasca licence za direktora, sadržaj i način vođenja registra izdatih licenci za direktora, troškove polaganja ispita, naknade za rad lana komisije i ostala pitanja u vezi sa polaganjem ispita i sticanjem licence za direktora, propisuje ministar.

Izbor direktora ustanove

Ilan 60

Direktora ustanove bira organ upravljanja na osnovu konkursa, po pribavljenom mišljenju vaspitno-obrazovnog, nastavni kog, odnosno nastavni kog i pedagoškog veća.

U ustanovi u kojoj se obrazovno-vaspitni rad izvodi i na jeziku nacionalne manjine, organ upravljanja bira direktora uz pribavljeno mišljenje odgovarajućeg nacionalnog saveta nacionalne manjine.

U ustanovi u kojoj se u većini odeljenja obrazovno-vaspitni rad izvodi na jeziku nacionalne manjine ili za koju je, u skladu sa zakonom kojim se uređuju nadležnosti nacionalnih saveta nacionalnih manjina, utvrđeno da je od posebnog značaja za nacionalnu manjinu, organ upravljanja bira direktora uz prethodnu saglasnost odgovarajućeg nacionalnog saveta nacionalne manjine.

Ukoliko nacionalni savet nacionalne manjine ne dostavi mišljenje, odnosno prethodnu saglasnost u roku od 15 dana od prijema zahteva, smatra se da je mišljenje, odnosno saglasnost data.

Mišljenje veća iz stava 1. ovog lana daje se na posebnoj sednici kojoj prisustvuju svi zaposleni i koji se izjašnjavaju o svim kandidatima tajnim izjašnjavanjem.

Konkurs za izbor direktora raspisuje se najkasnije tri meseca pre isteka mandata direktora.

Odluka sa dokumentacijom o izabranom kandidatu dostavlja se ministru na saglasnost.

Smatra se da je odluka organa upravljanja o izboru direktora doneta, odnosno da je ministar dao na nju saglasnost ako u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke ne doneše akt kojim odbija saglasnost.

Organ upravljanja ustanove posle proteka roka iz stava 8. ovog lana donosi rešenje o izboru direktora i dostavlja ga u esnicima konkursa. Rešenjem se utvrđuju i vreme stupanja na dužnost, kao i obaveza polaganja ispita za direktora.

Učesnik konkursa nezadovoljan rešenjem iz stava 9. ovog lana ima pravo na sudsku zaštitu u upravnom sporu.

Akt o odbijanju saglasnosti ministar donosi ako se u postupku utvrdi da odluka nije doneta u skladu sa zakonom ili se njenim donošenjem dovodi u pitanje nesmetano obavljanje delatnosti ustanove.

Ako ministar doneše akt kojim se odbija davanje saglasnosti na odluku o izboru direktora ustanove, raspisuje se novi konkurs.

Vršilac dužnosti direktora

Ilan 61

Vršioca dužnosti direktora postavlja organ upravljanja do izbora direktora ako direktoru ustanove prestane dužnost, a nije raspisan konkurs ili organ upravljanja nije doneo odluku o izboru ili je ministar doneo akt kojim je odbijeno davanje saglasnosti na odluku organa upravljanja.

Ako organ upravljanja ne postavi vršioca dužnosti direktora u slučajevima iz stava 1. ovog lana ili ne doneše odluku po ponovljenom konkursu, odnosno ministar ne da saglasnost na odluku po ponovljenom konkursu, vršioca dužnosti direktora postavlja ministar, u roku od sedam dana od dana saznanja za nastupanje razloga za postavljenje.

Za vršioca dužnosti direktora ustanove ne može biti postavljeno lice koje u postupku izbora za direktora nije dobilo saglasnost.

Za vršioca dužnosti direktora ustanove može da bude postavljen nastavnik, vaspita i stručni saradnik, najduže šest meseci.

Vršiocu dužnosti direktora ustanove miruje radni odnos na poslovima sa kojih je postavljen, za vreme dok obavlja tu dužnost.

Prava, obaveze i odgovornosti direktora ustanove odnose se i na vršioca dužnosti direktora.

Nadležnost i odgovornost direktora ustanove

Ilan 62

Direktor je odgovoran za zakonitost rada i za uspešno obavljanje delatnosti ustanove.

Direktor za svoj rad odgovara organu upravljanja i ministru.

Osim poslova utvrđenih zakonom i statutom ustanove, direktor:

- 1) planira i organizuje ostvarivanje programa obrazovanja i vaspitanja i svih aktivnosti ustanove;
- 2) stara se o osiguranju kvaliteta, samovrednovanju, ostvarivanju standarda postignuća i unapredavanju obrazovno-vaspitnog rada;
- 3) stara se o ostvarivanju razvojnog plana ustanove;
- 4) odlučuje o korištenju sredstava utvrđenih finansijskim planom i odgovara za odobravanje i namensko korištenje tih sredstava, u skladu sa zakonom;
- 5) sarađuje sa organima jedinice lokalne samouprave, organizacijama i udruženjima;
- 6) organizuje i vrši pedagoško-instruktivni uvid i prati kvalitet obrazovno-vaspitnog rada i pedagoške prakse i preduzima mera za unapredavanje i usavršavanje rada nastavnika, vaspita i stručnog saradnika;
- 7) planira i prati stručno usavršavanje i sprovodi postupak za sticanje zvanja nastavnika, vaspita i stručnog saradnika;
- 8) preduzima mera u slučajuje povreda zabrana iz čl. 44. do 46. ovog zakona i nedolikog ponašanja zaposlenog i njegovog negativnog uticaja na decu i učenike;
- 9) preduzima mera radi izvršavanja naloga prosvetnog inspektora i prosvetnog savetnika, kao i drugih inspekcijskih organa;
- 10) stara se o blagovremenom i transparentnom unosu i održavanju ažurnosti baze podataka o ustanovi u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete;
- 11) stara se o blagovremenom objavljivanju i obaveštavanju zaposlenih, učenika i roditelja odsnosno staratelja, stručnih organa i organa upravljanja o svim pitanjima od interesa za rad ustanove i ovih organa;
- 12) saziva i rukovodi sednicama vaspitno-obrazovnog, nastavnog koga, odsnosno pedagoškog veća, bez prava odlučivanja;
- 13) obrazuje stručna tela i timove, usmerava i usklađuje rad stručnih organa u ustanovi;
- 14) sarađuje sa roditeljima, odsnosno starateljima dece i učenika;
- 15) podnosi izveštaje o svom radu i radu ustanove organu upravljanja, najmanje dva puta godišnje;
- 16) donosi opšti akt o organizaciji i sistematizaciji poslova;
- 17) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima učenika i zaposlenih, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

U slučaju privremene odsutnosti ili sprečenosti direktora da obavlja dužnost, zamenjuje ga nastavnik, vaspita i stručni saradnik u ustanovi na osnovu ovlašćenja direktora, odsnosno organa upravljanja, u skladu sa zakonom.

Prestanak dužnosti direktora

Dužnost direktora ustanove prestaje: istekom mandata, na li ni zahtev, sticanjem uslova za mirovanje radnog odnosa, prestankom radnog odnosa i razrešenjem. Odluku o prestanku dužnosti direktora donosi organ upravljanja.

Organ upravljanja razrešava direktora ustanove ako je utvrđeno da:

- 1) ustanova nije donela blagovremeno program obrazovanja, odnosno ne ostvaruje program obrazovanja i vaspitanja ili ne preduzima mere za ostvarivanje principa, ciljeva i standarda postignuća;
- 2) ustanova ne sprovodi mere za bezbednost i zaštitu dece i učenika;
- 3) direktor ne preduzima ili neblagovremeno preduzima odgovarajuće mere u slučajevima povreda zabrana iz čl. 44. do 46. ovog zakona i težih povreda radnih obaveza zaposlenih;
- 4) u ustanovi nije obezbeđeno uvanje propisane evidencije i dokumentacije;
- 5) se u ustanovi vodi evidencija i izdaju javne isprave suprotno ovom i posebnom zakonu;
- 6) direktor ne ispunjava uslove iz člana 59. ovog zakona;
- 7) direktor ne postupa po nalogu, odnosno meri nadležnog organa za otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti;
- 8) direktor predlaganjem nezakonitih odluka, nepotpunim, neblagovremenim i netačnim obaveštavanjem ili sazivanjem sednica suprotno poslovniku ometa rad organa upravljanja i zaposlenih;
- 9) direktor nije obezbedio da se u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete vrši blagovremen i tačan unos i održavanje ažurne baze podataka ustanove;
- 10) je u radni odnos primio ili angažuje lice van radnog odnosa suprotno zakonu, posebnom kolektivnom ugovoru i opštem aktu i u drugim slučajevima, u skladu sa zakonom;
- 10a) je namerno ili krajnjom nepažnjom učinio propust prilikom donošenja odluke u disciplinskom postupku, koja je pravносnažnom sudskom presudom poništена kao nezakonita i ako je ustanova obavezana na naknadu štete u iznosu koji može ugroziti redovno poslovanje ustanove.

Direktor je materijalno odgovoran za štetu koju namerno ili krajnjom nepažnjom nanese ustanovi, u skladu sa zakonom.

Organ upravljanja razrešava direktora ustanove dužnosti ako mu se u disciplinskom postupku izrekne mera prestanka radnog odnosa zbog utvrđene odgovornosti za težu povredu radne obaveze propisane za zaposlene iz člana 141. ovog zakona ili se stekne uslov za otkaz ugovora o radu u skladu sa opštim propisima o radu.

Organ upravljanja razrešava direktora dužnosti pre isteka mandata kada je konacnim aktom nadležnog organa utvrđeno da je ustanova, odnosno direktor odgovaran za prekršaj iz ovog ili posebnog zakona, privredni prestup ili krivično delo u vršenju dužnosti.

Organ upravljanja razrešava direktora ustanove po naloženoj meri prosvetnog inspektora, u roku od osam dana od dana prijema naloga.

Smatra se da je odluka organa upravljanja o razrešenju direktora doneta, odnosno da je ministar dao na nju saglasnost, ako u roku od 15 dana od dana njenog dostavljanja ne doneše akt kojim odbija saglasnost.

Akt o odbijanju saglasnosti ministar donosi ako se u postupku utvrdi da odluka nije doneta u skladu sa ovim zakonom ili se njenim donošenjem dovodi u pitanje nesmetano obavljanje delatnosti ustanove.

Ako organ upravljanja ne doneše odluku o razrešenju direktora u roku iz stava 5. ovog lana, može da ga razreši ministar, u roku od 15 dana od dana prijema zapisnika o neizvršenom nalogu.

Prava direktora ustanove po prestanku dužnosti

Ilan 64

Direktor ustanove kome prestane dužnost zbog isteka drugog i svakog narednog mandata ili na li ni zahtev, raspore uje se na poslove koji odgovaraju stepenu i vrsti njegovog obrazovanja.

Ako nema odgovaraju ih poslova u istoj ili drugoj ustanovi, lice iz stava 1. ovog lana ostvaruje prava kao zaposleni za ijim radom prestane potreba, u skladu sa zakonom.

Direktoru ustanove koji je razrešen u skladu sa lanom 63. st. 3. i 4. ovog zakona, prestaje radni odnos bez prava na otpremninu.

Direktoru ustanove kome u drugom i svakom narednom mandatu prestane dužnost razrešenjem, bez prestanka radnog odnosa, a koji ne može da se rasporedi na poslove koji odgovaraju stepenu i vrsti njegovog obrazovanja, prestaje radni odnos, uz isplatu otpremnine, u skladu sa zakonom.

Pomo nik direktora

Ilan 65

Ustanova može da ima pomo nika direktora, u skladu sa normativom kojim se utvr uju kriterijumi i standardi za finansiranje ustanove.

Rešenjem direktora na poslove pomo nika direktora raspore uje se nastavnik, vaspita i stru ni saradnik, odnosno koji ima profesionalni ugled i iskustvo u ustanovi, za svaku školsku, odnosno radnu godinu.

Pomo nik direktora organizuje, rukovodi i odgovoran je za pedagoški rad ustanove, koordinira rad stru nih aktiva i drugih stru nih organa ustanove i obavlja druge poslove, u skladu sa statutom ustanove.

Pomo nik direktora obavlja i poslove nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika, u skladu sa rešenjem direktora.

Stru ni organi, timovi i pedagoški kolegijum ustanove

Ilan 66

Stru ni organi predškolske ustanove jesu vaspitno-obrazovno ve e i stru ni aktivi vaspita a i medicinskih sestara, aktiv za razvojno planiranje i drugi stru ni aktivi i timovi, u skladu sa statutom.

Stru ni organi škole jesu: nastavni ko ve e, odeljenjsko ve e, stru no ve e za razrednu nastavu, stru no ve e za oblasti predmeta, stru ni aktivi za razvojno planiranje i za razvoj školskog programa i drugi stru ni aktivi i timovi, u skladu sa statutom. Škola sa domom ima i pedagoško ve e.

Vaspitno-obrazovno ve e ine vaspita i i stru ni saradnici.

Nastavni ko ve e ine nastavnici, vaspita i i stru ni saradnici.

Pedagoško ve e ine vaspita i i stru ni saradnici koji ostvaruju vaspitni rad u školi sa domom.

Odeljenjsko veće iine nastavnici koji izvode nastavu u određenom odeljenju.

Stručno veće za razrednu nastavu iine nastavnici koji izvode nastavu u prvom ciklusu obrazovanja.

Pedagoški asistent učestvuje u radu veća iz st. 3. do 7. ovog lana bez prava odlučivanja.

Stručno veće za oblasti predmeta iine nastavnici koji izvode nastavu iz grupe srodnih predmeta.

Stručni aktiv za razvojno planiranje iine predstavnici nastavnika, vaspitača, stručnih saradnika, jedinice lokalne samouprave, učeničkog parlamenta i saveta roditelja. Lanove stručnog aktiva za razvojno planiranje imenuje organ upravljanja.

Stručni aktiv za razvoj školskog programa iine predstavnici nastavnika i stručnih saradnika. Lanove stručnog aktiva za razvoj školskog programa imenuje nastavni komitet.

Direktor obrazuje tim za ostvarivanje određenog zadatka, programa ili projekta. Tim mogu da iine predstavnici zaposlenih, roditelja, jedinice lokalne samouprave, odnosno stručnjaka za pojedinačna pitanja.

U školi u kojoj stiže u obrazovanje učenici sa smetnjama u razvoju, direktor obrazuje stručni tim za inkluzivno obrazovanje.

Pedagoški kolegijum iine predsednici stručnih veća i stručnih aktiva i predstavnici stručnih saradnika.

Pedagoški kolegijum razmatra pitanja i daje mišljenje u vezi sa poslovima direktora iz lana 62. stav 3. tačka 1) do 3) i tačka 5) do 7) ovog zakona.

Pedagoškim kolegijumom predsedava i rukovodi direktor, odnosno pomoćnik direktora, a odeljenjskim većem odeljenjski starešina.

Sednicama stručnih organa škole mogu da prisustvuju predstavnici učeničkog parlamenta, bez prava odlučivanja.

Nadležnost stručnih organa, timova i pedagoškog kolegijuma

lan 67

Stručni organi, timovi i pedagoški kolegijum: staraju se o osiguranju i unapredovanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanove; prate ostvarivanje programa obrazovanja i vaspitanja; staraju se o ostvarivanju ciljeva i standarda postignutih; vrednuju rezultate rada nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika; prate i utvrđuju rezultate rada dece, učenika i odraslih; preduzimaju mere za jedinstven i usklađen rad sa decom, učenicima i odraslima u procesu obrazovanja i vaspitanja i rešavaju druga stručna pitanja obrazovno-vaspitnog rada.

Nadležnost, način rada i odgovornost stručnih organa, timova i pedagoškog kolegijuma uređuje se statutom ustanove.

Sekretar ustanove

lan 68

Upravne, normativno-pravne i druge pravne poslove u ustanovi obavlja sekretar, u skladu sa normativom kojim se utvrđuju kriterijumi i standardi za finansiranje ustanove.

Poslove sekretara može da obavlja diplomirani pravnik - master ili diplomirani pravnik koji je stekao visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje etiri godine, sa položenim stru nim ispitom za sekretara.

Sekretar iz stava 2. ovog lana uvodi se u posao i sposobljava se za samostalan rad savladavanjem programa za uvo enje u posao i polaganjem ispita za sekretara. Sekretaru - pripravniku direktor odre uje mentora sa liste sekretara ustanova koju utvrdi školska uprava.

Sekretar je dužan da u roku od dve godine od dana zasnivanja radnog odnosa položi stru ni ispit za sekretara.

Sekretaru koji ne položi stru ni ispit u roku iz stava 4. ovog lana prestaje radni odnos.

Sekretar koji ima položen pravosudni ili stru ni ispit za zaposlene u organima državne uprave ili državni stru ni ispit ne polaže stru ni ispit za sekretara.

Izuzetno od stava 2. ovog lana, za sekretara predškolske ustanove i osnovne škole može da bude izabrano i drugo lice, ukoliko se i na ponovljeni konkurs ne prijavi nijedan kandidat sa odgovaraju im obrazovanjem, najduže dve godine.

Na in i program uvo enja u posao, program, sadržinu, na in i rokove za polaganje stru nog ispita, sastav i na in rada komisije Ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine pred kojom se polaze stru ni ispit i obrazac uverenja koji se izdaje, troškove polaganja ispita, naknade za rad lanova komisije i ostala pitanja u vezi sa polaganjem stru nog ispita za sekretara ustanove, propisuje ministar.

V PROGRAMI OBRAZOVANJA I VASPITANJA I ISPITI

1. PROGRAMI OBRAZOVANJA I VASPITANJA

Obrazovni programi ustanova

lan 69

Predškolska ustanova razvija i ostvaruje programe vaspitanja i obrazovanja dece, u skladu sa osnovama programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja i posebnim zakonom.

Osnovna škola ostvaruje školski program, a može da ostvaruje i: individualni obrazovni plan za u enike i odrasle sa smetnjama u razvoju, individualan program srpskog jezika, odnosno jezika nacionalne manjine za u enike koji ne poznaju jezik na kome se izvodi nastava, školski program za muziku i baletsko obrazovanje, školski program za obrazovanje odraslih, vaspitni program za u enike u školi sa domom i druge programe, u skladu sa posebnim zakonom.

Srednja škola ostvaruje školski program opštег, stru nog i umetni kog obrazovanja, a može da ostvaruje i: individualni obrazovni plan za u enike i odrasle sa smetnjama u razvoju, individualan program srpskog jezika, odnosno jezika nacionalne manjine za u enike koji ne poznaju jezik na kome se izvodi nastava, školski program za muziku i baletsko obrazovanje, školski program za obrazovanje odraslih, vaspitni program za u enike u školi sa domom, program specijalisti kog i majstorskog obrazovanja, program obrazovanja za rad, programe stru nog osposobljavanja, obuke i druge programe, u skladu sa posebnim zakonom.

Izuzetno, osnovna škola može da ostvaruje i predškolski program, a srednja škola - predškolski program, program osnovnog obrazovanja i vaspitanja i vaspitni program.

Osim programa iz st. 1. do 4. ovog lana ustanova može da ostvaruje i druge programe i aktivnosti usmerene na unapređivanje obrazovno-vaspitnog rada, povećanja kvaliteta i dostupnosti obrazovanja i vaspitanja.

Ustanova iz stava 5. ovog lana može steći status model centra.

Osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja

Ilan 70

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje za decu uzrasta od šest meseci do polaska u školu ostvaruje se u predškolskoj ustanovi u skladu sa osnovama programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja jesu osnova za:

- 1) izradu i razvijanje programa vaspitno-obrazovnog rada na nivou predškolske ustanove - jasli, vrtića i pripremnih grupa u vrtiću i pri osnovnoj školi (u daljem tekstu: predškolski program);
- 2) izradu i razvijanje posebnih i specijalizovanih programa, u skladu sa posebnim zakonom;
- 3) izradu kriterijuma za pravilne i vrednovanje kvaliteta vaspitanja obrazovanja;
- 4) unapređivanje i razvoj predškolske ustanove.

Sadržaj osnova programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja uređuje se posebnim zakonom.

Predškolski program

Ilan 71

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje ostvaruje se na osnovu predškolskog programa.

Predškolski program donosi predškolska ustanova, odnosno škola koja ostvaruje predškolski program, u skladu sa osnovama programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Predškolski program sadrži opšte podatke o ustanovi i njenom okruženju, vrste i trajanje programa vaspitno-obrazovnog rada, drugih oblika rada i usluga i druge podatke, u skladu sa posebnim zakonom.

U okviru predškolskog programa mogu da se ostvaruju posebni, specijalizovani i drugi programi, u skladu sa posebnim zakonom, prema mogućnostima predškolske ustanove, u skladu sa potrebama i interesima dece i roditelja i jedinice lokalne samouprave.

Nastavni planovi i programi osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja

Ilan 72

Nastavni plan i program jeste osnova za donošenje školskog programa u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju.

Struktura nastavnih planova i programa obrazovanja odraslih uređuje se posebnim zakonom.

Nastavni plan i program donosi se u skladu sa utvrđenim principima, ciljevima i standardima postignuća.

Nastavni plan i program trogodišnjeg srednjeg stru nog obrazovanja sadrži, najmanje 30 odsto opštег i 65 odsto stru nog obrazovanja, a nastavni plan i program etvorogodišnjeg stru nog i umetni kog obrazovanja sadrži najmanje 40 odsto opštег i 55 odsto stru nog, odnosno umetni kog obrazovanja.

Nastavni plan obuhvata izborne predmete po nivoima i vrstama obrazovanja od kojih u enik obavezno bira jedan ili više predmeta prema svojim sklonostima. Jedan od obaveznih izbornih predmeta je verska nastava ili gra ansko vaspitanje.

U enik koji se opredelio za jedan od dva izborna predmeta versku nastavu ili gra ansko vaspitanje, izborni predmet može da menja u toku ciklusa osnovnog, odnosno do kraja sticanja srednjeg obrazovanja i vaspitanja.

Nastavni planovi osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja

Ian 73

Nastavni planovi osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja sadrže:

- 1) obavezne predmete po razredima u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju;
- 2) izborne predmete po razredima u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju;
- 3) oblike obrazovno-vaspitnog rada (redovna, dopunska i dodatna nastava i ostali oblici obrazovno-vaspitnog rada);
- 4) godišnji i nedeljni fond asova po predmetima i oblicima obrazovno-vaspitnog rada.

Nastavni plan osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja može da sadrži i module, samostalne ili u okviru predmeta, sa fondom asova.

Modul, u smislu ovog zakona, jeste skup teorijskih i praktičnih programske sadržaja i oblika rada funkcionalno i tematski povezanih u okviru predmeta ili više predmeta.

Nastavni programi osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja

Ian 74

Nastavni program osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja donosi se u skladu sa utvrđenim opštim i posebnim standardima postignutim i sadrži:

- 1) ciljeve obrazovanja i vaspitanja po nivoima, ciklusima, vrstama obrazovanja, odnosno obrazovnim profilima, ciljeve obrazovanja i vaspitanja po predmetima, modulima i razredima;
- 2) obavezne i preporuke sadržaje obaveznih i izbornih predmeta i modula kojima se obezbeđuje ostvarivanje opštih ishoda i posebnih standarda postignutih;
- 3) preporuke vrste aktivnosti i načina ostvarivanja programa;
- 4) preporuke načina prikazivanja programa obrazovanja odraslih, u enika sa izuzetnim sposobnostima, programa predmeta od značaja za nacionalnu manjinu i dvojezičnog obrazovanja;
- 5) preporuke za pripremu individualnog obrazovnog plana za učenike kojima je potrebna dodatna obrazovna podrška, koji se sa zakašnjenjem uključuju u obrazovni proces, koji ne poznaju jezik na kome se ostvaruje obrazovno-vaspiti rad;

6) druga pitanja od značaja za ostvarivanje nastavnih programa.

Drugi oblici stručnog obrazovanja i njihovi programi

Ilan 75

Drugi oblici stručnog obrazovanja, u smislu ovog zakona jesu: obrazovanje za rad, stručno osposobljavanje i obuka.

Obrazovanjem za rad stiže se znanja, veštine i pozitivan odnos prema zanimanju.

Stručnim osposobljavanjem stiže se znanja, veštine i pozitivan odnos prema obavljanju određenih poslova za zanimanje.

Obukom se stiže u osnovna znanja, veštine i pozitivan stav za obavljanje određenih poslova ili operacija u procesu rada.

Programi drugih oblika stručnog obrazovanja iz stava 1. ovog lana jesu osnova za donošenje školskog programa u srednjem obrazovanju i vaspitanju.

Posebni programi stručnog osposobljavanja i obuke doneti prema drugim propisima - ostvaruju se na osnovu utvrđenih standarda.

Školski program

Ilan 76

Osnovno i srednje obrazovanje i vaspitanje, specijalističko i majstorsko obrazovanje i drugi oblici stručnog obrazovanja ostvaruju se na osnovu školskog programa.

Školski program donosi se na osnovu nastavnog plana i programa, odnosno programa određenih oblika stručnog obrazovanja.

Školskim programom obezbeđuje se ostvarivanje principa, ciljeva i standarda postignuća, prema potrebama učenika i roditelja, odnosno staratelja i lokalne zajednice.

Školski program sadrži:

- 1) ciljeve školskog programa;
- 2) naziv, vrstu i trajanje svih programa obrazovanja i vaspitanja koje škola ostvaruje i jezik na kome se ostvaruje program;
- 3) obavezne i izborne predmete i module, po ciklusima, odnosno obrazovnim profilima i razredima;
- 4) način ostvarivanja principa i ciljeva obrazovanja i standarda postignuća, način i postupak ostvarivanja propisanih nastavnih planova i programa, programa drugih oblika stručnog obrazovanja i vrste aktivnosti u obrazovno-vaspitnom radu;
- 5) fakultativne nastavne predmete, njihove programske sadržaje i aktivnosti kojima se ostvaruju;
- 6) načine ostvarivanja i prilagođavanja programa muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja, obrazovanja odraslih, učenika sa posebnim sposobnostima i dvojezičnog obrazovanja;
- 7) druga pitanja od značaja za školski program.

Školski program donosi školski odbor, po pravilu, svake četvrte godine, u skladu sa nastavnim planom i programom.

Individualni obrazovni plan

Ian 77

Za dete i učenika kome je usled socijalne uskraćenosti, smetnji u razvoju, invaliditeta i drugih razloga potrebna dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju, ustanova obezbeđuje otklanjanje fizičkih i komunikacijskih prepreka i donosi individualni obrazovni plan.

Individualni obrazovni plan (u daljem tekstu: IOP) je poseban dokument kojim se planira dodatna podrška u obrazovanju i vaspitanju za određeno dete i učenika, u skladu sa njegovim sposobnostima i mogućnostima.

Cilj IOP-a je optimalni razvoj deteta i učenika, uključujući i ostvarivanje opštih i posebnih ishoda obrazovanja i vaspitanja, odnosno zadovoljavanja obrazovno-vaspitnih potreba deteta i učenika.

IOP se izrađuje na osnovu prethodno realizovanih i evidentiranih mera individualizacije i izrađenog pedagoškog profila deteta i učenika.

IOP se izrađuje prema obrazovno-vaspitnim potrebama deteta i učenika i može da bude zasnovan na:

- 1) prilagođavanju načina rada, kao i uslova u kojima se izvodi obrazovno-vaspitni rad (IOP1);
- 2) prilagođavanju i izmeni sadržaja obrazovno-vaspitnog rada, ishoda i standarda postignuća (IOP2);
- 3) obogaćivanju i proširivanju sadržaja obrazovno-vaspitnog rada za dete i učenika sa izuzetnim sposobnostima (IOP3).

Donošenju IOP-a 2, prethodi donošenje, primena i vrednovanje IOP-a 1, kao i pribavljanje mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za dodatnom obrazovnom, zdravstvenom i socijalnom podrškom detetu i učeniku.

Izuzetno, za učenika koji obrazovanje stiže ostvarivanjem IOP-a 2, osim nastavnog programa, može da se izmeni i nastavni plan, na osnovu mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za dodatnom obrazovnom, zdravstvenom i socijalnom podrškom detetu i učeniku.

IOP donosi pedagoški kolegijum ustanove na predlog stručnog tima za inkluzivno obrazovanje, odnosno tima za pružanje dodatne podrške detetu i učeniku (u daljem tekstu: Tim).

Tim u predškolskoj ustanovi i učenika vaspita, stručni saradnik, saradnik, roditelj, odnosno staratelj, a u skladu sa potrebama deteta i pedagoški asistent, odnosno pratilac za ljučnu pomoć detetu, na predlog roditelja, odnosno staratelja.

Tim u školi i učenik nastavnik razredne nastave, odnosno nastavnik predmetne nastave, odeljenjski starešina, stručni saradnik, roditelj, odnosno staratelj, a u skladu sa potrebama učenika i pedagoški asistent, odnosno pratilac za ljučnu pomoć učeniku, na predlog roditelja, odnosno staratelja.

Roditelj, odnosno staratelj daje saglasnost na sprovođenje IOP-a, u skladu sa zakonom.

U prvoj godini upisa u ustanovu, IOP se donosi i vrednuje tromešечно, a u svakoj narednoj godini dva puta u toku radne, odnosno školske godine.

Sprovo enje IOP-a prati Ministarstvo, u skladu sa ovim zakonom.

Bliže uputstvo za ostvarivanje IOP-a, njegovu primenu i vrednovanje donosi ministar.

Osnove vaspitnog programa i program vaspitnog rada

Ian 78

Osnove vaspitnog programa jesu osnova za:

- 1) donošenje vaspitnog programa u školi sa domom i u domu u enika;
- 2) vrednovanje kvaliteta vaspitnog rada u školi sa domom i u domu u enika.

Osnove vaspitnog programa moraju da budu u skladu sa opštim principima i da doprinose ostvarivanju opštih standarda postignu a.

Vaspitni rad u školi sa domom i u domu u enika ostvaruje se na osnovu programa vaspitnog rada, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

Programom vaspitnog rada utvr uju se: ciljevi, vrste aktivnosti, oblici rada i druga pitanja od zna aja za vaspitni rad.

Program vaspitnog rada donosi škola sa domom i dom u enika, po pravilu, na vreme od etiri godine, na na in i po postupku utvr enim ovim i posebnim zakonom.

Nadležnost i postupak za donošenje programa obrazovanja i vaspitanja

Ian 79

Osnove programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja, nastavne planove i programe osnovnog i srednjeg opštег i umetni kog obrazovanja i vaspitanja, deo nastavnog plana i programa opšteobrazovnih predmeta srednjeg stru nog obrazovanja i obrazovanja odraslih i osnove vaspitnog programa, na predlog ministra, donosi Nacionalni prosvetni savet.

Nastavni plan i program osnovnog obrazovanja odraslih po pribavljenom mišljenju Nacionalnog prosvetnog saveta, na predlog Saveta za stru no obrazovanje i obrazovanje odraslih, donosi ministar.

Deo nastavnog plana i programa srednjeg stru nog obrazovanja i obrazovanja odraslih, na predlog Saveta za stru no obrazovanje i obrazovanje odraslih, donosi ministar.

Program osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja za pripadnike nacionalnih manjina na predlog nacionalnog saveta nacionalne manjine i mišljenja Nacionalnog prosvetnog saveta, donosi ministar.

Programe specijalisti kog i majstorskog obrazovanja, po pribavljenim mišljenjima nadležnih ministerstava, na predlog Saveta za stru no obrazovanje i obrazovanje odraslih, donosi ministar.

Programe drugih oblika stru nog obrazovanja na predlog Saveta za stru no obrazovanje i obrazovanje odraslih, donosi ministar.

Donošenje programa obrazovanja i vaspitanja ustanova

Ian 80

Predškolski, školski i program vaspitnog rada pripremaju odgovaraju i stru ni organi ustanove.

O predlogu programa iz stava 1. ovog lana ustanova pribavlja mišljenja saveta roditelja, a škola i od u eni kog parlamenta i saglasnost nadležnog organa osniva a na planirana materijalna sredstva za njihovo ostvarivanje.

Ako se program obrazovanja i vaspitanja ili njegov deo ostvaruje na stranom jeziku, pre njegovog donošenja škola pribavlja saglasnost ministra.

Kada je osniva ustanove Republika Srbija, saglasnost iz stava 2. ovog lana daje Ministarstvo.

Program iz stava 1. ovog lana donosi organ upravljanja ustanove.

Objavljivanje programa obrazovanja i vaspitanja ustanova

Ilan 81

Školski program donosi se najkasnije dva meseca pre po etka školske godine u kojoj e po eti njegova primena.

Predškolski, školski i program vaspitnog rada objavljuje se, u skladu sa opštim aktom ustanove.

Ustanova obezbe uje najbolji na in da program iz stava 2. ovog lana bude dostupan svim zainteresovanim korisnicima.

2. ISPITI

Završni ispit u osnovnom obrazovanju i vaspitanju

Ilan 82

Nakon završenog osmog razreda u enik polaže završni ispit.

Završnim ispitom procenjuje se stepen ostvarenosti opštih i posebnih standarda postignu a u osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

U enik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom polaže završni ispit, u skladu sa njegovim motori kim i ulnim mogu nostima, odnosno uslovima koje zahteva odre ena vrsta invaliditeta.

Nakon obavljenog završnog ispita u eniku se izdaje javna isprava.

Nakon obavljenog završnog ispita u enik sti e pravo na upis u srednju školu bez polaganja kvalifikacionog ispita, osim prijemnog ispita za proveru izuzetnih sposobnosti, na na in i po postupku propisanim posebnim zakonom.

Program završnog ispita u osnovnom obrazovanju i vaspitanju, na predlog Nacionalnog prosvetnog saveta i obrazac javne isprave iz stava 4. ovog lana, donosi ministar.

Opšta matura

Ilan 83

Nakon završenog etvrtog razreda srednjeg opštег obrazovanja i vaspitanja u gimnaziji u enik polaže opštu maturu, u skladu sa posebnim zakonom.

Opštu maturu može da polaže i učenik nakon završenog etvrtog razreda srednjeg stručnog, odnosno umetničkog obrazovanja i vaspitanja u stručnoj, odnosno umetničkoj školi, pod uslovima propisanim posebnim zakonom.

Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom polaže opštu maturu u skladu sa njegovim motoričkim i ulnim mogućnostima, odnosno uslovima koje zahteva određena vrsta invaliditeta, a može da bude oslobođen polaganja dela maturskog ispita iz predmeta za koje su mu tokom obrazovanja prilagođeni standardi postignuti.

Nakon položene opštih maturi učeniku se izdaje javna isprava, u skladu sa posebnim zakonom.

Na osnovu položene opštih maturi, učenik može da se upiše u odgovarajuću visokoškolsku ustanovu, bez polaganja prijemnog ispita, osim ispita za proveru posebnih sklonosti i sposobnosti, na nacin i po postupku propisanim posebnim zakonom.

Program opštih maturi, na predlog Nacionalnog prosvetnog saveta, donosi ministar.

Stručna i umetnička matura

Iznan 84

Nakon završenog etvrtog razreda srednjeg stručnog, odnosno umetničkog obrazovanja i vaspitanja u stručnoj, odnosno umetničkoj školi, učenik polaže stručnu, odnosno umetničku maturu, u skladu sa posebnim zakonom.

Stručnu, odnosno umetničku maturu može da polaže odrasli nakon završenog trogodišnjeg srednjeg stručnog, odnosno umetničkog obrazovanja i vaspitanja u stručnoj, odnosno umetničkoj školi, u skladu sa posebnim zakonom.

Učenik sa smetnjama u razvoju i invaliditetom polaže stručnu, odnosno umetničku maturu u skladu sa njegovim motoričkim i ulnim mogućnostima, odnosno uslovima koje zahteva određena vrsta invaliditeta, a može da bude oslobođen polaganja dela maturskog ispita iz predmeta za koje su mu tokom obrazovanja prilagođeni standardi postignuti.

Nakon položene stručne, odnosno umetničke maturi učenik stiže u srednje stručne, odnosno umetničke obrazovanje i vaspitanje, o čemu se izdaje javna isprava, u skladu sa posebnim zakonom.

Na osnovu položene stručne, odnosno umetničke maturi, učenik može da se upiše u odgovarajuću visokoškolsku ustanovu, na nacin i po postupku propisanim posebnim zakonom.

Program stručne maturi na predlog Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, a umetničke maturi - na predlog Nacionalnog prosvetnog saveta, donosi ministar.

Završni ispit srednjeg stručnog obrazovanja, specijalistički i majstorski ispit

Iznan 85

Učenik polaže završni ispit nakon završenog srednjeg stručnog obrazovanja u trogodišnjem trajanju, a odrasli - nakon završenog srednjeg stručnog obrazovanja po programu za odrasle, u skladu sa posebnim zakonom.

Nakon savladanog programa specijalističkog, odnosno majstorskog obrazovanja odrasli polaže specijalistički, odnosno majstorski ispit, o čemu se izdaje javna isprava, u skladu sa posebnim zakonom.

Učenik i odrasli sa smetnjama u razvoju i invaliditetom polaže ispite iz st. 1. i 2. ovog lana u skladu sa njegovim motorima i ulnim mogućnostima, odnosno uslovima koje zahteva određena vrsta invaliditeta, a može da bude oslobođen polaganja dela ispita iz predmeta za koje su mu tokom obrazovanja prilagođeni standardi postignuti.

Program završnog ispita i programe specijalisti kog i majstorskog ispita na predlog Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, donosi ministar.

Ispiti drugih oblika stručnog obrazovanja

Ilan 86

Učenik i odrasli polaže završni ispit nakon završenog dvogodišnjeg obrazovanja za rad ili drugog razreda srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja u srednjoj stručnoj školi, u skladu sa posebnim zakonom.

Učenik i odrasli nakon završenog stručnog osposobljavanja, završenog prvog razreda srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja polaže ispit stručne osposobljenosti u srednjoj stručnoj školi ili drugoj organizaciji koja ima odobrenje za rad, o čemu se izdaje isprava, u skladu sa posebnim zakonom.

Učenik i odrasli nakon savladanog programa obuke polaže ispit za obuku u školi ili drugoj organizaciji koja ima odobrenje za rad, pred posebnom komisijom, o čemu se izdaje isprava, u skladu sa posebnim zakonom.

Učenik i odrasli sa smetnjama u razvoju i invaliditetom polaže ispite iz st. 1. do 3. ovog lana u skladu sa njegovim motorima i ulnim mogućnostima, odnosno uslovima koje zahteva određena vrsta invaliditeta, a može da bude oslobođen polaganja dela ispita iz predmeta ili sadržaja za koje su mu tokom obrazovanja prilagođeni standardi postignuti.

Programe iz st. 1. do 3. ovog lana, na predlog Saveta za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, donosi ministar.

VI OSTVARIVANJE OBRAZOVANJA I VASPITANJA

Obrazovno-vaspitni rad

Ilan 87

Obrazovno-vaspitni rad obuhvata nastavne i vannastavne aktivnosti ustanove kojima se ostvaruje program obrazovanja i vaspitanja i postižu propisani ciljevi i standardi postignuti, u skladu sa ovim zakonom.

Školska i radna godina

Ilan 88

Obrazovno-vaspitni rad škole ostvaruje se u toku školske godine, koja počinje 1. septembra, a završava se 31. avgusta naredne godine.

Obrazovno-vaspitni rad organizuje se u dva polugodišta.

Učenici imaju školski raspust.

Vreme, trajanje i organizacija obrazovno-vaspitnog rada i školskog raspusta utvrđuje se školskim kalendarom.

Školski kalendar propisuje ministar do 1. juna.

Školski kalendar može da se menja u izuzetnim slučajevima, na zahtev škole, uz saglasnost ministra.

Vaspitno-obrazovni rad predškolske ustanove ostvaruje se u toku radne godine, koja se prilagođava školskoj godini.

Godišnji plan rada

Ian 89

Godišnjim planom rada utvrđuju se vreme, mesto, način i nosioci ostvarivanja programa obrazovanja i vaspitanja.

Godišnji plan rada ustanova donosi u skladu sa školskim kalendarom, razvojnim planom i predškolskim, školskim i vaspitnim programom, do 15. septembra.

Prekid obrazovno-vaspitnog rada

Ian 90

Obrazovno-vaspitni rad može da se prekine u slučaju više sile, epidemije i drugim slučajevima kojima su ugroženi bezbednost i zdravlje dece, učenika i zaposlenih.

Odluku o prekidu obrazovno-vaspitnog rada donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave. Ako nadležni organ jedinice lokalne samouprave ne doneše odluku o prekidu obrazovno-vaspitnog rada, odluku odmah donosi ministar.

Nakon prestanka razloga za prekid obrazovno-vaspitnog rada, škola nadoknade propušteni rad, način koji odredi škola, po odobrenju ministra.

U slučaju neposredne ratne opasnosti, ratnog stanja, vanrednog stanja ili drugih vanrednih okolnosti, ministar propisuje poseban program obrazovanja, uputstvo o organizaciji i radu škole i određuje škole koje nastavljaju sa radom.

Pravo na besplatno obrazovanje

Ian 91

U ustanovi učiće osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave obezbeđuje se besplatno:

- 1) osnovno obrazovanje i vaspitanje učenika i odraslih, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) vaspitanje i obrazovanje dece u godini pred polazak u školu, u skladu sa ovim i posebnim zakonom;
- 3) srednje obrazovanje redovnih i vanrednih učenika, pod jednakim uslovima, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

Redovan učenik jeste lice koje je u prvom razredu srednjeg obrazovanja i obrazovanja za rad mlađe od 17 godina, a vanredan učenik - lice starije od 17 godina.

Izuzetno od stava 2. ovog lana, lice iz osjetljivih društvenih grupa i sa izuzetnim sposobnostima mlađe od 17 godina može da stiže srednje obrazovanje ili obrazovanje za rad u svojstvu vanrednog učenika, ako opravda nemogućnost redovnog početka nastave, uz saglasnost ministra.

Uzrast lica koje stiće osnovno i srednje obrazovanje i vaspitanje po programu za odrasle uvećane se posebnim zakonom.

Lice koje je steklo srednje obrazovanje, a želi da se prekvalifikuje ili dokvalifikuje, stekne specijalisti koji ili majstorsko obrazovanje, plaća školarinu.

Visinu školarine utvrđuje Ministarstvo, prema vrstama obrazovanja, s tim da se pojedini vanredni učenici - lica starija od 17 godina iz stava 2. ovog člana mogu da oslobole plaćanje školarine, radi postizanja pune ravnopravnosti u sticanju obrazovanja.

Roditelj, odnosno staratelj deteta i učenika može da se opredeli i za upis u ustanovu u kojoj je osnivač drugo pravno ili fizičko lice, uz obezbeđivanje troškova obrazovanja i vaspitanja.

Nastava u inostranstvu

Izn 92

Za decu i učenike koji privremeno ili stalno borave u inostranstvu, a poreklom su iz Republike Srbije može da se organizuje nastava na srpskom jeziku, po posebnom programu.

Nastavnici koji realizuju nastavu u inostranstvu biraju se na javnom konkursu.

Poseban program obrazovanja i vaspitanja u inostranstvu, načinovan je evidencije i izdavanja javnih isprava, posebne uslove za nastavnika, obezbeđivanje i način isplate sredstava za plate i druga pitanja od značaja za ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada u inostranstvu, propisuje ministar.

Trajanje predškolskog vaspitanja i obrazovanja

Izn 93

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje ostvaruje se u trajanju uvećenom programom predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Program pripreme deteta pred polazak u osnovnu školu u okviru predškolskog vaspitanja i obrazovanja (u daljem tekstu: pripremni predškolski program) traje peti etiri sata dnevno, najmanje devet meseci.

Pripremni predškolski program ostvaruje vaspita.

Trajanje osnovnog obrazovanja i vaspitanja

Izn 94

Osnovno obrazovanje i vaspitanje traje osam godina i ostvaruje se u dva obrazovna ciklusa.

Prvi ciklus obuhvata prvi do četvrtog razreda, za koje se organizuje razredna nastava, u skladu sa posebnim zakonom. Izuzetno, nastava stranog jezika, izbornih i fakultativnih predmeta može da se organizuje i kao predmetna, u skladu sa posebnim zakonom i školskim programom.

Drugi ciklus obuhvata peti do osmog razreda, za koje se organizuje predmetna nastava, u skladu sa školskim programom.

Osnovno muzičko obrazovanje i vaspitanje traje od dve do šest, a baletsko peti godine i ostvaruju se u dva obrazovna ciklusa, u skladu sa posebnim zakonom i školskim programom.

Osnovno obrazovanje odraslih organizuje se po razredima od prvog do osmog razreda i traje od tri do pet godina, u skladu sa školskim programom.

Trajanje srednjeg obrazovanja i vaspitanja i stru nog usavršavanja

Ian 95

Srednje obrazovanje i vaspitanje traje tri ili četiri godine, u skladu sa posebnim zakonom i školskim programom.

Srednje obrazovanje odraslih traje dve ili tri godine, u skladu sa posebnim zakonom i školskim programom.

Specijalisti kao i majstorsko obrazovanje traje od godinu do dve godine, u skladu sa posebnim zakonom i propisanim programom.

Trajanje drugih oblika stru nog obrazovanja

Ian 96

Obrazovanje za rad traje dve godine.

Stručno osposobljavanje i obuka traju do godinu dana, u skladu sa propisanim, odnosno odobrenim programom.

Upis dece u predškolsku ustanovu

Ian 97

U predškolsku ustanovu može da se upiše dete na zahtev roditelja, odnosno staratelja.

U predškolsku ustanovu upisuju se sva deca u godini pred polazak u školu.

Uz dokumentaciju potrebnu za upis, roditelj dostavlja i dokaz o zdravstvenom pregledu deteta.

Roditelj, odnosno staratelj, ije dete nije obuhvaćeno vaspitno-obrazovnim radom u predškolskoj ustanovi, dužan je da upiše dete starosti od pet i po do šest i po godina u predškolsku ustanovu, odnosno osnovnu školu koja ostvaruje pripremni predškolski program, s tim da ima pravo da izabere predškolsku ustanovu, odnosno osnovnu školu.

Predškolska ustanova iji je osniva jedinica lokalne samouprave, odnosno osnovna škola koja ostvaruje predškolski program, a iji je osniva Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, dužni su da upišu svako dete radi početka pripremnog predškolskog programa, bez obzira na prebivalište roditelja.

Početak programa iz stava 4. ovog lana u ustanovi iji je osniva Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave - besplatno je.

Jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju i obaveštava predškolsku ustanovu, odnosno osnovnu školu koja ostvaruje pripremni predškolski program o deci koja su stasala za početak pripremnog predškolskog programa, u skladu sa posebnim zakonom.

Bliže uslove za utvrđivanje prioriteta za upis dece u predškolsku ustanovu, propisuje ministar.

Upis u enika u osnovnu školu

Izn 98

U prvi razred osnovne škole upisuje se svako dete koje do po etka školske godine ima najmanje šest i po, a najviše sedam i po godina.

Uz dokumentaciju potrebnu za upis, roditelj dostavlja i dokaz o zdravstvenom pregledu deteta.

Izuzetno, deca iz osjetljivih društvenih grupa mogu da se upišu u školu, bez dokaza o prebivalištu roditelja i potrebne dokumentacije.

Ispitivanje deteta upisanog u školu vrše psiholog i pedagog škole na maternjem jeziku deteta, primenom standardnih postupaka i instrumenata, preporu enih od nadležnog zavoda, odnosno ovlaš ene stru ne organizacije. Ako ne postoji mogu nost da se ispitivanje deteta vrši na maternjem jeziku, škola angažuje prevodioca na predlog nacionalnog saveta nacionalne manjine.

Ispitivanje dece sa motori kim i ulnim smetnjama vrši se uz primenu oblika ispitivanja na koji dete može optimalno da odgovori.

Izuzetno, kada je to u najboljem interesu deteta, detetu se može odložiti upis za godinu dana od strane pedagoga i psihologa, a na osnovu mišljenja interresorne komisije, koje sadrži dokaze o potrebi odlaganja i predlog mera dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške detetu u periodu do polaska u školu.

U postupku ispitivanja deteta upisanog u školu, škola može da utvrdi potrebu za donošenjem individualnog obrazovnog plana ili dodatnom podrškom za obrazovanje. Ako dodatna podrška zahteva finansijska sredstva, škola upu uje pismeni zahtev osniva u po pribavljenom mišljenju interresorne komisije.

U školu za obrazovanje u enika sa smetnjama u razvoju mogu da se upišu deca na osnovu mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške u eniku, uz saglasnost roditelja.

Dete starosti od šest do šest i po godina upisuje se u prvi razred nakon provere spremnosti za polazak u školu.

Proveru spremnosti deteta vrši psiholog škole primenom standardnih postupaka i instrumenata, preporu enih od nadležnog zavoda, odnosno ovlaš ene stru ne organizacije.

U postupku provere spremnosti na osnovu mišljenja psihologa škola može da preporu i:

- 1) upis deteta u prvi razred;
- 2) upis deteta u školu nakon godinu dana, uz pojava pripremnog predškolskog programa.

Roditelj, odnosno staratelj deteta, kome je preporu eno odlaganje polaska deteta u školu za godinu dana, može da podnese zahtev komisiji škole za ponovno utvrivanje spremnosti za upis u školu. Komisiju ine: psiholog, pedagog, uitelj i pedijatar deteta.

Komisija škole primenom standardnih postupaka i instrumenata, može da odobri upis deteta ili da potvrdi odlaganje upisa deteta za godinu dana.

Ako dete starije od sedam i po godina zbog bolesti ili drugih razloga nije upisano u prvi razred, može da se upiše u prvi ili odgovaraju i razred na osnovu prethodne provere znanja.

Škola je dužna da upiše svako dete sa podru ja škole.

Škola može da upiše i dete sa područja druge škole, na zahtev roditelja, u skladu sa mogućnostima škole.

Roditelj, odnosno staratelj može da izabere osnovnu školu u koju će da upiše dete podnošenjem zahteva izabranoj školi najkasnije do 1. februara tekuće kalendarske godine u kojoj se vrši upis.

U prvi razred osnovne muzike, odnosno baletske škole, upisuje se u enik osnovne škole koji položi prijemni ispit, u skladu sa posebnim zakonom.

Jedinica lokalne samouprave vodi evidenciju i obaveštava školu i roditelje, odnosno staratelje o deci koja su stasala za upis i koja su upisana u školu.

Bliže uslove za procenu potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške u eniku, sastav i način rada interresorne komisije, propisuju sporazumno ministar nadležan za poslove zdravlja, ministar nadležan za poslove socijalne politike i ministar.

Upis u enika u srednju školu

Ilan 99

U prvi razred srednje škole upisuju se lica sa stećem osnovnim obrazovanjem, u skladu sa posebnim zakonom.

U prvi razred srednje škole koja ostvaruje programe muzike i baletskog obrazovanja, prilagođeni ili individualizovani školski program za učenike sa izuzetnim sposobnostima, kao i individualni obrazovni plan za učenike i odrasle sa smetnjama u razvoju, upisuju se lica u skladu sa posebnim zakonom.

Izuzetno, pojedina lica ili grupe lica mogu da se upišu u srednju školu pod povoljnijim uslovima radi postizanja pune ravnopravnosti u sticanju obrazovanja, u skladu sa merilima i po postupku koji propiše ministar.

Nakon završenog srednjeg obrazovanja u srednju školu može da se upiše lice radi prekvalifikacije, dokvalifikacije, specijalističkog ili majstorskog obrazovanja, u skladu sa posebnim zakonom.

U srednju školu može da se upiše i lice sa stećem ili završenim osnovnim obrazovanjem radi stručnog osposobljavanja, odnosno obrazovanja.

Izuzetno, odrasli koji stiže u osnovno obrazovanje može uporedno da poхаđa propisani ili odobreni program obuke u srednjoj školi.

Upis stranih državljanina i lica bez državljanstva

Ilan 100

Strani državljanin i lice bez državljanstva upisuju se u školu iz lana 27. ovog zakona i ostvaruju pravo na obrazovanje pod istim uslovima i načinom propisanim zakonom za državljanane Republike Srbije.

Za decu i učenike iz stava 1. ovog lana, za prognana i raseljena lica i decu i učenike koji su vrateni u zemlju na osnovu sporazuma o readmisiji, koja ne poznaju jezik na kome se izvodi obrazovno-vaspitni rad ili pojedine programske sadržaje od značaja za nastavak obrazovanja, škola organizuje učenje jezika, odnosno pripremu za nastavu i dopunsku nastavu, po posebnom uputstvu koje donosi ministar.

Dete stranog državljanina, dok boravi u Republici Srbiji, ima pravo da poхаđa nastavu maternjeg jezika i kulture, besplatno pod uslovom reciprociteta ili na teret roditelja, u prostorijama ustanove koju odredi organ jedinice lokalne samouprave.

Ogled

Ian 101

Unapređivanje kvaliteta i osavremenjavanje obrazovno-vaspitnog rada, uvođenje novih sadržaja programa obrazovanja i vaspitanja, organizacionih novina ili načina finansiranja mogu da se pre njihovog uvođenja proveravaju ogledom.

Inicijativu za uvođenje ogleda sa predlogom programa može da podnese ustanova, nadležni savet, zavodi ili drugo pravno lice.

Program ogleda sadrži cilj, očekivane ishode, trajanje, način i uslove njegovog ostvarivanja i način vrednovanja.

Inicijativu sa predlogom ogleda razmatra ministar i po prihvatanju inicijative odlučuje o odobravanju ogleda i propisuje program ogleda. Za inicijativu koja uključuje značajne novine ministar može da pribavi i mišljenje nadležnog saveta.

Ministar raspisuje konkurs za sprovođenje ogleda i po okončanju konkursa određuje ustanovu za njegovo sprovođenje. Prednost za sprovođenje ogleda ima ustanova koja je podnela inicijativu.

Ogled može da traje najduže pet godina, od kojih se u poslednjoj godini sprovodi vrednovanje ogleda.

U postupku vrednovanja ogleda sprovođenje programa prati prosvetni savetnik, a ocenu ostvarenog cilja i očekivanih ishoda na kraju ogleda - Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja, koji daje odgovarajući predlog ministru i inicijatoru ogleda.

Izveštaj o sprovedenom ogledu i ocena ogleda objavljuje se na način koji je dostupan široj stručnoj javnosti.

Na osnovu izveštaja o sprovedenom ogledu i ocene ogleda ministar odlučuje o njegovoj daljoj primeni.

Za vreme izvođenja ogleda u ustanovi se ne mogu vršiti statusne promene.

Isprava izdata na osnovu školskog programa ogleda ima karakter javne isprave, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

Udžbenici

Ian 102

U ostvarivanju obrazovno-vaspitnog rada koriste se udžbenici i nastavna sredstva koje, na predlog nadležnog zavoda odobri ministar, u skladu sa posebnim zakonom.

Ministar može da odobri više udžbenika za isti predmet u istom razredu, kao i strani udžbenik.

Kada se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, koriste se udžbenici i nastavna sredstva odobreni, u skladu sa posebnim zakonom.

Strani udžbenik može da se odobri za upotrebu, u skladu sa posebnim zakonom.

U postupku odobravanja utvrđuje se da li udžbenik odgovara standardima kvaliteta, koji se odnose na sadržinu, pedagoško-psihološke zahteve, didaktiku i metodu učenja, jezikove zahteve, izradu, grafičku, likovnu i tehničku opremljenost udžbenika, odnosno da li obezbeđuje ostvarivanje principa i ciljeva obrazovanja i standarda postignuća.

U ostvarivanju obrazovno-vaspitnog rada mogu da se koriste i druga nastavna sredstva i pomagala, u skladu sa posebnim zakonom.

Za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, prilagođavaju se udžbenici, u skladu sa njihovim potrebama.

VII PRAVA DETETA I UČENIKA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI UČENIKA

Prava deteta i učenika

Ilan 103

Prava deteta i učenika ostvaruju se u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, ovim i posebnim zakonima, a ustanova, odnosno svi zaposleni dužni su da obezbede njihovo ostvarivanje, a narođito pravo na:

- 1) kvalitetan obrazovno-vaspitni rad koji obezbeđuje ostvarivanje principa i ciljeva iz čl. 3. i 4. ovog zakona;
- 2) uvažavanje licnosti;
- 3) podršku za svestrani razvoj licnosti, podršku za posebno iskazane talente i njihovu afirmaciju;
- 4) zaštitu od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja;
- 5) blagovremenu i potpunu informaciju o pitanjima od značaja za njegovo školovanje;
- 6) informacije o njegovim pravima i obavezama;
- 7) učestvovanje u radu organa škole, u skladu sa ovim i posebnim zakonom;
- 8) slobodu udruživanja u različite grupe, klubove i organizovanje učenika kog parlamenta;
- 9) podnošenje prigovora i žalbe na ocenu i na ostvarivanje drugih prava po osnovu obrazovanja;
- 10) pokretanje inicijative za preispitivanje odgovornosti učesnika u obrazovno-vaspitnom procesu ukoliko prava iz tačka 1) do 9) ovog lana nisu ostvarena;
- 11) ostvarivanje svih prava deteta i učenika, prava na zaštitu i na pravno postupanje škole prema učeniku i kada povredi obavezu utvrđenu ovim zakonom;
- 12) pravo na stipendiju, kredit, smeštaj i ishranu u domu učenika, u skladu sa posebnim zakonom.

Ustanova je dužna da obezbedi sve uslove za ostvarivanje prava deteta i učenika iz stava 1. ovog lana.

Učenik, roditelj, odnosno staratelj deteta i učenika može da podnese prijavu direktoru ustanove u slučaju povrede prava iz stava 1. ovog lana ili neprimerenog ponašanja zaposlenih prema detetu i učeniku, u roku od 15 dana od nastupanja slučaja.

Direktor je dužan da prijavu razmotri i da, uz konsultaciju sa učenikom, roditeljem, odnosno starateljem deteta i učenika i zaposlenim odluči o njoj i preduzme odgovarajuće mere, u roku od 15 dana od dana prijema prijave.

Zaposleni u ustanovi dužan je da prijavi direktoru, odnosno organu upravljanja kršenje prava deteta i u enika.

Odeljenjska zajednica

Ilan 104

U enici jednog odeljenja škole obrazuju odeljenjsku zajednicu.

Na in rada odeljenjske zajednice u enika bliže se ure uje statutom škole.

U eni ki parlament

Ilan 105

U poslednja dva razreda osnovne škole i u srednjoj školi organizuje se u eni ki parlament (u daljem tekstu: parlament) radi:

- 1) davanja mišljenja i predloga stru nim organima, školskom odboru, savetu roditelja i direktoru o: pravilima ponašanja u školi, merama bezbednosti u enika, godišnjem planu rada, školskom razvojnem planu, školskom programu, na inu ureivanja školskog prostora, izboru udžbenika, slobodnim i vannastavnim aktivnostima, u eš u na sportskim i drugim takmi enjima i organizaciji svih manifestacija u enika u školi i van nje i drugim pitanjima od zna aja za njihovo obrazovanje;
- 2) razmatranja odnosa i saradnje u enika i nastavnika, vaspita a ili stru nog saradnika i atmosfere u školi;
- 3) obaveštavanja u enika o pitanjima od posebnog zna aja za njihovo školovanje i o aktivnostima u eni kog parlementa;
- 4) aktivnog u eš a u procesu planiranja razvoja škole i u samovrednovanju škole;
- 5) predlaganja lanova stru nog aktiva za razvojno planiranje iz reda u enika.

Parlament ine po dva predstavnika svakog odeljenja u školi, a u umetni koj školi - po tri iz svakog razreda, odnosno godine.

lane parlamenta biraju u enici odeljenjske zajednice svake školske godine. Lanovi parlementa biraju predsednika.

Parlament bira dva predstavnika u enika koji u estvaju u radu školskog odbora, odnosno proširenog saziva školskog odbora u skladu sa lanom 57. ovog zakona.

Program rada parlementa sastavni je deo godišnjeg plana rada škole.

U eni ki parlementi škola mogu da se udruže u zajednicu u eni kih parlemenata.

Optere enje u enika

Ilan 106

Optere enje u enika osnovne i srednje škole i trajanje školskog asa ure uje se posebnim zakonom.

Ocenjivanje

Ilan 107

Ocenjivanjem u osnovnoj i srednjoj školi procenjuje se ostvarenost propisanih ciljeva i standarda postignu a u toku savladavanja školskog programa, a za u enike sa smetnjama u razvoju - prilago enih standarda postignu a u savladavanju individualnog obrazovnog plana.

Ocenjivanje je javno i svaka ocena u eniku mora odmah da bude obrazložena. Ukoliko nastavnik ne obrazloži ocenu, a u enik to od njega zahteva, u enik ima pravo da podnese prigovor na ocenu.

U enik se ocenjuje iz svih nastavnih predmeta i vladanja.

U toku školske godine ocenjivanje je opisno i broj ane i vrši se na osnovu pravila napredovanja u enika u savladavanju školskog programa, a na osnovu posebnih standarda postignu a.

U enik se ocenjuje najmanje peti put u polugodištu u osnovnom i tri puta u srednjem obrazovanju i vaspitanju.

Izuzetno od stava 5. ovog lana, ako je nedeljni fond u poslovanju nastavnog predmeta jedan dan, u enik se ocenjuje najmanje dva puta u polugodištu.

Zaključna ocena iz predmeta jeste broj ana i izvodi se na kraju prvog i drugog polugodišta, prema utvrđenim standardima postignu a i propisanim kriterijumima za ocenjivanje.

U enik sa smetnjama u razvoju kome su tokom obrazovanja prilagođeni posebni standardi postignu a ocenjuje se u skladu sa prilagođenim standardima.

Ocenjivanje i napredovanje u enika

lan 108

U prvom razredu osnovnog obrazovanja i vaspitanja ocenjivanje i zaključna ocena su opisni i u enik prelazi u naredni razred.

U ostalim razredima osnovnog i u srednjem obrazovanju i vaspitanju ocenjivanje je opisno i broj ane u toku školske godine, osim iz predmeta koje odredi ministar. Opisna ocena sadrži povratnu informaciju za u enika i roditelja i pruža mu jasno uputstvo kako da unapredi svoj rad.

U enik drugog i trećeg razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja koji na kraju drugog polugodišta ima nedovoljne ocene prevodi se u naredni razred, na osnovu odluke odeljenjskog veća, osim ako roditelj, odnosno staratelj izriče zahteva da u enik ponavlja razred.

U eniku koji je preveden u naredni razred, priznaje se razred iz koga je preveden kao završen i organizuje mu se individualizovan rad, u skladu sa članom 77. ovog zakona.

U enik od četvrtog do sedmog razreda i u enik srednjeg obrazovanja i vaspitanja koji ima do dve nedovoljne zaključne ocene polaže popravni ispit u avgustovskom ispitnom roku, a u enik završnog razreda u junskom i avgustovskom roku.

U enik iz stava 5. ovog lana završava razred ako položi popravni ispit iz svakog predmeta.

U enik četvrtog do sedmog razreda i u enik srednjeg obrazovanja ponavlja razred ako na kraju drugog polugodišta ima više od dve nedovoljne zaključne ocene ili ne položi popravni ispit.

Izuzetno, redovan u enik srednjeg obrazovanja koji nije položio popravni ispit može da završi započetni razred u istoj školi naredne školske godine, u svojstvu vanrednog u enika ponovnim polaganjem nepoloženog ispita, uz obavezu plaćanja naknade stvarnih troškova koje utvrđi škola. Kada završi razred vanredan u enik ima pravo da se u istoj školskoj godini upiše u naredni razred, u istom svojstvu.

U enik završnog razreda osnovnog i srednjeg obrazovanja koji ne položi popravni, završni, odnosno maturalski ispit završava započet obrazovanje u istoj školi u svojstvu vanrednog učenika polaganjem ispita, uz obavezu plaćanja naknade stvarnih troškova koje utvrđi škola.

Vladanje i opšti uspeh

Ilan 109

Vladanje učenika od prvog do petog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja ocenjuje se opisnom ocenom koja ne utiče na opšti uspeh učenika.

Vladanje učenika od šestog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja i učenika svih razreda srednjeg obrazovanja i vaspitanja ocenjuje se opisno u toku polugodišta, a broj godina na kraju prvog i drugog polugodišta i utiče na opšti uspeh.

Opšti uspeh učenika osnovnog obrazovanja i vaspitanja utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu aritmetičke sredine pozitivnih zaključnih brojeva učenih ocena iz obaveznih predmeta i ocene iz vladanja, počev od šestog razreda.

Opšti uspeh učenika srednjeg obrazovanja i vaspitanja utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu aritmetičke sredine pozitivnih zaključnih brojeva učenih ocena iz predmeta i ocene iz vladanja. Vladanje vanrednih učenika ne ocenjuje se.

Na taj, postupak i kriterijume ocenjivanja uspeha iz pojedinačnih predmeta i vladanja i druga pitanja od značaja za ocenjivanje, propisuje ministar.

Prigovor i žalba na ocenu i ispit

Ilan 110

Učenik osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, njegov roditelj, odnosno staratelj ima pravo da podnese: prigovor na ocenu iz predmeta i vladanja u toku školske godine, žalbu na zaključnu ocenu iz predmeta i vladanja na kraju drugog polugodišta i žalbu na ispit.

Prigovor na ocenu iz predmeta i vladanja podnosi se direktoru škole u roku od tri dana od saopštenja ocene, žalba u roku od tri dana od dana dobijanja ake knjižice, odnosno svedočanstva, a žalba na ispit propisan posebnim zakonom, u roku od 24 sata od saopštenja ocene.

Direktor škole, u saradnji sa pedagoško-psihološkom službom i odeljenskim starešinom, odlučuje o prigovoru u roku od tri dana. Ako oceni da je prigovor osnovan i da je ocena izvedena suprotno zakonu i propisima donetim na osnovu njega, rešenjem poništava ocenu i obrazuje komisiju za proveru znanja učenika, pregled i ponovno ocenjivanje pismenog ili drugog rada učenika.

Po prigovoru, odnosno žalbi na ocenu iz vladanja direktor, u saradnji sa pedagoško-psihološkom službom i odeljenskim starešinom, utvrđuje ocenu iz vladanja.

Direktor škole je dužan da odluči o žalbi, u roku od 24 sata od njenog prijema. Ako utvrđi da je ocena iz predmeta izvedena suprotno zakonu i propisima donetim na osnovu njega ili je žalba iz drugih razloga osnovana, rešenjem poništava zaključnu ocenu i upućuje učeniku na polaganje ispita.

Ako utvrđi da je ispit obavljen protivno ovom ili posebnom zakonu i propisima donetim na osnovu njih, poništava ispit i uputi učeniku na ponovno polaganje ispita. Ispit se organizuje u roku od tri dana od dana podnošenja žalbe.

Za proveru znanja u enika, pregled i ponovno ocenjivanje pismenog ili drugog rada u enika, odnosno polaganje ispita, direktor rešenjem obrazuje komisiju od najmanje tri lana, od kojih su dva stru na za predmet, odnosno oblast predmeta ukoliko škola nema potreban broj stru nih lica za odgovaraju i predmet, angažuje stru no lice iz druge škole.

Nastavnik ija ocena je osporena ili na iji je predlog utvr ena zaklju na ocena, ne može da bude lan komisije.

Kada je poništen ispit direktor obrazuje novu komisiju u ijem sastavu ne mogu da budu lanovi komisije iji je ispit poništen.

Ocena komisije je kona na.

Zahtev za zaštitu prava u enika

Ilan 111

U enik, njegov roditelj, odnosno staratelj, koji smatra da su mu povre ena prava utvr ena ovim ili posebnim zakonom, donošenjem ili nedonošenjem odluke nakon podnošenja prijave, prigovora ili žalbe, odnosno ako je povre ena zabrana iz l. 44. i 45. ovog zakona, pravo iz lana 103. ovog zakona, što uti e na status u enika, ima pravo da podnese zahtev za zaštitu prava Ministarstvu, u roku od osam dana od dana saznanja za povredu svojih prava.

Ako oceni da je zahtev iz stava 1. ovog lana osnovan, Ministarstvo e u roku od osam dana od dana prijema zahteva da upozori školu i odredi joj primeren rok za otklanjanje povrede zakona.

Ako škola ne postupi po upozorenju iz stava 2. ovog lana, Ministarstvo e odlu iti o zahtevu.

Obaveze u enika

Ilan 112

U ostvarivanju svojih prava u enik ne sme da ugrožava druge u ostvarivanju prava.

U enik ima obavezu da:

- 1) redovno poха a nastavu i izvršava školske obaveze;
- 2) poštaje školska pravila, odluke direktora i organa škole;
- 3) radi na usvajanju znanja, veština i vrednosnih stavova propisanih školskim programom, prati sopstveni napredak i izveštava o tome nastavnike i roditelje, odnosno staratelje;
- 4) u postupku ocenjivanja pokaže svoje stvarno znanje bez koriš enja raznih oblika prepisivanja i drugih nedozvoljenih oblika pomo i;
- 5) ne ometa izvo enje nastave i ne napušta as bez prethodnog odobrenja nastavnika;
- 6) poštaje li nost drugih u enika, nastavnika i ostalih zaposlenih u školi;
- 7) uva imovinu škole i isto u i estetski izgled školskih prostorija;
- 8) stara se o o uvanju životne sredine i ponaša u skladu sa pravilima ekološke etike.

U enik, roditelj, odnosno staratelj u enika dužan je da u roku od osam dana pravda izostanak u enika i dostavlja potpune i ta ne kontakt informacije.

Odgovornost u enika

Ilan 113

Sa u enikom koji vrši povredu pravila ponašanja ili se ne pridržava odluka direktora i organa škole, neopravdano izostane sa nastave pet asova, odnosno koji svojim ponašanjem ugrožava druge u ostvarivanju njihovih prava, škola je dužna da, uz u eš e roditelja, odnosno staratelja u enika, poja a vaspitni rad aktivnostima: u okviru odeljenske zajednice, stru nim radom odeljenjskog starešine, pedagoga, psihologa, posebnih timova, a kada je to neophodno da sara uje sa odgovaraju im ustanovama socijalne, odnosno zdravstvene zaštite na promeni ponašanja u enika.

U enik može da odgovara za lakšu povredu obaveze utvr enu opštim aktom škole, za težu povredu obaveze koja je u vreme izvršenja bila propisana ovim ili posebnim zakonom i za povredu zabrane iz l. 44. i 45. ovog zakona.

Teže povrede obaveza u enika jesu:

- 1) uništenje, ošte enje, skrivanje, iznošenje, prepravka ili dopisivanje podataka u evidenciji koju vodi škola ili druga organizacija, odnosno organ;
- 2) prepravka ili dopisivanje podataka u javnoj ispravi koju izdaje škola ili organ, odnosno ispravi koju izda druga organizacija;
- 3) uništenje ili kra a imovine škole, privrednog društva, preduzetnika, u enika ili zaposlenog;
- 4) podstrekavanje, pomaganje, davanje u eniku i upotreba alkohola, duvana, narkoti kog sredstva ili psihoaktivne supstance;
- 5) unošenje u školu ili drugu organizaciju oružja ili drugog predmeta kojim može da ugrozi ili povredi drugo lice;
- 6) ponašanje u enika kojim ugrožava vlastitu bezbednost ili bezbednost drugih u enika, nastavnika i zaposlenih u školi i koje dovodi do njihovog fizi kog i psihi kog povre ivanja;
- 7) upotreba mobilnog telefona, elektronskog ure aja i drugog sredstva u svrhe kojima se ugrožavaju prava drugih ili u svrhe prevare u postupku ocenjivanja;
- 8) neopravdano izostajanje sa nastave i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada više od 25 asova u toku školske godine, od ega više od 15 asova nakon pismenog obaveštavanja roditelja, odnosno staratelja od strane škole;
- 9) u estalo injenje lakših povreda obaveza u toku školske godine, pod uslovom da su preuzete neophodne mere iz stava 1. ovog lana radi korekcije ponašanja u enika.

Za povrede iz stava 3. ta . 8) i 9) ovog lana obavezna je postupnost u izricanju mera.

U enik, roditelj odnosno staratelj odgovara za materijalnu štetu koju u enik nanese školi, namerno ili iz krajnje nepažnje, u skladu sa zakonom.

Vaspitno-disciplinski postupak

Ilan 114

Za teže povrede obaveza u enika i za povrede zabrane iz l. 44. i 45. ovog zakona škola mora voditi vaspitno-disciplinski postupak o kom mora biti obavešten roditelj, odnosno staratelj u enika.

U vaspitno-disciplinskom postupku u enik, uz prisustvo roditelja, odnosno staratelja, kao i svi ostali u esnici i svedoci moraju biti saslušani i mogu dati pismenu izjavu.

Vaspitno-disciplinski postupak pokreće direktor najkasnije u roku od 30 dana za u injene teže povrede obaveza u enika ili u injene povrede zabrane iz l. 44. i 45. ovog zakona i okonava se rešenjem. Pre donošenja rešenja moraju se utvrditi sve injenice koje su od značaja za donošenje rešenja.

Vaspitne i vaspitno-disciplinske mere i pravna zaštita u enika

Ilan 115

Za povredu obaveze, odnosno zabrane propisane ovim zakonom, mogu da se izreknu mere, i to:

- 1) za lakšu povedu obaveza u enika, vaspitna mera - opomena, ukor odeljenjskog starešine ili ukor odeljenjskog veća, u skladu sa opštim aktom škole;
- 2) za težu povedu obaveza u enika, vaspitno-disciplinska mera - ukor direktora i ukor nastavnika kog veća, a za u enika srednje škole i isključenje u enika iz škole, odnosno škole sa domom;
- 3) za u injenu povedu zabrane iz l. 44. i 45. ovog zakona, vaspitno-disciplinska mera:
 - (1) ukor direktora ili ukor nastavnika kog veća,
 - (2) premeštaj u eniku od petog do osmog razreda u drugu osnovnu školu na osnovu odluke nastavnika kog veća, uz saglasnost roditelja, odnosno staratelja i škole u koju prelazi,
 - (3) za u enika srednje škole - isključenje u enika iz škole, odnosno škole sa domom.

Vaspitna mera izriče se u eniku za lakšu povedu obaveze iz stava 1. tačka 1) ovog lana, bez vođenja vaspitno-disciplinskog postupka.

Mera iz stava 1. ovog lana može da se izrekne u eniku ako je škola prethodno preduzela neophodne aktivnosti iz lana 113. stav 1. ovog zakona.

Ako škola nije prethodno preduzela neophodne aktivnosti iz lana 113. stav 1. ovog zakona, preuzeće ih pre izricanja mere.

Kada preuzete aktivnosti dovedu do pozitivne promene ponašanja u enika, obustaviće se postupak, osim ako je u injenom povredom zabrane iz l. 44. i 45. ozbiljno ugrožen integritet drugog lica.

Mera iz stava 1. tačka 2) i 3) ovog lana izriče se u eniku nakon sprovedenog vaspitno-disciplinskog postupka i utvrđene odgovornosti.

Vaspitna i vaspitno-disciplinska mera izriče se u školskoj godini u kojoj je u injena povreda obaveze u enika.

Zaključnu ocenu iz vladanja utvrđuje odeljenjsko veće na predlog odeljenjskog starešine na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu sagledavanja licnosti i ponašanja u enika u celini, procenjivanjem njegovog ukupnog ponašanja i izvršavanja obaveza propisanih zakonom i izrečenih vaspitnih ili vaspitno-disciplinskih mera i njihovih efekata. Ocena iz vladanja popravlja se kada dođe do pozitivne promene u ponašanju u enika.

Kada maloletan učenik izvrši povredu obaveze, odnosno zabrane iz čl. 44. i 45. ovog zakona, škola odmah obaveštava roditelja, odnosno staratelja i uključuje ga u odgovarajući postupak.

Nastavni koordinator veče donosi odluku o vaspitno-disciplinskoj meri isključenja učenika iz srednje škole, a direktor rešenje o isključenju učenika iz škole.

Učenik, njegov roditelj, odnosno staratelj ima pravo da podnese žalbu školskom odboru na izrečenu vaspitno-disciplinsku mjeru za izvršenu težu povredu obaveze učenika ili za povredu zabrane iz čl. 44. i 45. ovog zakona, u roku od tri dana od dana dostavljanja rešenja o utvrđenoj odgovornosti i izrečenoj mjeri.

Školski odbor rešava po žalbi iz stava 10. ovog člana u roku od 15 dana od dana dostavljanja. Žalba odlaže izvršenje rešenja direktora.

Protiv drugostepenog rešenja o izrečenoj mjeri isključenja učenika iz srednje škole ili škole sa domom, učenik, njegov roditelj, odnosno staratelj ima pravo na sudsku zaštitu u upravnom sporu.

VIII ZAPOSLENI U USTANOVİ

Nastavnici, vaspita i stručni saradnici

Ilan 116

Vaspitno-obrazovni rad u predškolskoj ustanovi ostvaruje vaspita, u skladu sa posebnim zakonom.

Nastavu i druge oblike obrazovno-vaspitnog rada u školi ostvaruje nastavnik.

Vaspitni rad sa učenicima u školi sa domom ostvaruje vaspita.

Stručne poslove na unapređivanju vaspitno-obrazovnog rada u predškolskoj ustanovi obavljaju pedagog, psiholog i drugi stručni saradnici, u skladu sa posebnim zakonom.

Stručne poslove u školi obavljaju stručni saradnici: psiholog, pedagog i bibliotekar, u muzičkoj školi - psiholog, pedagog, nototekar i medijatekar, a u školi za obrazovanje odraslih - andragog, psiholog i bibliotekar.

Zavisno od potreba škole i programa koji se ostvaruje, dodatnu podršku i stručne poslove može da obavlja i socijalni radnik, defektolog, logoped i andragog.

Saradnik, pedagoški i andragoški asistent i pomočni nastavnik

Ilan 117

U obavljanju delatnosti predškolska ustanova može da ima saradnika: nutricionistu, socijalnog i zdravstvenog radnika i drugog saradnika, u skladu sa posebnim zakonom.

U vaspitno-obrazovnom radu za ostvarivanje posebnih i specijalizovanih programa predškolska ustanova može da angažuje i druge saradnike, u skladu sa posebnim zakonom.

Pedagoški asistent pruža pomoč i dodatnu podršku deci i učenicima, u skladu sa njihovim potrebama i pomoču nastavnicima, vaspita i stručnim saradnicima u cilju unapređivanja njihovog rada sa decom i učenicima kojima je potrebna dodatna obrazovna podrška. U svom radu ostvaruje saradnju sa roditeljima, odnosno starateljima, a zajedno sa direktorom sarađuje i sa nadležnim ustanovama, organizacijama, udruženjima i jedinicom lokalne samouprave.

Andragoški asistent pruža podršku odraslima za uključivanje u sistem obrazovanja i pomoći u otklanjanju teškoća u toku obrazovanja, u ostvarivanju individualizovanog programa, dodatnoj i dopunskoj nastavi; pomoći nastavnicima i stručnim saradnicima u ostvarivanju programa obrazovanja; saraditi sa socijalnim partnerima u jedinici lokalne samouprave radi ostvarivanja prava odraslih, a posebno iz osjetljivih društvenih i posebnih ciljnih grupa za uključivanje u obrazovni proces i sticanje obrazovanja.

Odredbe ovog zakona kojim se uređuje pedagoški asistent, shodno se odnose i na andragoškog asistenta.

Za pomoći nastavniku za pružanje dodatne podrške u nastavi, odnosno ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada mogu da se obrazuju stručni timovi na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

Poslove pripreme laboratorijskih vežbi, izvođenja i demonstriranja postupaka, tehničko-tehnološke pripreme, izvođenja dela praktične nastave i drugih poslova, pod neposrednim rukovodstvom nastavnika, obavlja pomoći nastavnik.

Izuzetno, radi pružanja pomoći detetu, odnosno učeniku sa smetnjama u razvoju, obrazovno-vaspitnom radu može da prisustvuje pratilac deteta, odnosno učenika.

Zadaci nastavnika i vaspita a

Ian 118

Zadatak nastavnika jeste da svojim kompetencijama osigura postizanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja i standarda postignuća, uvažavajući princip obrazovanja, predznanja, potrebe, interesovanja i posebne mogunosti deteta i učenika.

Zadatak vaspita a u predškolskoj ustanovi jeste da svojim kompetencijama osigura uvažavanje principa obrazovanja, ostvarivanje ciljeva vaspitanja i obrazovanja i unapređivanje obrazovno-vaspitnog rada.

Zadaci stručnih saradnika

Ian 119

Zadatak stručnih saradnika jeste da svojim kompetencijama, savetodavnim i drugim oblicima rada unapređuje obrazovno-vaspitni rad i saradnju sa roditeljima, odnosno starateljima u ustanovi, da prati ostvarivanje utvrđenih standarda postignuća, pruža podršku nastavnicima i vaspita i ima za unapređivanje njihovog obrazovno-vaspitnog rada, u skladu sa principima, ciljevima i standardima postignuća, pomoći nastavnicima u razvijanju individualnih obrazovnih planova i pomoći deci, učenicima, roditeljima, nastavnicima i vaspita i ima, po pitanjima koja su od značaja za obrazovanje i vaspitanje i razvoj profesionalne karijere u učenika.

Program svih oblika rada stručnih saradnika, donosi ministar.

Uslovi za prijem u radni odnos

Ian 120

U radni odnos u ustanovi može da bude primljeno lice, pod uslovima propisanim zakonom i ako:

- 1) ima odgovarajuće obrazovanje;
- 2) ima psihičku, fizičku i zdravstvenu sposobnost za rad sa decom i učenicima;

3) nije osu ivano pravnosnažnom presudom za krivi no delo za koje je izre ena bezuslovna kazna zatvora u trajanju od najmanje tri meseca, kao i za krivi na dela nasilje u porodici, oduzimanje maloletnog lica, zapuštanje i zlostavljanje maloletnog lica ili rodoskrnavljenje, za krivi no delo primanje mita ili davanje mita, za krivi no delo iz grupe krivi nih dela protiv polne slobode, protiv pravnog saobra aja i protiv ove nosti i drugih dobara zašti enih me unarodnim pravom, bez obzira na izre enu krivi nu sankciju, i za koje nije, u skladu sa zakonom, utvr eno diskriminatorno ponašanje;

4) ima državljanstvo Republike Srbije;

5) zna jezik na kome se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad.

Uslovi iz stava 1. ovog lana dokazuju se prilikom prijema u radni odnos i proveravaju se u toku rada.

Dokaz o ispunjenosti uslova iz stava 1. ta . 1), 4) i 5) ovog lana podnose se uz prijavu na konkurs, a iz stava 1. ta ka 2) ovog lana pre zaklju enja ugovora o radu. Dokaz iz stava 1. ta ka 3) ovog lana pribavlja ustanova.

Zaposlenom prestaje radni odnos ako se u toku radnog odnosa utvrdi da ne ispunjava uslove iz stava 1. ovog lana ili ako odbije da se podvrgne lekarskom pregledu u nadležnoj zdravstvenoj ustanovi na zahtev direktora.

Obrazovanje nastavnika, vaspita a i stru nih saradnika

Ilan 121

Poslove vaspita a u predškolskoj ustanovi može da obavlja lice sa ste enim odgovaraju im visokim obrazovanjem na studijama prvog stepena, studijama drugog stepena, studijama u trajanju od tri godine, višim obrazovanjem, odnosno sa odgovaraju im srednjim obrazovanjem, u skladu sa posebnim zakonom.

Poslove nastavnika, vaspita a u školi sa domom i stru nog saradnika može da obavlja lice sa odgovaraju im obrazovanjem iz lana 8. stav 2. ovog zakona, a nastavnika stru nog predmeta u oblasti zdravstva i sa odgovaraju om zdravstvenom specijalizacijom.

Izuzetno, poslove nastavnika umetni kih i stru nih predmeta u muzi koj školi i odre enih stru nih predmeta u stru noj školi, za koje se ne obrazuju nastavnici sa odgovaraju im obrazovanjem iz lana 8. stav 2. ovog zakona, može da obavlja i lice sa odgovaraju im obrazovanjem iz lana 8. stava 3. ovog zakona.

Poslove nastavnika prakti ne nastave u stru noj školi može da obavlja i lice sa odgovaraju im obrazovanjem iz lana 8. stav 3. ovog zakona ili sa odgovaraju im srednjim obrazovanjem i položenim specijalisti kim, odnosno majstorskim ispitom i petogodišnjim radnim iskustvom u struci ste enim posle specijalisti kog, odnosno majstorskog ispita petogodišnjom praksom.

Poslove nastavnika igra kih predmeta u baletskoj školi može da obavlja lice koje ima najmanje srednje baletsko obrazovanje i 10 godina igra ke prakse, odnosno pedagoškog rada.

Poslove vaspita a u predškolskoj ustanovi i nastavnika razredne nastave, osim za romski jezik, može da obavlja lice koje je steklo odgovaraju e obrazovanje na jeziku na kome se ostvaruje taj rad ili je položilo ispit iz jezika sa metodikom, po programu odgovaraju e visokoškolske ustanove.

Poslove nastavnika i stru nog saradnika, osim za romski jezik, može da obavlja lice koje je steklo srednje, više ili visoko obrazovanje na jeziku na kome se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad ili je položilo ispit iz tog jezika po programu odgovaraju e visokoškolske ustanove.

Izuzetno od st. 6. i 7. ovog lana nastavnik i pedagoški asistent poznavanje romskog jezika dokazuje pred komisijom koju obrazuje ministar uklju uju i i predlog nacionalnog saveta izabranog za romsku nacionalnu manjinu.

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik mora da ima i obrazovanje iz psiholoških, pedagoških i metodi kih disciplina, iz lana 8. stav 4. ovog zakona.

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik koji je u toku studija položio ispite iz pedagogije i psihologije ili je položio stru ni ispit, odnosno ispit za licencu, smatra se da ima obrazovanje iz lana 8. stav 4. Zakona.

Obrazovanje iz lana 8. stav 4. ovog zakona ne mora da ima lice sa srednjim obrazovanjem - vaspita dece, nastavnik igra kih predmeta i prakti ne nastave.

Bliže uslove u pogledu stepena i vrste obrazovanja nastavnika, vaspita a, stru nog saradnika, saradnika u predškolskoj ustanovi koji ostvaruje posebne i specijalizovane programe, pedagoškog asistenta i pomo nog nastavnika, program obuke za osposobljavanje nastavnika, stru nog saradnika i andragoškog asistenta za rad sa odraslima i program obuke za pedagoškog asistenta, propisuje ministar.

Stepen i vrstu obrazovanja saradnika u predškolskoj ustanovi koji ne obavljaju vaspitno-obrazovni rad, sporazumno propisuju ministar i ministri nadležni za poslove zdravlja i socijalne politike.

Stepen i vrstu obrazovanja nastavnika verske nastave u školi, na predlog organa nadležnog za poslove odnosa sa crkvama i verskim zajednicama, po pribavljenom mišljenju tradicionalnih crkava i verskih zajedница, propisuje ministar.

Kada je obrazovanje ste eno u nekoj od republika bivše SFRJ do 27. aprila 1992. godine, ili u Crnoj Gori do 16. juna 2006. godine, a vrsta obrazovanja ne odgovara vrsti obrazovanja koja je propisana u skladu sa lantom 121. stav 11. ovog zakona, ministar, po prethodno pribavljenom mišljenju odgovaraju e visokoškolske ustanove, utvr uje da li je vrsta obrazovanja odgovaraju a za obavljanje poslova nastavnika, vaspita a, odnosno stru nog saradnika.

Kada je obrazovanje ste eno u sistemu vojnog školstva, ispunjenost uslova u pogledu ste enog obrazovanja za obavljanje poslova nastavnika, vaspita a, odnosno stru nog saradnika, po prethodno pribavljenom mišljenju odgovaraju e visokoškolske ustanove, utvr uje ministar.

Kada je obrazovanje ste eno u inostranstvu, ispunjenost uslova u pogledu ste enog obrazovanja za obavljanje poslova nastavnika, vaspita a, odnosno stru nog saradnika, na osnovu akta o priznavanju strane visokoškolske isprave i mišljenja odgovaraju e visokoškolske ustanove, utvr uje ministar.

Uslovi za rad nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika

lan 122

Poslove nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika može da obavlja lice koje ima dozvolu za rad (u daljem tekstu: licenca).

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik koji ima licencu može da ostvaruje individualni obrazovni plan za rad sa decom i u enicima sa smetnjama u razvoju ako je za to osposobljen, po programu i na na in koji propisuje ministar.

Bez licence poslove nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika može da obavlja:

- 1) pripravnik;

2) lice koje ispunjava uslove za nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika, sa radnim stažom ste enim van ustanove, pod uslovima i na na in utvr enim za pripravnike;

3) lice koje je zasnovalo radni odnos na odre eno vreme radi zamene odsutnog zaposlenog;

4) saradnik u predškolskoj ustanovi;

5) pedagoški asistent i pomo ni nastavnik.

Lice iz stava 3. ta . 1) do 3) ovog lana može da obavlja poslove nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika bez licence, najduže dve godine od dana zasnivanja radnog odnosa u ustanovi.

Saradnik u predškolskoj ustanovi može da obavlja vaspitno-obrazovni rad bez licence ako ima obrazovanje iz lana 8. stav 4. ovog zakona.

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik - pripravnik

Ilan 123

Pripravnik, u smislu ovog zakona, jeste lice koje prvi put u tom svojstvu zasniva radni odnos u ustanovi, na odre eno ili neodre eno vreme, sa punim ili nepunim radnim vremenom i osposobljava se za samostalan obrazovno-vaspitni rad nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika, savladavanjem programa za uvo enje u posao i polaganjem ispita za licencu.

Pripravni ki staž traje najduže dve godine od dana zasnivanja radnog odnosa.

Za vreme trajanja pripravni kog staža, radi savladavanja programa za uvo enje u posao nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika, ustanova pripravniku odre uje mentora.

Prva tri meseca pripravni kog staža nastavnik, odnosno vaspita -pripravnik radi pod neposrednim nadzorom nastavnika ili vaspita a koji ima licencu i koje mu odre uje mentor. Nastavnik - pripravnik za vreme prva tri meseca ne ocenjuje u enike.

Prva tri meseca pripravni kog staža stru ni saradnik radi pod neposrednim nadzorom odgovaraju eg stru nog saradnika koji ima licencu i koga mu odre uje mentor.

Izuzetno, ako ustanova nema mentora, odnosno odgovaraju eg nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika sa licencom, angažova e nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika sa licencom iz druge ustanove na osnovu ugovora o dopunskom radu, u skladu sa zakonom.

Stru ni saradnik - pripravnik koji ima obrazovanje iz lana 8. stav 2. ovog zakona i koji je tokom studija ostvario najmanje 10 bodova, u skladu sa Evropskim sistemom prenosa bodova na osnovu prakse u ustanovi, svoj rad može da obavlja bez neposrednog nadzora stru nog saradnika sa licencom iz stava 5. ovog lana.

Pripravnik koji savlada program uvo enja u posao nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika ima pravo na polaganje ispita za licencu posle navršenih godinu dana rada.

Pripravniku u radnom odnosu na neodre eno vreme, koji u roku od dve godine od dana zasnivanja radnog odnosa ne položi ispit za licencu - prestaje radni odnos. Pripravniku u radnom odnosu na odre eno vreme svojstvo pripravnika prestaje nakon položenog ispita za licencu, a radni odnos istekom vremena na koje je primljen u radni odnos.

Program obuke za mentora, program uvo enja u posao nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika, koji uklju uje i program osposobljavanja za rad sa decom i u enicima sa smetnjama u razvoju i iz osetljivih

društvenih grupa, na in i postupak provere savladanosti tog programa, program ispita za sticanje i ponovno sticanje licence, na in polaganja i jezik na kome se polaže ispit, troškove polaganja ispita, sastav i na in rada komisije Ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine pred kojom se polaže ispit za licencu, propisuje ministar.

Pripravnik - stažista

Ilan 124

Poslove nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika može da obavlja i pripravnik - stažista.

Pripravnik - stažista savladava program za uvo enje u posao i polaganje ispita za licencu pod neposrednim nadzorom nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika koji ima licencu.

Ustanova i pripravnik - stažista zaklju uju ugovor o stažiranju u trajanju od najmanje godinu, a najduže dve godine.

Ugovorom iz stava 3. ovog lana ne zasniva se radni odnos.

Pripravnik - stažista ima pravo da u estvuje u radu stru nih organa bez prava odlu ivanja i nema pravo da ocenjuje u enike u školi.

Na ostvarivanje prava iz stava 2. ovog lana shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na pripravnika.

Licenca i registar nastavnika, vaspita a i stru nih saradnika

Ilan 125

Licenca je javna isprava.

Ministarstvo izdaje licencu i vodi registar nastavnika, vaspita a i stru nih saradnika kojima je izdata licenca. U registar se unose podaci o identitetu, obrazovnom statusu nastavnika, vaspita a i stru nih saradnika i podaci o suspenziji i oduzimanju licence.

Ustanova je dužna da blagovremeno dostavi Ministarstvu sve podatke u vezi sa licencem nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika.

Na zahtev lica koje ima pravni interes, Ministarstvo izdaje izvod iz registra.

Sadržaj i na in vo enja registra, kao i obrazac licence, propisuje ministar.

Izdavanje licence

Ilan 126

Pravo na licencu ima nastavnik, vaspita i stru ni saradnik i pripravnik - stažista koji ima odgovaraju e obrazovanje iz lana 121. ovog zakona, savladan program uvo enja u posao nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika i položen ispit za licencu.

Ministarstvo je dužno da u roku od 60 dana od dana položenog ispita, izda licencu licu koje ispunjava uslove iz stava 1. ovog lana.

Suspenzija licence

Ilan 127

U toku važenja licenca može da bude suspendovana.

Licenca se suspenduje na šest meseci nastavniku, vaspita u i stru nom saradniku kome je prestao radni odnos zbog izreke mere za izvršenu povredu radne obaveze iz lana 141. tačka 1) do 7) ovog zakona. Suspenzija traje po evod od narednog dana od dana prestanka radnog odnosa.

Za vreme dok traje suspenzija nastavnik, vaspita i stru ni saradnik nema pravo da radi u ustanovi.

Ustanova ima obavezu da Ministarstvu dostavi podatke o suspenziji licence nastavnika, vaspita i stru nog saradnika odmah, a najkasnije u roku od tri dana od suspenzije.

Licenca se suspenduje i nastavniku, vaspita u i stru nom saradniku koji prema izveštaju prosvetnog savetnika ne ostvaruje obrazovno-vaspitni rad na način i po postupku kojim se omogućava postizanje propisanih principa, ciljeva i standarda postignutih, programa obrazovanja i vaspitanja, za koga prosvetni savetnik utvrdi da nije otklonio nedostatke u svom radu, ni posle dath stručnih primedbi, predloga i upozorenja u pisanom obliku, pa je na osnovu toga dva puta negativno ocenjen od strane prosvetnog savetnika.

Licenca se suspenduje nastavniku, vaspita u i stru nom saradniku koji se nije stručno usavršavao, a prosvetni savetnik u svom izveštaju utvrdi da razlozi za to nisu opravdani.

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik ima pravo da podnese prigovor ministru na izveštaj prosvetnog savetnika iz st. 5. i 6. ovog lana, u roku od osam dana od dana prijema izveštaja.

Ministar donosi rešenje o suspenziji na osnovu izveštaja prosvetnog savetnika iz st. 5. i 6. ovog lana. U postupku donošenja rešenja ministar razmatra prigovor iz stava 7. ovog lana.

Ministar donosi rešenje o suspenziji u roku 30 dana od dana podnošenja prigovora, a ako prigovor nije podnet - u roku od osam dana od proteka roka za njegovo podnošenje.

Rešenje ministra o suspenziji licence konačno je u upravnom postupku.

Nastavniku, vaspita u i stru nom saradniku kome je suspendovana licenca iz razloga navedenih u stavu 5. ovog lana, može da se ukine suspenzija, ukoliko najkasnije u roku od šest meseci od dostavljanja rešenja ministra ponovo položi ispit za licencu, a ako ga ne položi, prestaje mu radni odnos.

Dok traje suspenzija licence nastavnik i vaspita prisustvuje nastavi, odnosno aktivnostima drugih nastavnika i vaspita a koje mu određuje direktor, a stru ni saradnik radu stručnog saradnika u drugoj ustanovi koju odredi direktor.

Nastavniku, vaspita u i stru nom saradniku kome je suspendovana licenca na osnovu stava 6. ovog lana ukida se suspenzija kada dostavi dokaze o odgovarajućem stručnom usavršavanju.

Oduzimanje licence

Ilan 128

Licenca se oduzima nastavniku, vaspita u i stru nom saradniku:

1) koji je pravnosnažnom presudom osuđen za krivično delo: nasilja u porodici, oduzimanje maloletnog lica, zapanjivanje i zlostavljanje maloletnog lica ili rodomskrnavljenje, primanja ili davanja mita, protiv polne slobode, pravnog saobraćaja i ovenosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, bez obzira na izrečenu krivicnu sankciju;

- 2) kome je prestao radni odnos zbog povrede zabrane iz I. 44-46. ovog zakona;
- 3) kome je jedanput suspendovana licenca u skladu sa I. 127. ovog zakona, a stekli su se uslovi za novu suspenziju.

Licenca se smatra oduzetom narednog dana od dana prestanka radnog odnosa nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika.

Lice kome je oduzeta licenca nema pravo na njeno ponovno izdavanje niti na rad u ustanovi.

Oduzeta licenca vra a se Ministarstvu preko ustanove.

Ustanova ima obavezu da odmah dostavi Ministarstvu kona no rešenje o otkazu ugovora o radu kao dokaz o osnovu za oduzimanje licence nastavniku, vaspita u i stru nom saradniku.

Rešenje ministra o oduzimanju licence kona no je u upravnom postupku.

Stru no usavršavanje i profesionalni razvoj nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika

Ilan 129

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik, sa licencem i bez licence, dužan je da se stalno usavršava radi uspešnijeg ostvarivanja i unapređivanja obrazovno-vaspitnog rada i sticanja kompetencija potrebnih za rad, u skladu sa opštim principima i za postizanje ciljeva obrazovanja i standarda postignu a.

U toku stru nog usavršavanja nastavnik, vaspita i stru ni saradnik može profesionalno da napreduje sticanjem zvanja: pedagoški savetnik, samostalni pedagoški savetnik, viši pedagoški savetnik i visoki pedagoški savetnik.

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik ostvaruje pravo na uveđenu platu za steđeno zvanje.

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik ima pravo na odsustvo iz ustanove u trajanju od tri radna dana godišnje radi pojava anja odobrenog oblika, na ina i sadržaja stru nog usavršavanja. Raspored odsustva nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika radi stru nog usavršavanja planira pedagoški kolegijum.

Plan stru nog usavršavanja u skladu sa prioritetima ustanove radi ostvarivanja ciljeva obrazovanja i standarda postignu a i prioritetima Ministarstva, donosi organ upravljanja ustanove.

Prioritetne oblasti za period od tri godine, oblike stru nog usavršavanja, programe i način organizovanja stalnog stru nog usavršavanja, uslove, organ koji odlučuje o sticanju zvanja i postupak napredovanja, sticanje zvanja u toku usavršavanja nastavnika, vaspita a i stru nih saradnika i obrazac uverenja o savladanom programu i druga pitanja od značaja za stru no usavršavanje, propisuje ministar.

Prijem u radni odnos

Ilan 130

Prijem u radni odnos u ustanovi vrši se na osnovu preuzimanja zaposlenog u ustanovi iji je osniva Republika, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave i konkursa.

Prijem u radni odnos na neodređeno vreme na osnovu konkursa može se izvršiti ako se nije moglo izvršiti preuzimanje zaposlenog.

Direktor ustanove raspisuje konkurs i vrši izbor kandidata za prijem u radni odnos.

U postupku odlučivanja o izboru nastavnika, vaspita i stručnog saradnika direktor vrši uži izbor kandidata koje upućuje na prethodnu psihološku procenu sposobnosti za rad sa decom i u enicima u roku od osam dana od dana isteka roka za podnošenje prijava. Psihološku procenu sposobnosti za rad sa decom i u enicima vrši nadležna služba za poslove zapošljavanja primenom standardizovanih postupaka.

Direktor donosi odluku o izboru nastavnika, vaspita i stručnog saradnika u roku od osam dana od dana dobijanja rezultata psihološke procene sposobnosti za rad sa decom i u enicima. Odluku o izboru drugih zaposlenih u ustanovi direktor donosi u roku od 30 dana od dana isteka roka za podnošenje prijava na konkurs.

Kandidat nezadovoljan odlukom o izabranom kandidatu može da podnese prigovor organu upravljanja, u roku od osam dana od dana dostavljanja odluke.

Ako po konkursu nije izabran nijedan kandidat, raspisuje se novi konkurs.

Ako organ upravljanja u utvrdnom roku ne odluči o prigovoru ili ako je kandidat nezadovoljan drugostepenom odlukom, može da se obrati nadležnom sudu u roku od 15 dana.

Preuzimanje zaposlenih

Ilan 131

Zaposleni koji je u ustanovi u radnom odnosu na neodređeno vreme, a ostao je nerasporen ili ima status zaposlenog sa nepunim radnim vremenom na osnovu lana 137. st. 2. i 3. ovog zakona, ostvaruje pravo na preuzimanje stavljanjem na listu zaposlenih sa koje se vrši preuzimanje.

Lista iz stava 1. ovog lana utvrđuje se do 15. avgusta za svaku narednu školsku godinu, u okviru školske uprave po jedinicama lokalne samouprave, a na osnovu prijava ustanova o zaposlenima koji imaju pravo na preuzimanje. Pravo na preuzimanje ostvaruje se sporazumom, uz saglasnost zaposlenog.

Ustanove mogu izvršiti i međusobno preuzimanje zaposlenih na neodređeno vreme, na odgovarajuće poslove, uz prethodno potpisani sporazum o preuzimanju uz saglasnost zaposlenih, ako je razlika u procentu njihovog radnog angažovanja manja od 20%.

Zaposleni koji se preuzima mora da ispunjava uslove za poslove za koje se preuzima.

Radni odnos na određeno vreme

Ilan 132

Ustanova može da primi u radni odnos na određeno vreme bez konkursa licenčne:

- 1) radi zamene odsutnog zaposlenog do 60 dana;
- 2) do preuzimanja zaposlenog, odnosno do konačnosti odluke o izboru kandidata po konkursu;
- 3) do izbora kandidata - kada se na konkurs ne prijavi nijedan kandidat ili nijedan od prijavljenih kandidata ne ispunjava uslove - do završetka školske godine;
- 4) radi izvođenja verske nastave.

U ustanovi od posebnog interesa za Republiku Srbiju može da se angažuje nastavnik ili asistent odgovarajuće visokoškolske ustanove ili zaposleni u naučnom institutu s odgovarajućim zvanjem, na određeno vreme za svaku školsku godinu, za najviše 30% od punog radnog vremena, uz saglasnost ministra.

Listu nastavnika verske nastave, na predlog tradicionalnih crkava i verskih zajednica, utvrđuje ministar.

Nastavnika verske nastave upućuje u školu tradicionalna crkva ili verska zajednica sa utvrđene liste za svaku školsku godinu.

Za izvođenje verske nastave nastavnik sa školom u koju je upućen zaključuje ugovor o radu na 12 meseci za svaku školsku godinu.

Ustanova prima u radni odnos na određeno vreme po raspisanom konkursu licenčne:

- 1) radi zamene odsutnog zaposlenog preko 60 dana;
- 2) u svojstvu pripravnika;
- 3) radi obavljanja poslova pedagoškog asistenta.

U postupku izbora pedagoškog asistenta pribavlja se mišljenje nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Za obavljanje poslova pedagoškog asistenta ustanova sa licem zaključuje ugovor o radu na 12 meseci za svaku školsku godinu.

Radni odnos na određeno vreme ne može da preraste u radni odnos na neodređeno vreme.

Probni rad

Ilan 133

Probni rad može da ugovori ustanova sa nastavnikom, vaspita i stručnim saradnikom koji ima licencu i koji se prima u radni odnos na neodređeno vreme.

Izuzetno od stava 1. ovog lana probni rad može da se ugovori i u slučaju prijema u radni odnos na određeno vreme duže od godinu dana.

Probni rad određuje se ugovorom o radu i može da traje najduže šest meseci.

Nastavnik, vaspita i stručni saradnik koji je za vreme probnog rada pokazao da svojim kompetencijama može uspešno da radi na postizanju propisanih principa, ciljeva i standarda postignutih, nastavlja sa radom u istom radno-pravnom svojstvu, a ako se na osnovu ocene direktora, a po pribavljenom mišljenju pedagoškog kolegijuma, utvrdi da to nije pokazao, prestaje mu radni odnos. Radni odnos prestaje danom otkaznog roka, bez prava na otpremninu.

Otkazni rok je 15 radnih dana.

Rad vaspita i nastavnika u inostranstvu

Ilan 134

Obrazovno-vaspitni rad u inostranstvu izvodi vaspita, odnosno nastavnik koji ima licencu i koji ispunjava posebne uslove za nastavnika.

Rešenje o upućivanju vaspita i nastavnika na rad u inostranstvo donosi ministar, na osnovu konkursa.

Vaspita , odnosno nastavnik se upu uje na rad u inostranstvo na vreme od godinu dana, uz mogu nost produženja.

Vaspita u, odnosno nastavniku miruje radni odnos na poslovima sa kojih je upu en na rad u inostranstvo.

Ugovor o izvo enju nastave

Ian 135

Direktor škole može da zaklju i ugovor o izvo enju nastave ili za polaganje ispita, za najviše 30 odsto od punog radnog vremena sa licem zaposlenim u drugoj ustanovi ili kod drugog poslodavca, odnosno koji samostalno obavlja delatnost, u slu ajevima iz lana 132. stav 1. ovog zakona.

Direktor škole pre zaklju enja ugovora o izvo enju nastave pribavlja saglasnost druge ustanove, odnosno poslodavca.

Lice angažovano po osnovu ugovora iz stava 1. ovog lana ne sti e svojstvo zaposlenog u školi, a pravo na naknadu za obavljeni rad sti e na osnovu izveštaja o održanim asovima nastave, ispitima i drugim oblicima obrazovno-vaspitnog rada.

Lice iz stava 1. ovog lana u estvuje u radu stru nih organa škole bez prava odlu ivanja, osim u radu odeljenjskog ve a.

Norma neposrednog rada nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika sa decom i u enicima

Ian 136

U okviru punog radnog vremena u toku radne nedelje:

- 1) nastavnik izvodi nastavu 20 asova i etiri asa drugih oblika neposrednog obrazovno-vaspitnog rada sa u enicima (dopunski, dodatni, individualizovani, pripremni rad i drugi oblici rada, u skladu sa posebnim zakonom) - 60 odsto radnog vremena, a nastavnik prakti ne nastave 26 asova;
- 2) vaspita u predškolskoj ustanovi ostvaruje pripremni predškolski program u poludnevnom trajanju - 50 odsto radnog vremena;
- 3) vaspita u predškolskoj ustanovi i školi sa domom ostvaruje neposredan vaspitno-obrazovni rad sa decom, odnosno vaspitni rad sa u enicima - 75 odsto radnog vremena;
- 4) stru ni saradnik u ustanovi ostvaruje sve oblike rada sa decom, u enicima, nastavnicima, vaspita im, pedagoškim asistentima, drugim saradnicima, roditeljima, odnosno starateljima dece i u enika - 75 odsto radnog vremena.
- 5) nastavnik u školi za obrazovanje u enika sa smetnjama u razvoju izvodi nastavu i individualne oblike neposrednog rada sa u enicima - 50 odsto radnog vremena.

Strukturu i raspored obaveza nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika u okviru radne nedelje utvr uje ustanova godišnjim planom rada.

Struktura i raspored obaveza nastavnika u pogledu svih oblika neposrednog rada sa u enicima može da se utvrdi tako da budu razli iti u okviru radnih nedelja.

Normu svih oblika neposrednog rada sa decom i u enicima i drugih oblika rada nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika u okviru nedeljnog punog radnog vremena i na godišnjem nivou, kao i broj sati obrazovno-vaspitnog rada koji se dodatno može rasporediti na druge izvršioce, propisuje ministar.

Ako škola ne može da obezbedi stru no lice za najviše šest asova nastave sedmi no iz odre enog predmeta, može da rasporedi ove asove nastavnicima tog predmeta najduže do kraja školske godine i ovaj rad se smatra radom preko pune norme asova.

Nepuno i puno radno vreme

Ian 137

Nastavniku, vaspita u i stru nom saradniku svake školske godine direktor rešenjem utvr uje status u pogledu rada sa punim ili nepunim radnim vremenom, na osnovu programa obrazovanja i vaspitanja, godišnjeg plana rada i podele asova za izvo enje nastave i drugih oblika neposrednog obrazovno-vaspitnog rada sa u enicima (dopunski, dodatni, individualizovani, pripremni rad i druge oblike rada, u skladu sa posebnim zakonom).

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik koji je raspore en za deo propisane norme svih oblika neposrednog rada sa decom i u enicima, ima status zaposlenog sa nepunim radnim vremenom.

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik koji je ostao nerasporen, ostvaruje prava zaposlenog za ijim je radom prestala potreba, u skladu sa zakonom.

Odmori i odsustva

Ian 138

Zaposleni u ustanovi ima pravo na odmore i odsustva prema opštim propisima o radu, opštem aktu, odnosno ugovoru o radu.

Zaposleni u školi, po pravilu, koristi godišnji odmor za vreme školskog raspusta.

Odgovornost zaposlenog

Ian 139

Zaposleni može da odgovara za:

- 1) lakšu povredu radne obaveze, utvr enu opštim aktom ustanove;
- 2) težu povredu radne obaveze propisanu ovim zakonom;
- 3) povredu zabrane propisanu ovim zakonom;
- 4) materijalnu štetu koju nanese ustanovi, namerno ili krajnjom nepažnjom, u skladu sa zakonom.

Udaljavanje sa rada

Ian 140

Zaposleni se privremeno udaljava sa rada zbog u injene povrede zabrane iz I. 44. do 46. ovog zakona i teže povrede radne obaveze iz Ian 141. ta . 1) do 5) i ta . 10) i ta . 16) ovog zakona do okon anja disciplinskog postupka.

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik kome je suspendovana licenca na osnovu lana 127. st. 5. i 6. ovog zakona, udaljava se privremeno iz obrazovno-vaspitnog rada, do ukidanja suspenzije licence.

Ako direktor ne udalji zaposlenog, organ upravljanja dužan je da doneše odluku o udaljenju.

Teže povrede radne obaveze

Ilan 141

Teže povrede radne obaveze zaposlenog u ustanovi, jesu:

- 1) izvršenje krivi nog dela na radu ili u vezi sa radom;
- 2) nesprovo enje mera bezbednosti dece, u enika i zaposlenih;
- 3) podstrekavanje na upotrebu alkoholnih pi a kod dece i u enika, ili njeno omogu avanje, davanje ili neprijavljivanje nabavke i upotrebe;
- 4) podstrekavanje na upotrebu narkoti kog sredstva ili psihoaktivne supstance kod u enika ili njeno omogu avanje, davanje ili neprijavljivanje nabavke i upotrebe;
- 5) nošenje oružja u ustanovi ili krugu ustanove;
- 6) neovlaš ena promena podataka u evidenciji, odnosno javnoj ispravi, brisanjem, dodavanjem, precrtyavanjem ili izostavljanjem podataka;
- 7) uništenje, ošte enje, skrivanje ili iznošenje evidencije, odnosno obrasca javne isprave ili javne isprave;
- 8) nepotpuno, neblagovremeno i nesavesno vo enje evidencije;
- 9) napla ivanje pripreme u enika škole u kojoj je nastavnik u radnom odnosu, a radi ocenjivanja, odnosno polaganja ispita;
- 10) dolazak na rad u pripitom ili pijanom stanju, upotreba alkohola ili drugih opojnih sredstava koji smanjuju radnu sposobnost;
- 11) odbijanje davanja na uvid rezultata pismene provere znanja u enicima, roditeljima, odnosno starateljima;
- 12) odbijanje prijema i davanja na uvid evidencije licu koje vrši nadzor nad radom ustanove, roditelju, odnosno staratelju;
- 13) nezakonit rad ili propuštanje radnji ime se spre ava ili onemogu ava ostvarivanje prava deteta, u enika ili drugog zaposlenog;
- 14) neizvršavanje ili nesavesno, neblagovremeno ili nemarno izvršavanje poslova ili naloga direktora u toku rada, odnosno za vreme nezakonite obustave rada ili štrajka;
- 15) zloupotreba prava iz radnog odnosa;
- 16) nezakonito raspolaganje sredstvima, školskim prostorom, opremom i imovinom ustanove;
- 17) neopravdano odsustvo sa rada najmanje dva uzastopna radna dana;
- 18) druge povrede radne obaveze u skladu sa posebnim zakonom.

Disciplinski postupak

Ilan 142

Direktor ustanove pokreće i vodi disciplinski postupak, donosi odluku i izriče meru u disciplinskom postupku protiv zaposlenog.

Disciplinski postupak pokreće se pismenim zaključkom na koji prigovor nije dopušten, a koji sadrži podatke o zaposlenom, opis povrede zabrane, odnosno radne obaveze, vreme, mesto i način izvršenja i dokaze koji ukazuju na izvršenje povrede.

Zaposleni mora biti saslušan, sa pravom da izloži svoju odbranu, sam ili preko zastupnika, a može za raspravu da dostavi i pismenu odbranu.

Izuzetno, rasprava može da se održi i bez prisustva zaposlenog, pod uslovom da je zaposleni na raspravu uredno pozvan.

Na ostala pitanja u većnosti disciplinskog postupka shodno se primenjuju pravila upravnog postupka.

Disciplinski postupak je javan, osim u slučajujevima propisanim zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Po sprovedenom postupku donosi se rešenje kojim se zaposleni može oglasiti krivim, u kom slučaju mu se izriče i disciplinska mera, oslobođiti od odgovornosti ili se postupak može obustaviti.

Pokretanje disciplinskog postupka zastareva u roku od tri meseca od dana saznanja za povredu radne obaveze i u inicijalno, odnosno u roku od šest meseci od dana kada je povreda u injeni, osim ako je u injeni povreda zabrane iz člana 44. do 46. ovog zakona, kada pokretanje disciplinskog postupka zastareva u roku od dve godine od dana kada je u injeni povreda zabrane.

Uvećanje disciplinskog postupka zastareva u roku od šest meseci od dana pokretanja disciplinskog postupka.

Ako povreda radne obaveze sadrži obeležja krivičnog dela, pokretanje disciplinskog postupka zastareva protekom šest meseci od dana saznanja za povredu radne obaveze i u inicijalno, odnosno protekom roka u kome zastareva krivično gonjenje za to krivično delo, ukoliko je taj rok duži od šest meseci.

Zastarelost ne teče ako disciplinski postupak ne može da se pokrene ili vodi zbog odsustva zaposlenog ili drugih opravdanih razloga.

Disciplinske mere

Ilan 143

Mere za povredu radne obaveze jesu prestanak radnog odnosa i novčana kazna.

Zaposlenom koji izvrši povredu zabrane, propisane člancima 44. do 46. ovog zakona, prestaje radni odnos kada odluka direktora o utvrđenju povredi zabrane postane konačna i oduzima se licenca.

Za povredu radne obaveze iz člana 141. stav 1. tačka 1) do 7) ovog zakona izriče se mera prestanka radnog odnosa i licenca se suspenduje na šest meseci.

Mera prestanka radnog odnosa izriče se zaposlenom i za povredu radne obaveze iz člana 141. tačka 8) do 17) ovog zakona, ako je u injeni umišljajem ili iz svesnog nehata i ako nisu utvrđene olakšavajuće okolnosti za zaposlenog.

Novana kazna izriće se u visini od 20 do 35 odsto od plate isplatene za mesec u kome je odluka doneta, u trajanju od tri do šest meseci.

Prestanak radnog odnosa

Ilan 144

Radni odnos zaposlenog u ustanovi prestaje u skladu sa zakonom, na osnovu rešenja direktora.

Nastavniku, vaspitaču ili stručnom saradniku prestaje radni odnos na kraju školske godine u kojoj navrši 40 godina staža osiguranja ili 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja.

Pravna zaštita zaposlenih

Ilan 145

Na rešenje o ostvarivanju prava, obaveza i odgovornosti zaposleni ima pravo na prigovor organu upravljanja, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja direktora.

Organ upravljanja dužan je da doneše odluku po prigovoru u roku od 15 dana od dana dostavljanja prigovora.

Organ upravljanja zaključuje odbaciti prigovor, ukoliko je neblagovremen, nedopušten ili izjavljen od neovlašćenog lica.

Organ upravljanja će rešenjem odbiti prigovor kada utvrđi da je postupak donošenja rešenja pravilno sproveden i da je rešenje na zakonu zasnovano, a prigovor neosnovan.

Ako organ upravljanja utvrđi da su u prvostepenom postupku odluke u injenice nepotpuno ili pogrešno utvrđene, da se u postupku nije vodilo računa o pravilima postupka koja su od uticaja na rešenje stvari ili da je izreka pobijanog rešenja nejasna ili je u protivrečnosti sa obrazloženjem, on će svojim rešenjem poništiti prvostepeno rešenje i vratiti predmet direktoru na ponovni postupak.

Protiv novog rešenja zaposleni ima pravo na prigovor.

Ako organ upravljanja ne odluči po prigovoru ili ako zaposleni nije zadovoljan drugostepenom odlukom, može se obratiti nadležnom sudu u roku od 15 dana od dana isteka roka za donošenje odluke, odnosno od dana dostavljanja odluke.

IX NADZOR

Inspeksijski i stručno-pedagoški nadzor

Ilan 146

Inspeksijski i stručno-pedagoški nadzor nad radom ustanova, kao i inspeksijski nadzor nad radom zavoda, vrši Ministarstvo.

Inspeksijski nadzor nad radom ustanove, kao povereni posao, obavlja opštinska, odnosno gradska uprava.

Više opštinskih uprava, može organizovati zajedničko vršenje inspeksijskog nadzora - zajedničku prosvetnu inspekciju.

Ministarstvo vrši neposredan inspekcijski nadzor ako ga opštinska, odnosno gradska uprava ne vrši. Ministarstvo obavlja poslove opštinske odnosno gradske prosvetne inspekcije, ako u jedinici lokalne samouprave nije organizovan inspekcijski nadzor, na teret sredstava jedinice lokalne samouprave.

Po žalbi protiv prvostepenog rešenja opštinske, odnosno gradske uprave donetog u vršenju inspekcijskog nadzora rešava Ministarstvo.

Ustanova, odnosno zavod dužni su da omoguće vršenje nadzora, uvid u rad i podatke, odnosno dobijanje objašnjenja.

Poslovi inspekcijskog nadzora

Ilan 147

Inspekcijskim nadzorom ispituje se sprovođenje ovog i posebnog zakona i propisa donetih na osnovu njih, neposrednim uvidom u rad ustanove i zavisno od rezultata nadzora, izriči u mera i kontroliše njihovo izvršenje.

Poslove inspekcijskog nadzora vrši prosvetni inspektor.

U okviru ovlašćenja utvrđenih zakonom, prosvetni inspektor vrši kontrolu:

- 1) postupanja ustanove u pogledu sprovođenja zakona, drugih propisa u oblasti obrazovanja i vaspitanja i opštih akata;
- 2) ostvarivanja zaštite prava deteta i učenika, njihovih roditelja, odnosno staratelja i zaposlenih;
- 3) ostvarivanja prava i obaveza zaposlenih, učenika i njihovih roditelja, odnosno staratelja;
- 4) obezbeđivanja zaštite deteta i učenika i zaposlenih od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja, zanemarivanja i stranačkog organizovanja i delovanja u ustanovi;
- 5) postupka upisa i poništava upis u školu ako je obavljen suprotno ovom zakonu;
- 6) ispunjenosti propisanih uslova za sprovođenje ispita;
- 7) propisane evidencije koju vodi ustanova i utvrđuje injenice u postupku poništavanja javnih isprava koje izdaje ustanova.

U postupku verifikacije po nalogu Ministarstva, ispituje ispunjenost uslova iz Ilana 30. stav 3. tačka 1) i 2) i Ilana 33. ovog zakona i postupa u okviru svojih ovlašćenja u slučaju obustave rada ili štrajka u ustanovi organizovanog suprotno zakonu.

Ovlašćenja prosvetnog inspektora i način rada

Ilan 148

Prosvetni inspektor:

- 1) nalaže zapisnikom otklanjanje nepravilnosti i nedostataka u određenom roku;
- 2) naređuje rešenjem izvršavanje propisane mere koja je naložena zapisnikom, a nije izvršena;
- 3) zabranjuje rešenjem sprovođenje radnji u ustanovi koje su suprotne ovom i posebnom zakonu;

- 4) podnosi prijavu nadležnom organu za u injeno krivi no delo ili privredni prestup, zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno povredu zabrane iz l. 44. do 46. ovog zakona;
- 5) obaveštava drugi organ ako postoje razlozi za preduzimanje mera za koje je taj organ nadležan;
- 6) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom.

Inspeksijski nadzor se obavlja kao redovan, vanredni i kontrolni nadzor.

Redovan nadzor ustanove obavlja se najmanje jedanput godišnje.

Vanredni nadzor ustanove obavlja se po predstavkama organa, privrednih društava, ustanova i drugih organizacija, roditelja, odnosno staratelja deteta i u enika ili gra ana, kao i na osnovu neposrednog saznanja prosvetnog inspektora. Postupanje po anonimnim predstavkama ili dobijenim elektronskom poštom, sprovodi se po proceni prosvetnog inspektora.

Kontrolni nadzor sprovodi se po proteku roka koji je određen u zapisniku ili rešenjem.

O izvršenom inspeksijskom nadzoru prosvetni inspektor sa injava zapisnik, koji sadrži nalaz stanja i zavisno od rezultata - nalaganje, odnosno predlaganje mere.

Zapisnik se sa injava i dostavlja u roku od 15 dana od dana izvršenog inspeksijskog nadzora.

Na zapisnik prosvetnog inspektora, direktor ustanove ima pravo da stavi primedbu, u roku od najmanje tri dana od prijema zapisnika, osim u slučaju izlana 111. ovog zakona.

Ovlašćenja Ministarstva prema organima kojima su povereni poslovi

Ilan 149

Prosvetni inspektor Ministarstva (u daljem tekstu: republički inspektor), u odnosu na organe kojima je povereno vršenje inspeksijskog nadzora, ima sledeća prava i dužnosti:

- 1) priprema ministru predlog rešenja po žalbi protiv prvostepenog rešenja opštinske, odnosno gradske uprave donetog u vršenju inspeksijskog nadzora;
- 2) ostvaruje neposredan nadzor nad radom prosvetnog inspektora;
- 3) izdaje obavezne instrukcije za izvršavanje zakona i drugih propisa, za vršenje poslova i kontroliše njihovo izvršavanje;
- 4) oduzima ovlašćenje pojedinom inspektoru koji poslove ne obavlja blagovremeno, stručno, zakonito i savesno i predlaže utvrđivanje odgovornosti u organu kojem je povereno vršenje inspeksijskog nadzora;
- 5) organizuje zajednički nadzor sa inspektorima u organima kojima je povereno vršenje inspeksijskog nadzora;
- 6) traži izveštaje, podatke i obaveštenja o vršenju poverenih poslova inspeksijskog nadzora;
- 7) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se na opšti način uređuje inspeksijski nadzor.

Republički inspektor, u postupku oduzimanja ovlašćenja prosvetnom inspektoru u organu kome je povereno vršenje inspeksijskih poslova, vrši neposredan uvid u ispunjenost uslova iz lana 150. ovog zakona, rad i postupanje prosvetnog inspektora.

Republiki inspektor zapisnički konstatiše utvrđene nepravilnosti i određuje mere i rokove za njihovo otklanjanje.

Ukoliko prosvetni inspektor ne otkloni nepravilnosti utvrđene zapisnikom u datom roku, republički inspektor donosi rešenje o oduzimanju ovlašćenja.

Po žalbi protiv rešenja republičkog inspektora o oduzimanju ovlašćenja prosvetnom inspektoru u organu kome je povereno vršenje inspekcijskih poslova, rešava ministar.

Uslovi za prosvetnog inspektora

Ilan 150

Poslove prosvetnog inspektora može da obavlja:

- 1) lice sa završenim master akademskim studijama u oblasti pravnih nauka, sa prethodno završenim osnovnim akademskim studijama u ovoj oblasti, ili diplomirani pravnik sa stećem obrazovanjem na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređavao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine sa položenim stručnim ispitom za rad u organima državne uprave ili sa položenim ispitom za sekretara ustanove i koji ima najmanje pet godina radnog iskustva u državnim organima, organima autonomne pokrajine, ustanovi ili organima jedinice lokalne samouprave na poslovima obrazovanja i vaspitanja ili drugim inspekcijskim poslovima;
- 2) lice sa stećem obrazovanjem iz Ilana 8. stav 2. ovog zakona, položenim stručnim ispitom u oblasti obrazovanja, odnosno licencom za nastavnika, vaspita i stručnog saradnika, sa najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti obrazovanja i vaspitanja, kao i državnim stručnim ispitom.

Prosvetni inspektor dužan je da se stalno stručno usavršava radi uspešnijeg ostvarivanja i unapredavanja inspekcijskog nadzora.

Program i oblike stručnog usavršavanja i druga pitanja u vezi sa stručnim usavršavanjem, propisuje ministar.

Stručno-pedagoški nadzor

Ilan 151

Poslove stručno-pedagoškog nadzora vrši prosvetni savetnik.

Prosvetni savetnik:

- 1) vrednuje kvalitet rada ustanove, odnosno domaćina na osnovu utvrđenih standarda, ostvarivanje razvojnog plana i programa obrazovanja i vaspitanja;
- 2) pruža pomoći podršku samovrednovanju ustanove;
- 3) prati poštovanje opštih principa i ostvarivanje ciljeva obrazovanja i vaspitanja;
- 4) savetuje i pruža stručnu pomoći nastavniku, vaspitu, stručnom saradniku i direktoru radi poboljšanja kvaliteta njihovog rada i rada ustanove i ostvarivanja standarda postignutih;
- 5) savetuje i pruža stručnu pomoći ustanovi u obezbeđivanju zaštite dece, učenika i zaposlenih od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u ustanovi;

- 6) ostvaruje neposredan uvid u rad ustanove, odnosno doma u enika, nastavnika, vaspita a, stru nog saradnika i direktora;
- 7) prisustvuje izvo enju nastave, ispita i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada;
- 8) prati ostvarivanje ogleda;
- 9) procenjuje ispunjenost uslova za sticanje zvanja;
- 10) prati i procenjuje kvalitet rada savetnika - spoljnog saradnika;
- 11) predlaže ustanovi, ministru i nadležnim organima preuzimanje neophodnih mera za otklanjanje nepravilnosti i nedostataka u obavljanju obrazovno-vaspitnog, stru nog, odnosno vaspitnog rada i za njihovo unapre ivanje.

Prosvetni savetnik u obavljanju poslova iz stava 2. ta . 1), 3) do 5), ovog lana, pribavlja mišljenje od predstavnika u eni kog parlamenta, kao i u vezi sa pitanjima iz lana 105. stav 1. ta . 1), 2) i 4) ovog zakona.

Uslovi za prosvetnog savetnika

Izn 152

Poslove prosvetnog savetnika može da obavlja lice koje ima:

- 1) odgovaraju e obrazovanje iz lana 8. st. 2. i 4. ovog zakona;
- 2) licencu za nastavnika, vaspita a i stru nog saradnika;
- 3) osam godina rada u oblasti obrazovanja i vaspitanja;
- 4) ostvarene rezultate u razvoju obrazovanja i ste en profesionalni ugled;
- 5) stru ne radove objavljene u meunarodnim ili doma im asopisima ili zbornicima sa recenzijom, odnosno odobreni udžbenik, priru nik ili drugo nastavno sredstvo.

Poslove prosvetnog savetnika može da obavlja lice iz stava 1. ovog lana koje položi državni stru ni ispit i ispit za prosvetnog savetnika.

Prosvetnom savetniku koji ne položi ispite iz stava 2. ovog lana u propisanom roku - prestaje radni odnos.

Prosvetni savetnik dužan je da se stalno stru no usavršava radi uspešnijeg ostvarivanja i unapre ivanja stru no-pedagoškog nadzora.

Program, na in i rok za polaganje, sastav i na in rada komisije Ministarstva pred kojom se polaže ispit za prosvetnog savetnika, obrazac uverenja o položenom ispitu, naknadu za rad lanova komisije, program i oblike stru nog usavršavanja prosvetnog savetnika i druga pitanja u vezi sa stru nim usavršavanjem prosvetnih savetnika, propisuje ministar.

Savetnik - spoljni saradnik

Izn 153

Za pružanje savetodavne i stručne pomoći nastavniku, vaspita u i stručnom saradniku, a radi kvalitetnijeg obavljanja obrazovno-vaspitnog rada, Ministarstvo određuje listu savetnika - spoljnih saradnika za predmete, grupe i oblasti predmeta, aktivnosti i stručne poslove (u daljem tekstu: savetnik).

Ministarstvo rešenjem određuje broj savetnika neophodnih za pružanje pomoći iz stava 1. ovog lana.

Izbor savetnika vrši ministar rešenjem na osnovu konkursa.

Nastavnik, vaspita, i stručni saradnik i savetnik zavoda koji ispunjava uslove iz lana 152. stav 1. tačka 1) do 4) ovog zakona i nastavnik visokoškolske ustanove koji ispunjava uslove iz lana 152. stav 1. tačka 1), 3) i 4) ovog zakona, može da bude izabran za savetnika.

Prednost pod jednakim uslovima ima kandidat koji je stekao zvanje iz lana 129. stav 2. ovog zakona ili zvanje na osnovu zakona kojim se uređuje visoko obrazovanje, odnosno ima stručne radove objavljene u međunarodnim ili domaćim asopisima ili zbornicima sa recenzijom, odobreni udžbenik, priručnik ili drugo nastavno sredstvo.

Sa savetnikom se zaključuje ugovor o dopunskom radu, nakon dobijene saglasnosti direktora ustanove u kojoj je savetnik u radnom odnosu.

Savetnik postupa po nalogima ministra.

Savetnik pruža stručnu pomoći nastavniku, vaspita u, stručnom saradniku, stručnim većima, aktivima i timovima: demonstriranjem postupaka i metoda, održavanjem oglednog sastava ili aktivnosti, pružanjem povratne informacije o aktivnostima i preduzetim meraima nastavnika, vaspita i stručnog saradnika, davanjem stručnih preporuka za poboljšanje rada i sarađuje sa prosvetnim savetnikom i prosvetnim inspektorom.

O izvršenom zadatku savetnik podnosi izveštaj ministru.

Savetnik može da bude isključen sa liste ako mu je suspendovana ili oduzeta licenca u ustanovi, ako se na osnovu vrednovanja rada oceni da poslove ne izvršava na kvalitetan način.

Način vršenja stručno-pedagoškog nadzora

lan 154

Način vršenja stručno-pedagoškog nadzora i obavljanja poslova savetnika, mera za vrednovanje kvaliteta rada ustanove, način vrednovanja rada prosvetnog savetnika i savetnika i obrazac legitimacije za prosvetnog savetnika i inspektora, propisuje ministar.

X FINANSIRANJE DELATNOSTI USTANOVA IJI JE OSNIVA REPUBLIKA SRBIJA, AUTONOMNA POKRAJINA I JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Način finansiranja delatnosti ustanova

lan 155

Sredstva za finansiranje delatnosti ustanova utvrđuju se na osnovu ekonomске cene za ostvarivanje programa obrazovanja i vaspitanja, po detetu i učeniku.

Ekonomski cena iz stava 1. ovog lana obuhvata sve tekuće rashode po detetu i učeniku, iz svih izvora finansiranja, u skladu sa propisima kojima se uređuje budžetski sistem.

Ekonomski cena iz stava 2. ovog lana iskazuje se jedinstveno i strukturno i sastavni je deo Memoranduma o budžetu.

Bliže uslove i merila za utvrivanje ekonomski cene obrazovanja i vaspitanja po detetu i u eniku na određenom području, iz određenih grupa, po nivoima i vrstama obrazovanja, neophodan broj zaposlenih, vreme i postupak uvođenja, propisuje ministar.

Izvori sredstava

lan 156

Sredstva za finansiranje delatnosti ustanova iji je osniva Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave.

Ustanove mogu da ostvare i sopstvene prihode po osnovu donacija, sponsorstva, školarine, ugovora i drugih poslova, u skladu sa zakonom.

Ostvarivanje prihoda, evidentiranje i korišćenje sredstava iz stava 2. ovog lana vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje budžetski sistem.

Sredstva iz st. 1. i 2. ovog lana obezbeđuju se u skladu sa kriterijumima i standardima finansiranja ustanove koje propisuje ministar.

Sredstva iz budžeta Republike Srbije

lan 157

U budžetu Republike Srbije obezbeđuju se sredstva za sticanje obrazovanja i vaspitanja dece i učenika u osnovnoj i srednjoj školi koje osniva Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave.

U budžetu Republike Srbije obezbeđuju se sredstva za:

- 1) ostvarivanje pripremnog predškolskog programa u godini pred polazak u školu;
- 2) ostvarivanje predškolskog programa za rad sa decom sa smetnjama u razvoju;
- 3) ostvarivanje predškolskog programa za rad sa decom na bolni kom leđenu;
- 4) plate, naknade i dodatke zaposlenih u osnovnim i srednjim školama, socijalne doprinose i otpremnine;
- 5) razvojne programe i projekte ustanova, kao i učešće Republike Srbije u oblasti investicija, stručnog usavršavanja zaposlenih i takmičenja učenika na republičkom i međunarodnom nivou, u skladu sa utvrđenim sredstvima, a prema programima i kriterijumima koje propisuje ministar;
- 6) rad unikatnih škola i škola od posebnog interesa za Republiku Srbiju, koje odredi Vlada;
- 7) podršku posebno talentovanim učenicima u vidu bespovratne novčane pomoći koju ministar propisuje posebnim aktom svake godine.

Na utvrivanje i obrađun plata, naknada i dodataka zaposlenih u ustanovi primenjuju se propisi kojima se uređuju plate i naknade i druga primanja zaposlenih u javnim službama.

Sredstva iz budžeta autonomne pokrajine

Ilan 158

U budžetu autonomne pokrajine obezbeđuju se sredstva za deo ekonomske cene, u skladu sa zakonom kojim se uređuje finansiranje ustanova na teritoriji autonomne pokrajine.

Sredstva u budžetu jedinice lokalne samouprave

Ilan 159

U budžetu jedinice lokalne samouprave obezbeđuju se sredstva za deo ekonomske cene obrazovanja i vaspitanja dece i učenika koja obuhvata ostale tekuće rashode, a na osnovu utvrđene ekonomske cene iz lana 155. ovog zakona.

U budžetu jedinice lokalne samouprave obezbeđuju se sredstva i za:

- 1) ostvarivanje delatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja (poludnevni i celodnevni boravak, ishrana, nega i preventivna zaštita dece predškolskog uzrasta) u visini 80 odsto od ekonomske cene po detetu, uključujući i u celosti sredstva za plate, naknade i druga primanja, socijalne doprinose na teret poslodavca, otpremnine, kao i pomoć zaposlenih u predškolskoj ustanovi i ostale tekuće rashode;
- 2) stručno usavršavanje zaposlenih;
- 3) jubilarne nagrade i pomoć zaposlenima u osnovnoj i srednjoj školi;
- 4) prevoz: dece i njihovih pratileaca radi pojava u pripremnog predškolskog programa na udaljenosti većoj od dva kilometra, u učenika osnovne škole na udaljenosti većoj od pet kilometara od sedišta škole; prevoz, smeštaj i ishranu dece i učenika sa smetnjama u razvoju, bez obzira na udaljenost mesta stanovanja od škole; prevoz u učenika na republički i međunarodna takmičenja;
- 5) prevoz zaposlenih;
- 6) kapitalne izdatke;
- 7) zaštitu i bezbednost dece i učenika, u skladu sa propisanim merama iz lana 42. ovog zakona;
- 8) druge tekuće rashode, osim onih za koje se sredstva obezbeđuju u budžetu Republike Srbije.

Obezbeđivanje sredstava za viši kvalitet obrazovanja

Ilan 160

Ustanova može učešćem roditelja dece i učenika, jedinice lokalne samouprave, donatora, sponzora ili od proširene delatnosti da obezbedi sredstva za viši kvalitet u oblasti predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja.

Sredstva iz stava 1. ovog lana koriste se za poboljšanje uslova obrazovanja i vaspitanja u pogledu prostora, opreme i nastavnih sredstava, za ostvarivanje programa koji nisu delatnost ustanove, za ishranu i pomoć deci i učenicima.

XI KAZNENE ODREDBE

Ilan 161

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj ustanova ako:

- 1) po ne sa radom, organizuje izdvojeno odeljenje, obavlja proširenu delatnost, izvrši statusne promene i promene naziva i sedišta ustanove, suprotno čl. 30. do 34. ovog zakona;
- 2) ne propiše način i postupak za zaštitu i bezbednost dece, odnosno učenika (član 42);
- 3) ne preduzima ili neblagovremeno preduzima, odnosno ne preduzima odgovarajuće mere u slučaju povreda zabrana iz čl. 44. do 46. ovog zakona i težih povreda radnih obaveza zaposlenih;
- 4) dozvoli strana ko organizovanje ili delovanje u ustanovi i korišćenje prostora ustanove u te svrhe suprotно članu 46. ovog zakona;
- 5) ne doneše razvojni plan i godišnji plan rada u roku propisanom ovim zakonom ili ih ne primenjuje (čl. 49. i 89);
- 6) ne doneše blagovremeno, odnosno ne ostvaruje program obrazovanja i vaspitanja ili ne preduzima mera za ostvarivanje principa, ciljeva i standarda postignuće (čl. 71, 76, 78, 80. i 81);
- 7) ne doneše ili ne ostvaruje individualni obrazovni plan (član 77);
- 8) ne upiše dete u predškolsku ustanovu, odnosno osnovnu školu radi početka pripremnog predškolskog programa (član 97);
- 9) ne upiše dete koje ima prebivalište na području škole (član 98);
- 10) sprovodi ogled bez odobrenja ministra ili vrši statusne promene za vreme ogleda, suprotno članu 101. ovog zakona;
- 11) primi u radni odnos zaposlenog koji ne ispunjava uslove iz čl. 120. do 123. ovog zakona ili na način i po postupku, suprotno čl. 130. do 132. ovog zakona;
- 12) ne dostavi Ministarstvu sve podatke u vezi sa licencicom nastavnika, vaspita i stručnog saradnika iz čl. 127. i 128. ovog zakona;
- 13) zaključi i ugovor o izvođenju nastave suprotno članu 135. ovog zakona;
- 14) ne udalji sa rada zaposlenog zbog učinkene teže povrede radne obaveze (član 140);
- 15) ne postupi po rešenju prosvetnog inspektora (član 148. stav 1. tačka 2) i 3)).

Novčanom kaznom od 5.000 do 100.000 dinara za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazni će se i direktor, odnosno odgovorno lice ustanove.

član 162

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazni će se za prekršaj roditelj, odnosno staratelj ako namerno ili bez opravdanog razloga ne upiše dete u predškolsku ustanovu radi početka pripremnog predškolskog programa ili ako dete neopravdano izostaje iz predškolske ustanove (član 97. stav 4).

član 163

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazni će se za prekršaj roditelj, odnosno staratelj ako namerno ili bez opravdanog razloga ne upiše dete u osnovnu školu ili ako dete bez opravdanih razloga ne počinje sa nastavom u osnovnoj školi (član 98. stav 1. i član 112. stav 2. tačka 1).

član 164

Nov anom kaznom od 30.000 do 100.000 hiljada dinara kazni e se roditelj, odnosno staratelj deteta ili u enika koji u ini povredu zabrane iz lana 45. stav 8. ovog zakona.

Ian 165

Nov anom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazni e se za prekršaj zavod ako ne pripremi odgovaraju i materijal i dostavi ga ministru u odre enom roku (Ian 24. stav 1).

Nov anom kaznom od 5.000 do 100.000 dinara kazni e se za prekršaj iz stava 1. ovog lana i direktor zavoda, kao odgovorno lice.

XII POVERAVANJE POSLOVA DRŽAVNE UPRAVE AUTONOMNOJ POKRAJINI

Ian 166

Poslovi utvr eni lanom 29. st. 5-7, lanom 31. stav 2, lanom 32. stav 4, lanom 33. stav 6, lanom 34. stav 3, lanom 35. stav 2. i st. 4-8, lanom 36. stav 2, lanom 54. stav 7, lanom 55. st. 5. i 6, lanom 56. stav 1, lanom 59. (poslovi polaganja ispita za direktora), lanom 60. st. 7, 8, 11. i 12, lanom 61. stav 2, lanom 62. stav 2, lanom 63. st. 7-9, lanom 68. (poslovi polaganja ispita za sekretara), lanom 79. stav 4, lanom 88. st. 5. i 6, lanom 90. st. 2. i 3, lanom 91. stav 6, lanom 111, lanom 123. (poslovi polaganja ispita za licencu), lanom 146. st. 4. i 5. i lanom 149. ovog zakona, poveravaju se autonomnoj pokrajini.

Sredstva za finansiranje ustanova na teritoriji autonomne pokrajine, obezbe uju se u skladu sa zakonom.

Poslovi zavoda iz lana 19. stav 1. ta . 2) i 5), lana 20. stav 1. ta . 12) i 13), lana 21. stav 1. ta . 2), 3) i 4), lana 22. ovog zakona, koji se odnose na obrazovno-vaspitni rad koji se izvodi na jezicima nacionalnih manjina, poveravaju se Pedagoškom zavodu Vojvodine.

Organi autonomne pokrajine sara uju sa organima Republike Srbije i organima jedinice lokalne samouprave u obavljanju poslova iz stava 1. ovog lana.

Ministarstvo ima prema autonomnoj pokrajini, u pogledu poverenih poslova državne uprave iz stava 1. ovog lana, prava i dužnosti propisane zakonom kojim se ure uje državna uprava.

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ian 167

Ianovi Nacionalnog prosvetnog saveta koje je Narodna skupština izabrala do stupanja na snagu ovog zakona, obavlja e dužnost do isteka mandata.

Ian 168

Vlada e, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, imenovati Ianove Saveta za stru no obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Ian 169

Vlada, odnosno organ autonomne pokrajine e, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrditi mrežu srednjih škola.

Vlada e, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrditi kriterijume za donošenje mreže predškolskih ustanova i osnovnih škola.

Jedinica lokalne samouprave e, u roku od godinu dana od dana utvrivanja kriterijuma iz stava 2. ovog lana, utvrditi mrežu predškolskih ustanova i osnovnih škola na svom području.

Ilan 170

Podzakonski akti doneti do stupanja na snagu ovog zakona primenjuju se ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom, do donošenja propisa na osnovu ovog zakona.

Ilan 171

Ministar e doneti podzakonske akte u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim:

- 1) programa završnog ispita u osnovnom obrazovanju i vaspitanju, koji e doneti do kraja školske 2009/2010. godine;
- 2) akta iz Ilana 136. stav 4. ovog zakona, koji e doneti do početka školske 2010/2011. godine;
- 3) programa završnih ispita u stručnoj školi, koje e doneti do kraja školske 2016/2017. godine;
- 4) programa opštine, stručne i umetničke mature, koje e doneti do kraja školske 2017/2018. godine.

Ministar e rešenjem utvrditi broj zaposlenih u opštinskoj, odnosno gradskoj upravi za obavljanje poslova prosvetnog inspektora, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Rešenje se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Opštinska, odnosno gradska uprava e u roku od 60 dana od dana objavljivanja rešenja iz stava 1. ovog lana usaglasiti broj prosvetnih inspektora sa brojem utvrđenim tim rešenjem.

Ilan 172

Ustanova je dužna da u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona usaglasi statut, organizaciju i način rada sa ovim zakonom.

Ustanovi koja je podnela zahtev za verifikaciju pre stupanja na snagu ovog zakona, utvrdi e se ispunjenost uslova po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ustanova e podneti zahtev za verifikaciju, od donošenja akta iz Ilana 30. stav 4. ovog zakona, i to:

- 1) srednja škola, u roku od godinu dana;
- 2) predškolska ustanova, u roku od dve godine;
- 3) osnovna škola, u roku od tri godine.

Ilan 173

Zavodi e usaglasiti organizaciju i rad sa ovim zakonom, u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ilan 174

Direktor ustanove, izabran do dana stupanja na snagu ovog zakona, dužan je da, u roku od dve godine od dana donošenja podzakonskog akta iz lana 59. stav 17. ovog zakona, položi ispit za direktora.

Direktoru iz stava 1. ovog lana prestaje dužnost ako ne položi ispit u roku iz stava 1. ovog lana.

Ilan 175

Prava iz lana 91. stav 1. ta ka 3) ovog zakona, ostvaruje vanredan učenik koji se prvi put upiše u srednju školu, po evod prvog narednog konkursa za upis.

Ilan 176

Škola koja ostvaruje program osnovnog obrazovanja odraslih po prilagođenom programu može da upiše učenika između 10 i 15 godina života radi završavanja započetog osnovnog obrazovanja, zaključno sa školskom 2012/2013. godinom.

Ilan 177

Odredbe lana 99. ovog zakona primenjivaće se na upis u učenika u srednju školu po evod školske 2011/2012. godine.

Ilan 178

Ogledi ije je sprovođenje započelo pre stupanja na snagu ovog zakona, vrednovaće se na način propisan u lanom 101. ovog zakona.

Ilan 179

Odredbe lana 8. stav 4. i lana 121. stav 9. ovog zakona, primenjivaće se od školske 2012/2013. godine.

Ilan 180

Odredbe lana 155. ovog zakona primenjivaće se postupno po evod školske 2011/2012. godine.

Na sve ustanove primenjivaće se odredbe lana 155. ovog zakona od školske 2014/2015. godine.

Bliže uslove i merila za utvrđivanje cene usluga u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju za period od stupanja na snagu ovog zakona zaključno sa školskom 2013/2014. godinom, propisuje ministar.

Ilan 181

Republiki inspektor, koji ispunjava uslove iz lana 152. stav 1. ovog zakona može da obavlja poslove prosvetnog savetnika ako položi ispit za prosvetnog savetnika.

Ilan 182

Zvanje pedagoškog savetnika i višeg pedagoškog savetnika koje je stekao nastavnik, vaspitač i stručni saradnik do 4. februara 1990. godine, na osnovu Zakona o stalnom stručnom usavršavanju nastavnog i vaspitnog osoblja ("Službeni glasnik SRS", br. 47/78 - pređeni tekst, 16/79 i 43/84) izjednačava se zvanjem pedagoškog savetnika, odnosno višeg pedagoškog savetnika, iz lana 129. stav 2. ovog zakona.

Ilan 183

Lice koje je položilo stru ni ispit u oblasti obrazovanja, a 25. juna 2003. godine nije bilo u radnom odnosu u ustanovi, smatra se da ima licencu.

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik koji je 25. juna 2003. godine bio u radnom odnosu u ustanovi, a imao je prekid radnog odnosa posle ovog datuma, i položio stru ni ispit u oblasti obrazovanja do 25. juna 2005. godine, smatra se da ima licencu.

Pripravnik - volonter koji se godinu dana osposobljavao za samostalan obrazovno-vaspitni rad u ustanovi i koji je položio stru ni ispit u oblasti obrazovanja do 25. juna 2005. godine, smatra se da ima licencu.

Nastavniku, vaspita u i stru nom saradniku koji je pre zasnivanja radnog odnosa u ustanovi u Republici Srbiji položio stru ni ispit u oblasti obrazovanja po propisima Republike Crne Gore, položeni stru ni ispit priznaje se kao licenca ako je taj ispit položen do 16. juna 2006. godine.

Stru nom saradniku - bibliotekaru koji nema položen stru ni ispit u oblasti obrazovanja, a ima položen ispit u oblasti bibliotekarstva, na ispitu za licencu priznaje se odgovaraju i deo položenog ispita.

Stru nom saradniku - bibliotekaru koji je prvi put zasnovao radni odnos u ustanovi posle 25. juna 2003. godine i položio stru ni ispit u oblasti bibliotekarstva, na ispitu za licencu ne priznaje se odgovaraju i deo položenog ispita.

Nastavnik, vaspita i stru ni saradnik koji je prvi put zasnovao radni odnos u ustanovi posle 25. juna 2003. godine i koji je položio stru ni ispit u oblasti obrazovanja do 25. juna 2005. godine, smatra se da nema licencu.

Pripravnik - volonter koji je angažovan u ustanovi posle 25. juna 2003. godine i koji je položio stru ni ispit u oblasti obrazovanja do 25. juna 2005. godine, smatra se da nema licencu.

Ian 184

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe:

- 1) I. 2. i 21. stav 3, I. 43, 46, 52, 54, 63, 65, 66, 88, Ian 92. stav 3, Ian 96. st. 2. i 5. i Ian 105. stav 2. Zakona o osnovnoj školi ("Službeni glasnik RS", br. 50/92, 53/93 - dr. zakon, 67/93 - dr. zakon, 48/94 - dr. zakon, 66/94 - dr. zakon, 22/02, 62/03 - dr. zakon, 64/03 - dr. zakon i 101/05 - dr. zakon);
- 2) I. 2. i 26. stav 3, Ian 48. st. 8. i 10, I. 62. do 66. Zakona o srednjoj školi ("Službeni glasnik RS", br. 50/92, 53/93 - dr. zakon, 67/93 - dr. zakon, 48/94 - dr. zakon, 24/96, 23/02, 25/02 - ispravka, 62/03 - dr. zakon, 64/03 - dr. zakon i 101/05 - dr. zakon).

Odredbe I. 83. i 84. i Ian 85. st. 1. i 2, osim u delu koji propisuje da se rešenjem odre uje vrsta škole koju e dete upisati, st. 3. do 5. i stav 9, I. 86. do 88. Zakona o osnovnoj školi i Ian 24. stav 5. Zakona o srednjoj školi, primenjiva e se do donošenja propisa iz Ian 77. stav 12. i Ian 98. stav 19. ovog zakona. Odredbe Ian 85. stav 2 - deo kojim se propisuje da se rešenjem odre uje vrsta škole koju e dete upisati i st. 6. do 8. Zakona o osnovnoj školi prestaju da se primenjuju zaklju no sa 21. decembrom 2009. godine.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Službeni glasnik RS", br. 62/03, 64/03 - ispravka, 58/04, 62/04 - ispravka, 79/05 - dr. zakon i 101/05 - dr. zakon).

Ian 185

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

***Samostalni lanovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja***

("Sl. glasnik RS", br. 52/2011)

Ian 29[s1]

Školski odbor srednje stru ne škole imenovan do dana stupanja na snagu ovog zakona obavlja e poslove iz svoje nadležnosti u nepromjenjenom sastavu do isteka mandata.

Ian 30[s1]

Postupci zapo eti do dana stupanja na snagu ovog zakona, i to: vaspitno-disciplinski postupak protiv u enika, disciplinski postupak protiv zaposlenog u ustanovi i postupak izbora kandidata po konkursu, okon a e se po odredbama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Službeni glasnik RS", broj 72/09).

Ian 31[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a odredba lana 5. ovog zakona u delu koji se odnosi na ostvarivanje prava na naknadu za rad lanovima Saveta za stru no obrazovanje i obrazovanje odraslih primenjiva e se od 1. januara 2012. godine.

***Samostalni lanovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja***

("Sl. glasnik RS", br. 55/2013)

Ian 44[s2]

Vlada e doneti akt o osnivanju Agencije iz lana 10. ovog zakona u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Agencija po inje sa radom i obavljanjem delatnosti od 1. januara 2016. godine.

Ian 45[s2]

Vlada e, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrditi kriterijume iz lana 13. ovog zakona.

Vlada, odnosno organ autonomne pokrajine e, u roku od godinu dana od dana donošenja akta iz stava 1. ovog lana, utvrditi mrežu srednjih škola.

Ian 46[s2]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", osim odredaba lana 12. koje se primenjuju od školske 2015/2016. godine i lana 26. ovog zakona koje se primenjuju od školske 2013/2014. godine.

***Samostalni lan Zakona o izmeni
Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja***

("Sl. glasnik RS", br. 68/2015)

Ian 2[s3]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".